

211853

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ నంబర్ నవంబరు నెల 21-వ తేది సోమవారము

No. 194

సంపుటము ౧౫

శ్రీ సత్యవనామనంతరం కాశీకమాన బహుళ ద్వాదశి.

సంచిక ౧౯౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బొపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
పొపుల చూపుచూపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది,
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచుకొనండి.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు కెట్టప్పిణి, మద్రాసు
ఈ
249, ప్రేరియోడ్డు, ఫోర్ట్, బా. . .

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీదేహమునెట్లు శ్రుతినియము పరిశుభ్రపరచ శ్రయింతుమనుచు, నట్లే నీశరీరముగూడ మురికిగాకుండ పరి
శుభ్రపరచ శ్రయిత్వి. శుభానీ . . .
యందును, నీ శరీరముపైగల రంధ్రములందు ముందు మున్నగు కల్మషవదార్థములుంకూడి
యండిన నీవెండుకల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహింపవలసి యుండును. ఈమందు
వగైరాలు చేయవచ్చుదు నీవు చేతు వహించిన అతిత్వరలో నీతలయంతయు ముప్పు
మయము గాగలదు. గడక నీశరీరము యిట్టి వాటికి లోనుగాకుండ కాపాడుకొన
దలచినచో శ్రుతినిర్వహము

కామినీయా తలనూనె (రిజిస్టర్డ్)

నువయోగించి తీరవలెను.

ఈ నూనె మందును చేరవలెను. ఒక శత శతలయందు నాచుండినచో శ్రుతినిర్వహము
యండిన రెండుమాడుసారు తీమానెన రాచుటతోనడి అంతరింపవలసినదే. వెండుకల
కుదుళ్లలోనికి పరావరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అత్యుత్తమమైన దినుసులనేక విండు
చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూతకలు నీ వెండుకలను, తుమ్మెద
రక్కలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుపంచెవలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000
మందికి పైగా దీని నువయోగించి దీని శ్రేష్టత్వమును గ్రహించి శ్రుతినిర్వహము

లోపలి యున్నాడు. . .
నీసా రు 1-0-0 రెండురూపాయ 0-6-0 కి నీసా ఖరీదు రు. 2-10-0 లు రెండు రూపాయ 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

ను వా న న ద్రవ్యములకు రాజు

ఓ లో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)

అతివపుకయు, ఎందుకు పనికిమాలినవియు నగు అనేక నువాసనద్రవ్యములు బహు
నందుగలవు. ఓలోదిల్ బహారు నువయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్వమును, మంచి నువాస
నకు అచ్చెరువందగవీరవు. మల్లె మున్నగు అత్తరల శ్రేష్టముగను తీసిపోదు.
నేడే ఆర్డరును పంపుము.

1 కొమ్మ ఓలోదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1/4 " "	" 0-12-0

నమూనా సీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును
వాసనకాదులు. డజన్ 0-10-0 రెండు ఖర్చు శ్రుతినిర్వహము

పోలు ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
285, కామ్యూనుకీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం 211853

ప్రకటన

మంచివరముకల్గిన గొప్ప చెడ్డు క్రింద ప్రతిసంవత్సరం
మంచినమ్మకముగా భవించే మారవరం గ్రామంలోని 18 యక
రముల పల్లం ఏకఖండము, తగాబా, ఏమీ చేసిది,పంట స
విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

కావలసినవారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
Dost Mahamad Khan, Nuzvid.

ఆంధ్ర దేశమునకు పంటి వైద్యుడు

సరియైన పంటివైద్యులు ఆంధ్రదేశముందు లేనందునను,
దెంటల్ శ్రీమంతుల గారు చాలిని తొలగించుటను, దెజ
వాడయందు, విన్నకోటవారి మేడమందు మాత్రాంచిన ఒక
ఘనమైన న్యూని ఆఫిషియల్ మన ఏర్పరపబడెను.

Dr. H. VENKATA RAU., L. M. S.
Dental Surgeon, 250, China Bazaar, Madras.

నిర్మలమైన నువ్వులనూనె

మీరు మీఆహార పదార్థములను తెల్లగా పచ్చ
చేయబడిన నువ్వులతోనుంచి తీసిన మంచినూనెతో
వండుకొని ఆరోగ్యమును పొందవలెనని వివరము
లకు యీ దిగువచిరునామాకు వ్రాయుము.

కె. బసవరాజు బ్రదర్స్.
(హైదరాబాద్)
M. S. M.

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల కాబానాడు శివస్వామిస్వామిగారు
లనుకాశ్రియముగా శ్రద్ధతో రచించినయిది. అందరి
లభ్యమునట్లుచేయ దలపెట్టి అర్ధరసాయనసాహిత్య మెంబర్
నారు. అయ్యుత్తేషాపదము లన్నియు నువ్వుల దొరకును,
కీటలాగు కొరకు వ్రాయుము. 1204

1226 అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల గృహం.

కడవిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

చాంబర్లైన్ కాఫ్ రెమిడి

నే యువమోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి నవ్వు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధినించి అపాయకరములను యిన్ ఫ్లూయెంజా మొదలగు విషవాయువులకులను గాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపురితమయిన దినుసులెవ్వియు యిందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లైన్ దగ్గు నివారిణి

ప్రపంచమందంతటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతినించిన దివ్యోషధి. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణమిచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

బొట్టపదార్థము లిందులో కలియును.

తులసి

8905

మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను తెలుపు గ్రంథము పర్వపుష్పక క్రిమి కీటకాది విషములను, కఫబాష్పములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను కుదుర్చు తులసి ఔషధములను, తులసి మహాత్మ్యమును, కులసి పురాణమును, తులసి పటములను, తులసి గోవిందనామములను, తులసి పూజయును యిందు వ్రాయబడియున్నది. వైద్యులకు, వైద్యేతరులకు, స్త్రీలకు మిగుల ఉపయోగమైన గ్రంథము. నెల 8 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు 8 అణాలు.

కేసరి కుటీరము,

ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎగ్మోరు, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1. (2045) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

మహా న సోల్గా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

పిల్లలకు! (పోస్టుఖర్చులతో కలపక) గుణమధికము! కీరీటము! ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైకృత్కాలములైనా గివామ్యులను, అశీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అస్తిమాంధ్యము, అతికాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల నుంచి బలహీనము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కిరణ్సు, త్రేణ్సు, లాఘ్యము మొదలగువానియందు గలిగిడి శోక్తులను పోగొట్టి చేపామును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును. పోస్టుఖర్చులు మేపావారినోవలను వెంటనేమార్చును. ముందు మీరుగూల చేరినది. అనుభవముగల ఔషధములెన్నో మరలముండుకొని యిది చేర్చవచ్చును. మరల మీరుచూచిన నిజము తెలియగలదు.

(1078)

చాంబర్లైన్ వైద్యనిలయం,

చాంబర్లైన్ వైద్యనిలయం, కృష్ణాజిల్లా.

మద్రాసు కార్పరేషను

మోటారులారీగతి-యన్.వి. ఏ.ఎ.ను పార్కు ఫేరును హెల్తుకాఫీనరును నియమించుట

స్థాయిసంఘ నిర్మాణము

దివానుబహదూరు జి. వారాయాస్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద శుక్రవారం సాయంకాలము 5-15 గంటలకు రిప్పను మేడయందు కార్పరేషనుసభ జరిగెను.

అగ్రాసనాధిపతి మొదటిసభ్యులను ప్రస్తుతించుచు నూతనముగ నెన్నుకొనబడిన మిసెస్. హెనాన్ ఆంజిలో ఆను నామెను అభినందించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ఈక్రిందిప్రశ్నలు శ్రీయంత కె. శ్రీరాములునాయుడు గారు ప్రెసిడెంటుగారిని అడిగిరి.

ప్రశ్న:- హెల్తుకాఫీనరు మెంటునకు చెందిన లారీలు చెడిపోయినవా? ప్లాటు ఈపరియాయము ఎంతకాల మట్లు న్నువి.

జవాబు:- అవును. జనవరి 1927 నుంచి

ప్రశ్న:- ఫేటుమోటారు కొన్నప్పటినుండి ఎన్నిపరియాయములు చెడిపోయినది. బాగుచేయుటకు ఎంత ధైర్యము ను వెచ్చించిరి.

జవాబు:- 1927 సం॥ ఖరీదుచేసిన ప్రేటుమోటారు లారీ 17 పరియాయములు బాగుచేయబడెను. 1520 ఫిబ్రవరి మొదలు 1926 నెవ్రెంబరు ఆఖరువరకు బాగుచేయుటకు అయిన ఖర్చు రు 6711-1-9. రేడియేటరునందు నీళ్లులేకుండ డ్రైవరు నడిపినందున సిలిండరు పగిలిపోయినది. అందుకు గాను రు 3000 1922, సం॥లో అయినది. ప్రస్తుతము కావలసిన మర మత్తుకు అగు చార్జీ ఇంకా తెలియలేదు. ఎందువల్ల ననగా లారీ ఇంకా మరమత్తుపొందుచే యున్నది.

ప్రశ్న:- మద్రాసు మార్కెటునందు మోటారులారీల విడిభాగములు సులభముగా దొరుకువా?

జవాబు:- ప్లాటుమోటారుకంపెనీవారు మద్రాసునం దొక ట్రాంప్ ఓఫీసును తెట్టిరి. అందువల్ల కష్టము లేకుండగనే ఏ భాగమునైనను సంపాదించవచ్చు నుగాని కొంత వ్యవధిగా మాత్రము చెప్పవలెను.

ప్రశ్న:- సెంటిసెల్ మేజిస్ట్రేటులే కొనవలసినదని ఆ నేక పరియాయములు సభ్యులు తీర్మానముచేయగా కార్పరేషను నిర్వాహకవర్గమువారు వేరుకంపెనీవారితో చేయబడిన మేజిస్ట్రేటుల కొనిరి.

జవాబు:- ఈ లారీ 19/7లో కొనబడినది. ఎప్పుడు స్థాయి సంఘములవారి ఇష్టము ప్రకారము కార్పరేషను సభ్యుల తీర్మానప్రకారమే మేజిస్ట్రేటు కొనవలసినదని.

ప్రశ్న:- ఈ మోటారు పెట్రోలు ఎంతఖర్చు అగుచున్నది. ఏ పెట్రోలు ఎంతెంతకొనో అంచనా ఏమైనదేసిరా? లేనియెడల అట్టి నివేదిక తయారుచేసి హాజరు పర్చగలరా?

జవాబు:- అవును. లారీలు ఖర్చు చేయుచున్న పెట్రోలు చెప్పిరి.

వీనివనునది ప్రశ్నలు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఈలారీలో నేమి చేయదలచిరి.

ప్రశ్న:- రు. 2000 లకు బాగుచేయబడునని ఎస్టిమేటు తయారుచేయబడినది. ప్రస్తుతము ధనలేమిచే నది బాగు చేయబడ నేరదు.

సత్యమూర్తిగారు:- రిపేరుచేసిన ఎంతకాలము లారీపనిచేయగలదు.

జవాబు:- గుమారు 3 సంవత్సరములు.

మల్లయ్యగారు:- కొత్తలారీఖరీదు ఎంత?

జవాబు:- గుమారు రు 12,000.

రావుబహదూరు జి. ఎ. వలేజ్:- రు 12,000 ఖరీదుచేయులారీకి అదినక రు 6711-0-0 ఖర్చుచేసిబాగుచేయబడెను ఇంకా రు 2000 ఖర్చుచేయుట ఏటివ్యామము.

జవాబు:- లారీని బాగుచేసి 3 సం॥ పనిచేయునని ఇంజనీయరుగారు చెప్పినారు, వారు వొడ్లనన ఏమిచేయునదిలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- అవిధముగా 3 సం॥ పనిచేయునని ఇంజనీయరుగారు హామీనియగలరా?

జవాబు:- అప్రశ్నకు జవాబు ఉద్దేశ్యమును తెలియజేయునది.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇంజనీయరుగారు మోటారు ఇంజనీయరా?

జవాబు:- కాదు.

సత్యమూర్తిగారు:- రిపేరు. అయినతరువాత 3 సం॥ ఉండునని ఎట్లుచెప్పగలదు?

జవాబు:- అనుభవముమీద.

సత్యమూర్తిగారు:- వారి అనభవమును తెలియజేయుదు?

జవాబు:- చాలాకాలమునుంచి ఈలారీలో పనిచేయుచున్నాను. చాలా అనుభవముగలదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇంక ఏ ఇతరపనివానితోనైన ఆ లోచించిరా?

జవాబు:- స్థాయిసంఘమునకు ఈ సంగతినిగూర్చి విచారించవచ్చును.

యం. డి. యం. రెడి ప్రస్తుతము లారీ ఖరీదు ఎంత?

జవాబు:- ఖరీదును తగ్గించి లెక్కవ్రాయుట ఆచారముకాదు.

పి. రంగనాథంశెట్టిగారు:- చాఫరుయొక్క అవాగతవల్ల లారీ చెడిపోయినదా?

జవాబు:- ఎక్కడ పనిచేయుటచేతను, ఎక్కడ బరువు వేయుటచేతను పాడైపోయినది.

సత్యమూర్తిగారు:- ప్లాటు రిజిస్టరునందు తగ్గి లెక్క వ్రాయుటలేదా?

జవాబు:- లేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఎందుచేత?

జవాబు:- ఇంకనుంచి ఉంచదలేమో?

మిసెస్. ఆంజిలో:- ఇదివరలో లారీ ఎండలో ఉడిచిననాలో తడిసినది. ఇంకముం దీవిషయమునుగూర్చి ఎట్లుండును.

జవాబు:- నీడయందుంచుటకు ఏర్పాటు చేయబడును మల్లయ్యగారు:- రేడియేటరునందు నీరులేకుండ తోలి నవాడు ఇంకను పనియందున్నాడా?

జవాబు:- వ్యవధికావలెను.

వెంకటాచలంశెట్టిగారు:- ఈ లారీలను ఇంకా ఏమైనా తీసి కొనుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నా?

జవాబు:- లేదు.

వీడల గృహమునకు దానము

వీడల గృహమునకు విశ్వనాథశాస్త్రిగారు రు 5000లను విరాళమును దయచేయించిరిని ప్రెసిడెంటుగారు తెలియజేసిరి.

చెక్కెరయ్యగారు:- మాకృతజ్ఞతను తెలియజేయవలసినది. ప్రెసిడెంటుగారు:- తప్పకుండా

తుపానువల్ల నష్టముపొందినవారిని రక్షించుట మిస్. ఆంజిలో సతిగారు ఈ క్రింది తీర్మానమునుఉప పాదించిరి.

మొన్న తుపానువల్ల నిలచుటకు ఇల్లులేకపోయిన. వారలకు రు 19240 కార్పరేషను నుంచి ఇవ్వగలందులకు తీర్మానించు చున్నాను.

అగ్రాసనాధిపతిగారు ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు వలయు సామగ్రి నియ్యగలమని సుడివిరి. గుడిపెకు రు 30 ఖరీదు గల కలపను 57 గుడిపెలకు ఇచ్చుటకు తీర్మానించబడెను.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇదివరకు ఏమిటింగనందు చర్చల రీతి నలుగుండవలెనని తీర్మానించి పానుచేయబడిన యాల్పు ఆచరణయందుగలవా? లేక అప్పుచేసి ప్రచురించినతరువాత అచులలో నుండునా?

అధ్యక్షులు:- ప్రచురించిన తరువాతనే అచులలో పెట్టబడును. అవి 30 వ తేదీలోపుగా ప్రచురించబడును. వెంటనే అచులలోనికి రాగలవు.

యన్. వి. ఎ. పి. పార్కుపెరు

పార్కుఫీరును జరిపించుటకును, క్రిస్తును వారమందు వ్యాయాను పోటీలను జరుపుటకును పర్యవసాని ఇవ్వమని యన్. వి. ఎ. పి. కార్పరేషను పెట్టిన దరఖాస్తులు విచారించబడెను కార్పరేషనులవద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరములను అధ్యక్షులు చదివిరి.

“సహాయ కార్పరేషనులవద్దనుండి 20 అక్టోబరు 1927 తేదీన మీకు వచ్చిన ఉత్తరం దాఖలా ఏర్పాటు జనరలుసభ వారు ఆమోదించ గలందులకై కొరచున్నాము. అందు నిఘము ము లేవనగా,

1. పార్కుఫీరు టికెట్టు కంట్రాక్టు వేలంపాటు మొత్తములో నాటికి 25 వంతు.

2. మొదటి 10 సంవత్సరములు విధిగాను, తరువాత 10 సంవత్సరములు కంపెనీవారియొక్క ఇష్టముమీద యన్. వి. ఎ. పి. కు అదైకు ఇచ్చివేయవలెను. యన్. వి. ఎ. పి. మాడిగా కార్పరేషనువారు వేరొక చోట ఈ విధమైనయేర్పాటు జరుగుటలేదని కార్పరేషనువారియొక్క అద్దపత్రముండుండవలెను.

18-9-1927 తేదీ ఉత్తరం ప్రకారం సదరు అసోసియేషనువారికి పార్కుఫీరు జరుపుటకు స్థలము ఇవ్వవలసినది.

డా॥ బి. యన్. వల్లయ్యగారు అట్లు సదరు కంపెనీకి ఇచ్చుటకు ఉపపాదించిరి.

హెల్తుగారు అసోసియేషను తరపున ఏవిధమైన ఆలస్యము లేకుండ జూడవలయునని సుడివిరి. వల్లయ్యగారు ఆలస్యము జరుగ నేర దని సుడువుచు కార్పరేషనుకును, అసోసియేషనువారికిని మంచి స్నేహమే కలదనియు, వారలకిచ్చుటచేత స్థలము బాగుపడుననియు, అసోసియేషనువారు కార్పరేషనువారితో నేర్పరుపబడు నిబంధనలకు వారు ఒప్పుకొందుననియు, ఫటామునకు మధ్యగా

హిందువులకు క్రిక్కిరింపు కావలెనని కోరుచున్నదన ఈ యస్. ఐ. ఏ. ఎ. వారిచే కోకటి వేయించవచ్చుననియు, ఈ పనుల నిర్మింపు చేయుటకు వ్యవధిత్వము గనుక ప్యాసుచేయవలసినదని నుడివరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ఎంతమంది యస్. ఐ. ఏ. ఎ. ప్యాసుసంఘసభ్యులు సంతకముచేసిరి?

అగ్రాసవాధిపతి:— 20 మందిలో 13రు సంతకము చేసిరి.

తరువాత మల్లయ్యగారి తీర్మానము ప్యాసుకాబడెను. హెల్తుఆఫీసరును నియమించుట

డా॥ సి. యస్. గోవిందపిల్లగారిని పర్యవేంటు హెల్తుఆఫీసరుగా నియమించుట ఆ న విషయమును ఆలోచించిరి.

ఇదివరలో సేర్వరుపబడిన సాయసంఘసభ్యులలో—11వ ర్షి 1927 సి. యస్. గోవిందపిల్లగారిని గవర్నమెంటువారు హెల్తుఆఫీసరుగా నియమించిరి. కలరా నీటికరువు గల లో జూల 6 నెలలు పిల్లగారు తమపనిని బాగుగ నెరవేర్చిరి.

ఈ సాయసంఘమువారు సదరు గోవిందపిల్లగారు ఈ పనికి చాలా తగినవారని నమ్ముచున్నారు. అందరిలోకి చాలా బుద్ధిమంతులు. వారిజీతము రు 1000 మొదలు రు 15000 వరకు ఉన్నవచ్చును. జీతము ఎక్కువ అక్కరలేదు.

యస్. సత్యమూర్తిగారు:— సదరు కమిటీయందు సభ్యులెవరు?

అధ్యక్షులు:— శ్రీయుత టి. తనికాచలంపెట్టిగారు, సామి వెంకటాచలం పెట్టిగారు, నరేశ మొదలియ్యగారు, కమిషనరుగారు.

సత్యమూర్తిగారు:— కమిషనరుగారు గోవిందపిల్లగారి ని 2 సంవత్సరములకు ఉంచవలసినదని వ్రాసివారు. కమిటీవారు కమిషనరుగారి వ్రాతను తీసివేయుటకు కారమేమి?

అధ్యక్షులు:— ఎందువల్లనో నాకు తెలియదు. బహుశః గోవిందపిల్లగారి అనుభవమునుబట్టి వారు అట్లు చేసి యుండవచ్చును.

తనికాచలంపెట్టిగారు:— కమిషనరుగారు వ్రాసినది ఏ తేదీన?

అధ్యక్షులు, ఆగస్టు 31:— తనికాచలంపెట్టిగారు. కమిషనరుగారు ఎప్పుడు కలిసిరి?

అధ్యక్షులు:— నవంబరు 8

తనికాచలం పెట్టిగారు:— కమిషనరుగారు కమిటీమిటి నందు కలరుగాని ఏమి అభ్యంతరము జెప్పలేదు. గోవిందపిల్లగారు తప్పకుండ అనుభవము ఈ మధ్యకాలముందు గడించిరి.

సామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు:— వెంటనే ఈ ఉద్యోగమును పూర్తిచేయవలసినదిగా కోరిరి.

డా॥ సి. నరేశ మొదలియ్యగారు:— 600-5-0 8 0 0 గో వి ం ద పిల్లగారిని కార్యచేపను హెల్తు ఆఫీసరుగా నియమించగలందు లకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు అని ఉపపాదించిరి. ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

కూలీలకు జీతములు

వర్కుస్థ సాయసంఘ తీర్మానము ననుసరించి ఎంతెరు డేకుగాను కార్యచేపను వర్కుస్థాపునందు పనిచేసిన కూలీలకు వేతనము లియ్యవలసినదని తీర్మానించిరి మొత్తము రు 3355 ఆ మొత్తమును జరిగిపోయిన సంవత్సరము నుండిగ వర్కుస్థాపు కన్ట్రీవీజన్స్ అక్కంటుకు మార్చవలసినది

ఈతరుణమున జనరలు మీటింగు ఆయిపోయినది

సాయసంఘసభ్యులము

1 వ నవంబరున మొదలు చాలించుకొనుటచేత భారీ కాబడ్డట్లువంటి సాయసంఘమును లయందు సభ్యుల నెన్నుకొ నుటకై స్పెషలు మీటింగు కాబడెను రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు అగ్రాసవాధిపతిగా నుండిరి.

పన్నులును, ఆర్థిక సభ్యులు

దివానుబహదూరు, గోవిందాను చతుర్వజదాసుగారు 29

ఆర్. కృష్ణదాసు లాలాగారు 24

టి. ఆర్. కోదండరామ మొదలియ్యగారు 18

వర్కుస్థ సంఘము

టి. సి. మీనాక్షి సుందరిగారు 29

వి. చక్రపాల్ చెట్టిగారు 20

ఆర్థిక సంఘము

సి. మునుసామి సాయుడుగారు 21

స్వరాజపిల్ల 12

సి. ఆశీర్వాద నాదార్గారు 12

ఈ క్రింది ఇరువురికిని వోట్లు సమానముగావచ్చుటచేత లాట్లు జేయగా ఆశీర్వాదనాదార్గారు గెల్చిరి. కమిషన్. ము నుస్వామిసాయుడుగారు ఆశీర్వాదనాదార్గారును ఎన్నుకొన బడిరి.

విద్యాసంఘము

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు 20

చల్యపతి చెట్టిగారు 16

నటరాజపిల్ల 14

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని

బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తెప్పించి, ఒకడసా వాడిన మీరు విక్రీలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ప్రతిదినము మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబలిదర్శనము.

ఇవి మేలైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైనఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరి కమ. వి. వి. గారు చేయబడినవి. తాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగింపవచ్చును. పలువిధజ్యోగములు, వర్ణము, తీతలము అజీర్ణము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెము, ప్రక్కల ఈడ్చు, అగ్నిమాంద్యము, నులుబ్బ, వి. వి. హిసత మొదలగువాటికి వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు ముసలివారికి అశృతసమానము. 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 6 పొట్టు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొట్టుఖర్చు 5-4-0 తో సహా రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-8-0, 25 కి రు. 5-8-0.

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు మొకటాచల పండితులు, పొప్రేటరు.

శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ ఆండాల్ వివాహము,

శ్రీ రామానుజుల వైభవము,

శ్రీ ప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు సరియైన 4-11-1927 తే దినుండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

వగటి ప్రదర్శనము:— ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములయందు సాయంత్రము

5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము:— మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

లకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు:— రూ. 4, 3, 2, అ. 8.

మొదటి కి తరగతులందును సీట్లను రిజర్వు చేయుటకు సీటు 1 కి అ. 8 లు చార్జి ప్ర త్యేకముగా చెల్లించవలెను.

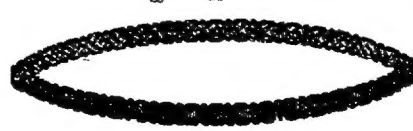
సి. కన్నయ్య, ప్రాప్రేటరు.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చినము

మావద్ద అన్నివిధములయి బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయ మునకు స్థావరలో యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు అసలుకాతిలోను యిమిడేవనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విక్రయరాస్తాము లకు పువ్వురాగింపు ఆవురాస్తా, గాజులదిమ్మలు వగయిరాలు అన్నివిధ భాషాములు సరసమయి ధరలకు విక్రయించబడును. ఎకసారి మాతో వ్యాపించు చేసిన మానమృతము మీకే తెలియను.

ప్రాప్రయిటరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

3962

ESTD 1910 Dr I. M. Mallick's (M.A., M.D., B.L.) **ICMIC COOKER** OVER 3 LACS ALREADY IN USE. WRITE FOR CATALOGUES. ICMIC COOKER CR 28, College Street, CALCUTTA.

ALL ORDERS NEATLY & PROMPTLY EXECUTED WITH FULL GUARANTEE **KESHAVJEE DEVCHAND JEWELLER** CATALOGUE FREE 175, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS.

175, చైనా బాజార్ రోడ్, మద్రాసు.

అన్నివిధములైన రత్నములను, వజ్రములను, గిన్నెలను, వగయిరాలను, అలంకారములను, అన్నివిధములైనవి విక్రయమునకు దొరుకును.

"Bynin" Amara

జగద్వ్యాపకతీక్షణగోప్యతాను
ఇది దేహమున కవ్యవకాలములో శక్తిని
ఉత్పాదించు నిమిత్తము, అత్యుత్తమ ఆకలి
లేమి, చే బాధలను వారలను ఆకలి
గట్టించి జీర్ణకృత్తిని పెంపొందించును

లైన్ ఆమరా ప్రతి గృహమునకు
ఉంచవలెను. 8466

హిందూ దేశమునందలి అన్ని ముఖ్య
మైన ఉగ్రాణములయందును మందు
లమ్మువారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
టలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జడము
హిందులు "జయవీరకరణి" తాయకు 1 కి రూ 2-0-0. వి. పి.
పర్వలు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

Goodwin's Soap

No. 315.

ఈ సైప్ మునుపటి సబ్బు. పరిశుద్ధ
మౌనమైనది, శ్రేష్ఠమైన చందన తెలు
ప మునుగలది నుండి చేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: **F. HOLT & Co. Ltd.,**
P.O. Box 237 343
MADRAS.

గోధూమైలము

కల దిద్ది. కల కు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-2-0
ఈ సైప్ మునుపటి సబ్బులు రాచిన చీడ, గడ్డి
మొదలగు అంశములను తొలగించును. భృశక కనిగియును.
మృత్యుకారణము నుండి, మడరాను లేక బాంకాయ

ప్రామాణ్య ప్రామాణ్యతర సమస్య

శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి వలహాలు

మద్రాసు రాజధానిలో కలభేదకత్తులగుర్తి శ్రీమన్
యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి కిందివిషయములను అన్వేషించే
తెను (సెన్సారింగ్) ప్రకటనార్థమై తెలియజేసిరి:-

మన మద్రాసు రాజధానిలోని కలభేదవివాదములకు
పరిష్కరించుటకై మనస్సు వైసది. ఇరుపక్షములవారి
విరుద్ధాభిప్రాయములను సమన్వయము చేయునట్టి ఏర్పాటు
చేయవలసియున్నది. ఇరు తెగలవారికిని వ్యాయము చేకూర్చవలసి
యున్నది. నామట్టును నేను పద్యప్రయోజనమునకై కొన్ని
సలహాలు నిచ్చుచున్నాను. నేనిచ్చేది సలహాలు ఉత్తరత్రాయీ
విషయమై చర్చించుటకు ఆధారభూతముగా నుండగలందులకై
వ్రాయుచున్నాను. అన్ని కలములవారి ప్రతినిధులను ప్రముఖు
లను నేను పంపించి మాట్లాడవలెననినాను. ఈతగాదాలను
పరిష్కరించి స్థిరమైనపఖ్యత చేకూర్చుటకై వీలు ఎంతవరకు
కలకో ఆలోచించవలసియున్నది. చిట్టచివరకు ఒక నికరమైన
ఒక బడి ఏర్పరచుటకై అన్ని కలములవారి సమాలోచన సభ
యొకటి సమావేశపరచ దలంచినాను. ఈసలహాలను నేను చే
యుటలో నా అభిప్రాయ మేమనగా, రాజకీయవ్యవహారము
లన్నియు కేవల తాత్కాలికప్రయోజనములకే వర్తించవలయుననియు
సమాన స్వాతంత్ర్యము, సర్వజనసమత్వము, ధర్మసం
స్థాపనమే జాతీయతయొక్క పునాదికార్యని నేను తెలుపెదను.

సామాన్య విషయములు

ఏ ఆధునిక రాజ్యాంగవిధానములోగాని, ముఖ్యముగా
మనముకొరెడి స్వరాజ్య విధానముందు అన్ని కలములవారును. అ
న్వేష్యసహకారముతో వ్యవహరించవలయును. ఏకలమువారు
ను, జన్మకారణముచే ఇంకొక కలమువారికన్న అగ్రవర్ణముగా
భావింపబడకూడదు అన్ని వర్ణములవారును సమానమైన య
ర్హతతో కలిగియుండవలయును. వర్ణవిభేదములవల్ల యేర్పడు
తారతమ్యములను, హిందూత్వగుణను పాటించబడకూడదు. అట్టి
తారతమ్యములు ఏ ప్రభుత్వ విధానముందును యీ దేశముందు
పరిగణింపబడకూడదు.

ఉద్యోగములు - గౌరవపదవులు

హిందూదేశపు ప్రజాపిత పరిపాలనా విధానముందు
కలభేదములవల్ల పట్టిక ఉద్యోగముల నివృత్తయందుగాని గౌ
రవముల నొసంగుటయందుగాని, వృత్తులను తీవ్రనోపాధులను క
ల్పించుటయందుగాని, పక్షపాతము కలుగనియ్యరాదు.

పట్టిక ఉద్యోగములయందు ఏకలమువారుగాని ప్రత్యే
కాదరణ మొసంగబడి అధిక సంఖ్యాకులుగా నుండునట్లు నిర్ణ
యించరాదు. అన్ని కలములవారును పట్టిక ఉద్యోగములకు స
మావార్లు లెయుండవలెను. కులభేద వివక్షతతోగాని
ఆయా కల జనలయొక్క జనాభాసంఖ్యల అంకగణితముతో
గాని పనిలేకుండా పట్టిక ఉద్యోగములందు అన్ని వర్ణములవారు
ను, కలములవారును, కాఖలవారును సమావార్లు ముగా భావిం
చి ఉచితరీతిని యుద్యోగముల నియ్యవలెను.

ఏ పట్టిక యుద్యోగమునకైనను దరఖాస్తులు వచ్చిన
పుడు కులభేద పక్షపాతములవల్ల సదరు ఉద్యోగమున కొకరు ని
యమింపబడినట్లుగా నొక కంపెయింటు (విన్నపము) వచ్చినప్పు
డు సదరువిన్నపమును విచారించి సమాధానమును వ్యాయమును
చేకూర్చుటకై యొక విచారణసంఘము ఏర్పడవలెను. అట్టి వి
చారణసంఘముందు అన్ని కలముల ప్రతినిధులను ఉండవల
యును.

సాంఘిక విషయములు

ఏ కలమువారైనను, ఏ కాఖవారైనను తమయొక్క కు
లభేదములను ఓహ్మములను తమ పేరులయందు యథాప్రార్థ
ముగా ఉంచుకొనవచ్చును. లేదా ఏదైనను క్రొత్త కులభేద
ముగాని విన్నముగాని పెట్టుకొన్న యెడల ఇతర కలములవారు
గూడ వారిని ఆ క్రొత్త కులభేదనామముల తోడనే పిలిచి
వ్యవహరించెదరు తేలికపేరుతో వ్యవహరించరు. హిందూసం
ఘములోని బ్రాహ్మణులు ఇతర వర్ణములవారిని కూర్చులను పే
రుతో పిలువరు. గ వ ర్న మెం టు రి కార్డు ల లో
గాని, ఇతర పట్టిక వ్రాతలలోగాని, పత్రికలలోగాని, సభల
లోగాని వారు కూర్చులని పిలువబడరు. బ్రాహ్మణులుకాని
బాకులవారందరూ (బ్రాహ్మణేతరులనికూడ పిలువబడరు. ఎం
డులైననగా భిన్న భావము అందులో సూచింపబడుచున్నది.
బ్రాహ్మణేతరత్వముకూడ గవర్న మెంటు రికార్డులలోగాని, సభ
లలోగాని పత్రికలలోగాని యుపయోగించబడదు.

ఏ బ్రాహ్మణుడును తన జన్మకారణముచేత ఇతర కలము
లవారిపై అధివ్యక్తత నిరూపించుకొనకూడదు. తన అగ్రవర్ణ కా
లముచేత అగ్రతాంబూలమునకుగాని ఉత్తమాసమునకుగాని
పాతెంధమైన యాధికారముగాని బ్రాహ్మణులకే వచ్చును
తగాదా చేయకూడదు. ఇతర వర్ణములవారు

కమకు నమస్కారము చేయవలయు ననిగాని దారిలో
ఎడరుపడినపుడు తలపాగాలను తీయవలసినదనిగాని దారిలో
తొలిగి దూరముగా యుండవలసినదనిగాని ఏ బ్రాహ్మణుడును
కొరబెడు, చనవు చేతగాని స్నేహముచేతగాని సేవకొన్నతి
చేయుచుండుటచేతగాని ఇటువంటికారణములవల్ల నేతప్పు ఇతర
వర్ణములవారిని బ్రాహ్మణులు ఏకవచన సంబోధనము చేయ
రాదు. ఒక కలము వారికిని ఇంకొక కలమువారికిని అన్వేష్య
తాత్కాలిక సమానముగా యిచ్చిపుచ్చుకొను నట్లుండవలెను.
ఏ కలమువారును ఇంకొక కలమువారిని గూర్చిగాని యింకొక
కలముయొక్క పూర్వోత్తరములనుగాని భూలవాడరాదు. ఏ
కలమువారిని గౌరవహీనమైన పదప్రయోగములు చేయరాదు.

ఏ కలమువాడైనను యింకొక కలమువానితో యిష్టము
సారము, సహపంజ్ఞిభావనము చేసినచేయవచ్చును, చేయక
పోయిన చేయకపోవచ్చును. ఒక కలమువాడు ఇంకొక కలము
వానిచే వండబడిన పదార్థమును భుజించిన భుజించవచ్చును
లేదా మానివేయవచ్చును. కాని, కులభేదతారతమ్యముల కార
ణమున అన్య కలమువారితో సహభావనము చేయుటగాని
పవనపదార్థ స్వీకరణముగాని తప్పు అని ప్రచారముచేయుట
మాననవ్య పూర్వకమైన నేరముగా, భావింపబడును.

అన్వేష్య వర్ణాంతర వివాహము ఇష్టమైనవారు చేయ
వచ్చును లేదా మానివేయవచ్చును. అంతేగాని, ఒక వర్ణము
హిందూ, ఒక వర్ణముతక్కువ యను హేతువును పురస్కరించు
కొని అట్టి వివాహములను ఖండించుచు ప్రచారము చేయువారు
మాననవ్యము కలుగచేయుచున్నట్లుగా నేరారోపణకు పాత్రు
లగుదురు.

ద్విజాలయొక్క ఆశాస్త్రియ సంతానమునకు గల
హక్కులు హిందూధర్మకాస్త్రము ప్రకారము నిర్ణయింపబడి
యున్నవి. అట్టిధర్మకాస్త్రము నామోడించెడి ఇతర కలముల
లోని అట్టి ఆశాస్త్రియ సంతానమునకుగూడ ఆ నిర్ణయములు
వర్తించగలవు.

దత్తవిషయములో హిందూ ధర్మకాస్త్రము కూర్చులను
విధించినవిధులు అట్టి విధులను ఆమోదించెడి మరియే యితర
కలములోని కుటుంబము వారికైనను వర్తించవచ్చును.

రహదారిలను ఉపయోగించుకొనుటకును, వ్యాయసభ
లకు వచ్చుటకును, ఇతర ప్రజాసేవకారమైన సంస్థల నుపయో
గించుకొనుటకును అన్ని వర్ణముల వారికిని సమావార్లుత యుండ
వలెను. ప్రజాశాంతి భంగకరముగా ప్రవర్తించక ఆయాప్రతి
స్థాపనలయొక్క సరియైన అధికారుల నిబంధనలను ఉల్లంఘించక
యున్నంతవరకును అందరికిని సమానహక్కు ఉండవలెను.

మత విషయములు

ప్రతి కలమువాడును తనయాత్రేచ్ఛానుసారము నీతికిని
ప్రజాశాంతికిని భంగము కలుగనంతవరకు యిష్టమైన మతవిధు
లను జరుపుకొనుటకు తగిన ఆవకాశము ప్రతివానికిని కలుగ
జేయబడవలెను.

ఏ కలమువారును మరియొక కలమువారిని ఒత్తిడిచేసి తమ
యొక్క మతవిధులను అనుష్ఠించునట్లు చేయరాదు.

ప్రత్యేకముగాగాని, అన్యధాగాని ఏ మతమునకైనను
ప్రత్యేక ద్రవ్యసహాయముచేసి ప్రోత్సహించుటకుగాని, నిషే
ధించుటకుగాని వ్యాయచట్ట నిబంధనలు
కాసింపరాదు. ఏ మతమునందలి విశ్వాసమువల్ల నైనను వ్యవస్థ
యొక్క అర్హతనర్హతలయందు హిందూత్వగుణ తాత్కాలిక వ్యవ
హారములయందు పాటించుటకైనను శాసనముండరాదు. పట్టిక
ద్రవ్యముచే పోషింపబడుచున్న ఏ పాకాలయందైనను ఒక
బాలుడైనను అతని మతభేద కారణమువల్ల చదువుకొనుట కన
ర్హుడుగా భావింపబడరాదు. అట్టి పాకాలలో నేర్పబడు మత
విద్యాపాఠములను నేర్చుకొనుట కనర్హుడని నిషేధించుట కూడ
దనిగాని విధించరాదు.

ఆయావిధమతకాఖలవారితో నిర్వహింపబడుచు ప్రభుత్వ
సహాయము నొందుచున్న (స్టేటు ఎయిడు) పాఠశాలకుగూడ
యీ విధమైన విధులే వర్తించవలెను.

మత విషయములలో విభులముగా వివరముగ నేను చర్చించ
లేదు. ఇవి అనేకమంది ప్రముఖులతో బాగా చర్చించి నిర్ణ
యించవలసియున్నది.

బేవామృతము

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకౌషధము

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందస్వనాయునివిధి,
హిస్టబాక్సు 287 మద్రాసు.

ఆంధ్ర కారు

(నెల్లూరుజిల్లా)

సభ్యులు-గారు

ఈ వంతు 1 తేది ఎట్టి గర్భిణిమోగాని ఆవాటిరాత్రి యీ ప్రాంతములకు రావించిన తుపానుసంగతి తలచుకొన్న నేటికిని యెడల రుణమును గుడియ లభియమన్నవి.

గాలివాన ప్రారంభము

ఉదయం 10 గంటలకు తుపానువృష్టి ప్రారంభమయినది. ఇరుముతకంతుకు అధికమయినది. పగలు 2 గంటలవరకు వరుణదేవునికి వాయువ్యపువ్వు సహాయమై వీచినా గను. ఆ వాయువు యను డిస్తాద్రికేసనపట్టికి రుణమును తలచుకొని మారినది. మున్నెన్నడుకనివినపట్టి అతిభయంకరముగా గాలి వీచినారభించినది. వృక్షములు యుర్రులూరులాడ దొడగెను. రాత్రి 8 గంటలవరకు తుపాను కొట్టుకొనబడుచు చెట్లు విరగబడుటయు ప్రారంభమయినది. ఇట్టిలోనివారు బైట తలవెళ్ల బెట్టుటకు లేక పోయినది. ప్రక్కనున్న ఇంటివారి సీతిగతులు సయితము తెలియక పోయెను. పూరియిండ్లలో నుండువారు పెంకుటిండ్లకు సుత్రములను తలచుకొని నుటకు బరువులేకపోయిరి. ఎవరి ప్రాణము వారి కెక్కువయ్యెను. ఎవరికి సందదోరికనయిండ్లలో వారుమాకుకొనిరి. కొందరు ఒకరి నొకరు వెదుకలాడ వారంభించిరి. పట్టామంతయు అల్లకల్లోలమయ్యెను. పరువులేకపోయిన గాలికి పడి పొరువొడములు బెట్టువారును ఒకరినొకరు డిగొనువాకును యిట్లు కీలాభిలమయినది. పిడికిటి ప్రాణములు పెట్టుకొని యారాత్రి గడపిరి.

పట్టామయొక్కసీతి

పూరియిండ్లకప్పులు పూరిగ ఎగురకొట్టబడి కొన్నిగోడలు సహపడి కేలదడమయినవి. కొన్నివసారాలకు వేయబడిన జింకురేకు ఎగురకొట్టబడి కొన్నియిండ్లపై యీతరుననున్నది. కల్లికొట్ట పెంతుకప్పిన సబ్బోమేజీల్లియవారి కచ్చేరి డిప్టికలెట్ట దవారి కచ్చేరికి చాల నష్టమువాటిగినది. నాలు పెంతుకప్పిన తాలూకా కచ్చేరికి అంతదెబ్బగొనులేదుగాని పై అంతస్తుననున్న 8 కొద్దురూము టవర్ (గోపురము) శిఖరముబద్దలే విరిగిపడినది. నుమారు 20 మంది వాసముచేయు "బకియా" అను మహ్య దీయుల మజరా గ్రామము కేలదడరమయినది జననష్టము లేదు.

జననష్టము

ఆర్ధరమనుష్యులు పాలమునుండి పూరిలోనికి వచ్చుచు వాయువ్యపువ్వు వారికి కొద్దిక మాగ్గమున విగతజీవులయిరి.

పశునష్టము

నుమారు నూరు పన్నెటివములును రెండు ఎద్దులును నష్టమయినవి. ఒకగొప్పయియొక్క 14 దూలములుగల కొఱములో 40 పశువులను కట్టి వేసి యుండిగా ఆ కొఱము ఏక కాలముందు మాల్చి రెండు పంపరూపుముల ధరగల యొక ఎద్దును మాత్రము బలమయిన దెబ్బతగిలి బాధకొందుననున్నది. జీవితాశలేదు. తక్కినపశువులన్నియు సురక్షితముగననున్నవి. ఆ కొఱములోనే వృత్తభాగమున పశువులకాపర్ణ పండుకొనుట కొక యరుగున్నూ ఏడుముట్టునామాను భద్రపరమట కొకకొట్టున్ను కట్టబడియుండెను. ఆ అరుగుమీద పండుకొనియున్న 40 మంది గాలిదెబ్బకుతెట్టుకొనేక ఆ కొట్టులో దూరియుండిరి. కొంతము ఆ కొట్టు పైకూలినను దానికి ఆపాకు కలలేదు. 40 మంది సంతోషింపలేదు మర్రాదు దయమున బయటవచ్చిరి.

వృక్షములసీతి

కొమ్మలు విరిగి కొన్ని-చుండటికి విరిగి కొన్ని- ఆకుపూర్తిగా రాలిపోయి మంటకు మాడిపోయినట్లున్నవి. లెక్కకుమిక్కుట మగుచింత, తువ్వ, మామిడి, వేప, పెంకాయ మొదలగు వృక్షములుపడి పోయినవి.

మోటారుబస్సుల ప్రమాదములు

నెల్లూరునుంచి ఆత్మకూరుకు వచ్చుచుండిన వెంకటేశ్వరమోటారుపర్వము అనబడినంగ్రామం దాటి బీరాపేరవం తేనవద్దకు వచ్చునదికి ఆమోటారు తలక్రిందులై మాడుపొడ్డికిరితిలు పెట్టి బీరాపేరు ఒడ్డుననున్న నాగజముడుగుట్టలో పడిపోయినది. టాపు కేలకూలినది స్వామిజ్యులలో మహిమలూగుకరణమునకు ఒక చెయ్యిచెవులిరిగినది. వారి ఆత్మగారికిని బలమైనగాయములు కలిగినవి. వీరద్దరు ఆత్మకూరు అన పత్రిలో చికిత్సనొందుచున్నా డైగిగ, కండక్టరునకు సయితము గాయములు కలిగినవి. సందరుబండిలో యిద్దరు చాకలవాండ్లున్ను చనిపోయిరి. ప్యాసెంజర్లందరూను ఆపయమున ఆచ్చులయన్న యొక ఎద్దుల బండికింద తలదాచుకొనియుండిరి- ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరునకు పోవుచున్న రెండెద్దులబండ్లు కొన్ని ఆచ్చుల పడిపోయినవి- ఒక బండియెద్దున్ను బండివాడన్ను యమసదినమునకేగిరి. ఆగోజాన పగల ఘంటి-30లకు ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరునకుపోవు సీతారాంమోటారు పర్వము అనేబండి, ప్యాసెంజర్లను ఎక్కించుకొని నెల్లూరుకు పోవుటకు బయలుదేరి సంగంబద్దనుండు

బీరాపేరవద్దకుచేరువపట్టికి నర్సము గారి జాస్తి అయినందున మోటారు నడపుటకు గుహాస్యమయినది. అబడిచెంబ వంటి అబ్బులభాదరా మోటారుపర్వము అనబడినమున పోవుచుండెను. ఆప్పుడుగాని కొంచెము తగ్గినట్లు తోచినందున మోటారుబండ్లను నడిపించుకొని దువ్వొడుదాటి కలిగించెదవు మూల కట్టలపడికిపోవునదికి మార్గమధ్యమున యొక జాన్మగనా నడియండిగా సీతారాం మోటారుపర్వము డ్రైవరు వ్యాసెంజర్ల సహాయముతో ఆమానకొమ్మలు అడ్డుముతీయించి బండిని అనతికి సాగించుటకు ప్రయత్నించగా మోటారు వెనుకటి చక్రములో నొకటి భూమిలోనికి క్రుంగిపోయినది. ప్యాసెంజర్లు బండిదిగియంత్రుల తున్నుచేసినను భారతయందగునుభూమిలో క్రుంగిన కర్ణురధ చక్రము రాజ్మేయిడయ్యు రాకగాలి ధాటికి ప్రక్కనున్న చెట్టుమీదికి యామోటారు పంగిపడిపోయినది. ఆప్పుడు నుమారు ఘంటి-30వరకును యాదరపపయించి అబ్బులభాదరు మోటారుపర్వము డ్రైవరు తనబండిని వెనుకకు మరలించుకొని దువ్వొడుచేరి తనమొక్కయు ప్యాసెంజర్లయు క్కయు ప్రాణములుదిక్కించుకొనెను. సీతారాం మోటారు పర్వముబడిలో నొకమహమ్మదీయుడు, అతఃభార్య నలుగురు పిల్లలు ఒకవాలీనుకానిపిల్లలు ఒక తాలూకాజవాన్ సింగయ్య న్ను మరకొందగు ప్యాసెంజర్లు యుండిరి. వీరందరు ప్రాణము లుతిప్పించుకొని గాలివాన తగ్గినార్యక చేరుచు గ్రామమునకుపో నెంచి అచ్చులనున్న యాతచెట్టువద్దనుండిరి చీకటిపడుకొలది ఐదవపాతముయిన గాలిబలముగా నుండుచే ప్యాసెంజర్లకు ఆపాకుముకలుగనుండుటకై దువ్వొడువెళ్లి అబ్బులభాదరు మోటారుపర్వము తీసికొనివచ్చి వీరిని ఆ గ్రామము చేర్చునెంచి డ్రైవరు, కండక్టరు, క్లీనరు బయలుదేరి మాడుబారలదూరము పోవునదికి మాడుపొడ్డికింతలదెట్టి నాగజముడుట్టుమీద బడి పూరియున్న వుప్పుము కొనవచ్చునని వెనుకకు మరలి తిన్నగా యాతచెట్టువద్దకిచేరిరి. తాలూకాజవాన్ భగవంతుని మీదభారమువై తనమీదనున్న దుప్పటిని గుదామునూరిపట్టి 14 మంది ప్యాసెంజర్లను దానిక్రిందమాగ్గొన బెట్టుకొనియుండిగా వారందరు గాడ్డెబ్బకు నాగజముడులో పడుతూ తెప్పరిల్లుకొనిలేచి ఆరుదారుక్రిందికి వచ్చుచు వానకు తడిసి గాలికి పొర్లికింతలదెట్టి-ఎణికివరిబట్టిపోయిరి. తెల్లవారగ్గూమున 4 గంటలవరకు భగవద్ధానవరాచులులగును అప్పుడు కొంచెము తెరపేయిచ్చినట్లుట మాడగా మహమ్మదీయుని పిల్లవకటి మృతికొందనది. అంతట వారందరు తిన్నగలేచి సమీపమున నుండు దువ్వొడు గ్రామముచేరి యొక పెంకుటిభవంతిలో తలదాచుకొనిరి. వీరు ఆరాత్రిమాత్తునయున్న యాతచెట్టు కలిగిరి కట్టక్రిందయున్నది. దాదాపు వ్రాత్రి అయియుండెను- గాలికి కట్టకేమి యరాయముకల్గినో యను భీతి వీరిని యినుమడింపజేసినది.

విన్నయములు

(1) గాలివానకొట్టినపుడొక క్రైస్తవయువతీ ఒకసంవత్సరము ప్రాయముగల తన మగబిడ్డను చాలా నడ్డలలో చుట్టుకొని ఎచ్చులనైనను తలదాచుకొనుటకు పునవెత్తుచుండగా అబ్బిడ్డ నడ్డలలోనుంచి బారిపడిపోయినది. అది యాయనతికి ఆ తొండరలో ను భయములో ను తెలియదయ్యెను - ఆ శ్రీ గ మ్య స్థా న ము చేరియూ నడ్డలమట్టలో వెదుకగా బిడ్డ కనపించినది గాదు. ఆ గాధాంధకారమున చీకటిలోను గాలివానలోను యా బిడ్డను ఎక్కడ వెదుకగలదు. బిడ్డను దలచుకొని తెల్లవారువరకు దుఃఖాక్రాంతులై కన్నీరుమున్నీరుగా గారబుచుండెను. బాగుగ తెల్లవారిన తర్వాత మార్గమున వచ్చుచుండగా అచ్చుల పడియున్న ముగ్గిచెట్టు కొమ్మలపండున యాబిడ్డ చిక్కుకొని యాక్రందనము చేయుచుండగా తల్లికి గలిగిన సంతోషమునకు మేరయున్నదా? "అడవి రత్న తేని యబలుండు పరిల్లు"నను వాక్యమున కిది నిదర్శనముగదా? అబ్బిడ్డ యిప్పుడు సజీవురాలై యున్నది. (2) టికియానున పల్లెకండి 10 ఏండ్లపిల్ల యింటినుండి బైటవచ్చి గాలికి పోలేక తెల్లవారు దారిలో పడియుండెను. ఆపిల్ల కనుదెరచినప్పుడతయను నిస్వరసలు ఎగురుచుండెను.

ముగింపు

ఇట్టివిపరీతమైన భయంకరముగగాలి మున్నెప్పుడును గలిగినట్లు వినియుండలేదు. 75 సంవత్సరములవాటి పరీధాని సంవత్సరముందు గాలివాన కలిగి మొనటిగోజు చక్రిణికిగా పడిక చెట్టున్నీయు రెండవరోజు తిరుగా చక్రిణిపుగాలివల్ల వృత్తపు కొనలుగా పడినట్లు నృపులు యివరకు చెప్పుచుండెడివారు. అయితే యిట్లు యిండ్లు వాకిండ్లు నూలి పను- జననష్టమయినట్లు లేదు. మైగా గాలికిపడిన చెట్ల ఆకలు కొద్దిరోజులవరకు పచ్చ

గానుండును. ఇప్పటి గాలికిట్లుగాక నిప్పుకల్ల కాల్చినట్లు నల్లగ పోయియున్నవి. చెట్లు తగులుకొనిపోయినను యిటుచక్కెరయు రాత్రియంత నల్లగానుండవు. దీనివిబట్టిమాడ నిస్వరస గుమరి సినవనిన్ని ఆ రాత్రి వైదనుండునాగు నిస్వరసమాలను చూచి నామనిన్ని చెప్పుచున్నాడు. కొన్నియూళ్లలో గడ్డివామలను-యిండ్లుగా కాలినట్లు చెప్పుచున్నాడు. పూర్వపు ఒక్కొక్కము అగ్నివర్షము కురిసినట్లు వహాభారతము మొదలగు గ్రంథముల యందు పదివియున్నా మగాని కలిరాగముందీ నింత కని విని యెరుంగము. రెండుసంవత్సరములవా డీప్రాంతమున శిలావర్షము కురిసియుండెను. దానికే యిండ్లు చాల నష్టపడెను. నిరుటి సంవత్సర మీయూర పంటలులేవు. చూడగల నక్కమీది తాటి కాయపడి టింతిలో యీ ఆపత్తు సుధించినది. ఈ కత్తె రమింతవరకు చెట్లు విరివిగా పెట్టలేదు. ప్రజలు అన్నపెడలై యున్నారు. దొరతనమువారు తగిన సాయ మొనర్చుకన్న వీరి గతియేమి. ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరునకు ఉదయగిరికి పోవు తం తెస్తంభములు పడిపోయినవి. రోడ్డుకిగ్రక్కలనున్న బహ్యండ్లమైన చెట్లు క్రుంగుట శ్రేష్టలో పెల్లగిరి రోడ్డు కడ్డముగా పడినవి. అందుచే మోటారు రాకపోకల కిబ్బంది కలిగి యుండెను. ఇటీవల వాటిని క్రమేణ తీసివెచ్చివారు. ఇప్పుడు మోటారుసరాసరి నెల్లూరుకుపోవును వచ్చుచున్నవి. తేది 9 దివుడయ 8-30 లకు యీ పూరిలో భూకంపము కలిగి 2 నిమిషములవరకా ధ్వని యుండినది. తమలపాకులతోబలు-ఆరటితోబలు పాడెపోయినవి. రాగలవత్సరముందు మామిడికాయలుగాని చింతకాయలుగాని దొరుకుటగుచి చెప్పవచ్చును. ఈనెల 12 తేది రాత్రి నుమారు 6 గంటల లగాయతు 1 గంటవరకు కుంభవృష్టి కురిసినది. "గోరుమట్టుపై రోకటి పొటన్నట్లు" యిండ్లకప్పులు ఎగిరిపోయి కొంతమంది యింకా కప్పువేసుకొనకయుండగా యీవాన దెబ్బకు తలదాచుకొనుటకు లేకయున్నది. 1 తేది మాదిరి తిరుగ తుపాను వచ్చినేమో యని ప్రజలు భీతావహాలైయున్నారు. ఆహ! ప్రభవా! నీ ప్రాధవమేమని జెప్పవచ్చును?

(ఒకవిలేఖరి)

నర్యారావుపేట తాలూకా మురికిపూడి (విద్యార్థుల విందు)

ఈనెల 1 తేది బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు విద్యార్థులు దసరావేడుకలకు తాము వెనుకబడిన చందాలతో శ్రీ ఆంధ్ర విద్యాభారతీనిలయసభ్యులకు అల్పహారవిందు నొసగి తమకు గల విద్యాభిమానమును వెల్లడించుటకు యేతత్సంఘమునకు రెండురూప్యముల విరాళమును సమర్పించుకొనిరి.

వర్నోపద్రవములు

1, 2 తేదీలయందు కురిసిన కుంభవర్షములచేతను ప్రభయానిలముచేతను మా చిల్లలూరుపేట ప్రాంత్యగ్రామాదులకు కొంతనష్టము సంభవించినది. సామాన్యవృక్షములు గృహములు కేలగొలినవి. చెరువులు తెరుచుచే ఓగేరుకొండవాగు పొంగిపారలి తనతీరముందున్న రాజాపేట చిల్లలూరుపేట పనుమర్రి మున్నగు గ్రామములను తననగదుచే ముంచి తేల్చినది. సకాలమున వర్షములేక అతిప్రయాసముచే పండింపబడిన పునాసపంటలు గృహములకు జేర్చుకొనుటకు వీలులేక మేడెములు కుచ్చెంట్లు గంగాభవానికి సమర్పింపబడినవి. పాపము! వీరకర్మకులు తినుటకుగింజులను గొడ్డుగోదలకు మేతయును లేక అల్లాడుచున్నారు. 1 తేదినుండి యెచుత్రమును తెరపి లేక నేటివరకును వర్షములు సంతకధారగా కురియుచునే యున్నవి. వైరుపంటలగు నగి మిరపతోబలు ధ్వ:సమైపోయినవి. ఫలించి సిద్ధాన్నముగ నున్న వేరుశనగ భూమినుండి తీయుటకు వీలులేక కొంతకల్లిపోవుచున్నది. కొంతయెలకెత్తి పాడగుచున్నది. హాళికుల కీపంటయెనను దక్కననునానలేదు. నేటికిని యెడతెగని వర్షము కురియుచునేయున్నది. గోరుచున్నవై రోకలిపో అన్నట్లు సర్కారువారి కిస్తీసహాయముమాడ చూపించుచున్నది. ఆకసము భూరక్షమాలవలసంభవమై భీతినిల్పుచున్నది. ప్రభవసంవత్సర మిట్టి విపరీతపరిస్థితులకు కలిగించునని జను లెన్నడును తలపలేదు.

(ఒక విలేఖరి)

కృష్ణాజిహ్వ యెన్ని కలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(న్యకీయవిలేఖరి)

10-11-27 విచారణ

జి. రంగారావుగారు

క్రాస్ పరీక్ష

బాయింట్లపట్టాదారులు భూములను పంపిణీ చేయవలసిన అనుభవమునున్నారని, పదిహేనేళ్లుగా శిస్తు చెల్లించుచున్నారు. జమీందారులగు ఒక్కొక్కరికి ప్రత్యేక ప్రత్యేక కయితుగా అంగీకరించి యున్నారు. అయితేలో నొకసారి పట్టాలు ముద్దీలకాలు విలియంవేయబడును. ఈయనలన్నియు లెక్కలలో కన్పించవు. లోపాయికారీ భాగస్వాములు పంపిణీయారు. లోపాయికారీ భాగస్వాములకు యితర యెట్టెలలో భూములున్నవి. నేనిచ్చిన సర్టిఫికేటు సరియైనవే.

పునర్విచారణ

గతసారి యేఫసలీతో మాగ్రామంతటాకు పట్టాలు ముచ్చిలకాలు విలియంవేయబడినది జ్ఞాపకములేదు. శిస్తు బకాయిపున్నయెడల పట్టాదారులే దిహించునోటిను పంపుదురు.

181 సాక్షి పొక్కునూరి పిచ్చయ్యగారు,

కడప కర్ణం, తిరువూరు డివిజను

గతయెన్నికలలో మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును తయారుచేసితిని. 10 నెలల తర్వాత బట్టి తయారుచేసితిని. మాగ్రామమునది మితిరువురు. జమీందారు వెంకటేశ్వరరావుగారు బహదూరుగారిది. వారు మైలవరం జమీందారుగారి అల్లుడు. మైలవరం జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజగారికిని బంధుత్వమున్నది. నన్ను లెక్కలు తీసుకురమ్మని సమయం చేసినారు. నావద్ద జమీందారి లెక్కలులేవు. తానేదారుగారిని లెక్కలమ్మని కోరినాను. జమీందారుగారి ఆజ్ఞలేనిదే యియ్యమని నాకు జవాబు చెప్పిరి. నావద్దకు వెళ్ళుటకు ఏమిరాలేదు. లిస్టుపంఖ్య పెరిగినది. అందుకు నేనే కారణము. కొందరు క్రయదారులను బాయింట్లు పట్టాదారులను జేర్చితిని. (వకీలుగారు చూపించిన దరఖాస్తులనుచూచి) ఈదరఖాస్తులు మాగ్రామమునకు చెందినవే. వాటిని నేను వ్రాసులేదు. యెవరు వ్రాసినది చెప్పలేను. ఈదరఖాస్తులు నావద్దకు రాలేదు. దరఖాస్తులలోని దస్తూరి అంతయు ఒక్కరిదే. వాటిపంఖ్య మొత్తము పదిహేను. వాటి మీద ఎందరూమెంటులు సేసువ్రాసినవే దరఖాస్తులయొక్కయు, సర్టిఫికేట్లయొక్కయు తేలి ఒక్కటే. 191 వ వోల్టరు పార నుబ్బయ్యకు పట్టాలేదు. పట్టా 212 వ వోల్టరు చలమయ్య పేరున ఉన్నది. 194 వ వోల్టరు పాటిబండ్ల రామయ్యకు పట్టాలేదు. పట్టా 199 వ వోల్టరు లక్ష్మయ్య పేరున ఉన్నది. 189 వ వోల్టరు 185 వ వోల్టరుయొక్క అన్నగారు. 196 వ పాటిబండ్ల నారాయణ. 197 వ వోల్టరు అప్పయ్య. 198 వ వోల్టరు రామయ్యలకు పట్టాలేదు. వారిఅన్న 208 వ వోల్టరు బొర్రయ్యపేరు నున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష

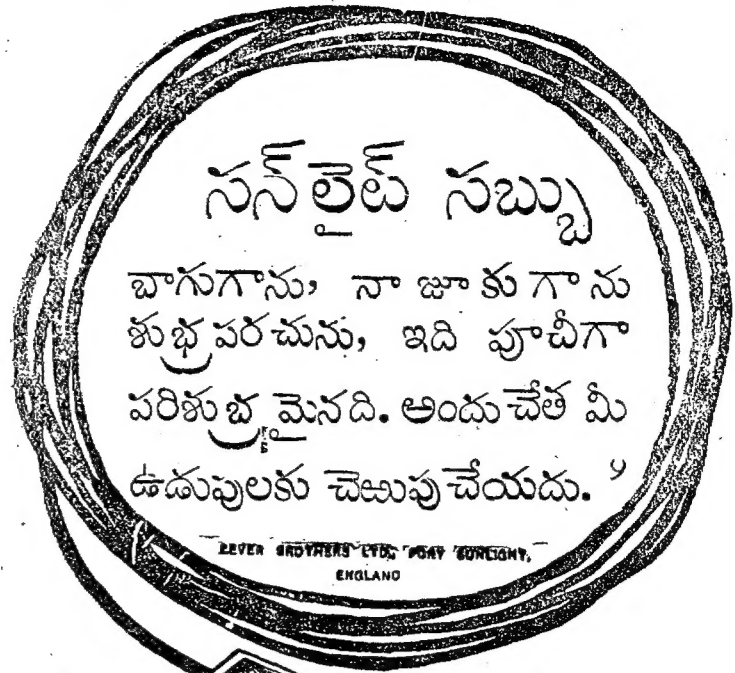
ఈవోల్టర్లు అందరు తమ ఆస్తిని పంపిణీయారు. వేరువేరుగా అనుభవించుచున్నారు. శిస్తును వేరువేరుగా చెల్లించుచున్నారు. ఒక్కొక్కరు పదిహేనేళ్లుగా వైగా చెల్లించుచున్నారు.

పునర్విచారణ

మొదటి లిస్టు తయారుచేసినప్పుడు వారి పంపకములు సరియైనవే. అందుచేత మొదటి లిస్టులో వారిపేర్లు చేర్చలేదు.

182 వసాక్షి కోనూరి పుల్లయ్యగారు వ్రాసినదాడు కర్ణం.

నేనిపును పన్నెన్నడో వున్నాను. మాగ్రామము నలుగురైదుగురు మొఖాసాదారులను చేందును. చింతపల్లి శోభనాద్రిగారియొద్దగారు, కటికినేని వెంకట్రామయ్యగారు, చింతపల్లి సీతాపతిరావుగారు, రంగస్వామిగారు, చింతపల్లి సుబ్బయ్యగారు మాగ్రామ మొఖాసాదారులు. తేలవ్రాలు జమీందారుగారికి భాగమున్నది. శోభనాద్రిగారియొద్దగారు మీర్జాపురంరాజుగారికి బంధువేమో నాకు తెలియదు. మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును నేనే తయారుచేసితిని. తరువాత కయింపిటివనులు వచ్చినవి. రంజితులు తమ దరఖాస్తులను నావద్దకు తెచ్చివారు. అందరును ఒక్కోజాన తెచ్చివేమో నాకు జ్ఞాపకములేదు. వాటిని సర్టిఫికేట్ చేసివాను. వాటిపంఖ్య 59, 59 లో ఒకటికప్పు తక్కినవాటిని

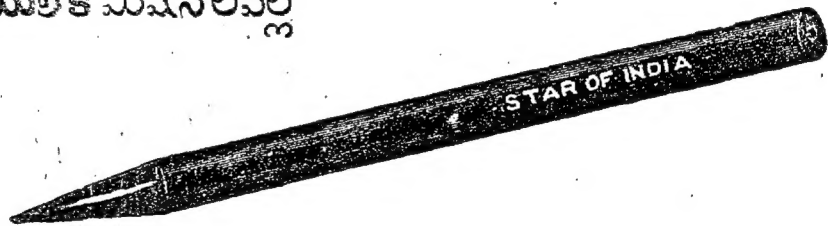

7153

స్వశక్తులవై ఆధారపడునంతవరకు

రాయల్ కమిషన్ లవల్ల

స్వతంత్రాధికారము

ది మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

పొందుదుమని తలచవద్దు

1964 పోస్టు బాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.

నేనే (వాసివాను. అవస్థయు ఒక్కోజాన సర్టిఫికేట్ చేయబడినవి. రకీతులనుబట్టి వాటిని పుల్లయ్య జేసితిని. ఏ లెక్కలతోను పరిమాడలేదు. యాదంబయ్యలలో తానేలదారుగారివద్దకు ఏ లెక్కలను తీసుకునివెళ్ళలేదు మొదటి లిస్టులో లేని పేర్లకు మాత్రమే చేర్చితిని. మొఖాసాదారుగారి వద్దనున్న లెక్కలను చూడనేలేదు. మాగ్రామమునకు అనురంజనలకు పున్న వేమో నాకు తెలియదు.

(క్రాస్ పరీక్ష)

నేనిచ్చిన సర్టిఫికేట్లు అన్నియు నిజమైనవే. దరఖాస్తు దారులందరూ పదిహేనేళ్లుగా వైగా శిస్తు చెల్లించుచున్నారు.

182 వ సాక్షి నెడూరి గవరాజుగారు, వ్రాసినదాడు పాడు అడ్మిన్ కర్ణం

నేను వ్రాసినదాడు మాగ్రామమున కరణమును. 10 నెలల తర్వాత తీసుకురమ్మని సమయం చేసినారు అని నావద్ద లేవు. మొఖాసాదారుగారి వద్దనున్నది. క్రిందటిసారి లెక్కలు తీసికొని రమ్మని సమయం చేసినారు. వెంకట శోభనాద్రిగారియొద్దగారు కొండ్రామయ్యగారి వద్దకు లెక్కలు అడిగితిని వారి దగ్గర అన్నదమ్ములు. తమవద్ద లెక్కలు లేవనియు యితర మొఖాసాదారుల వద్ద వున్నవనియు నాకు చెప్పిరి. శోభనాద్రిగారియొద్దగారికిని మీర్జాపురం రాజుగారికిని బంధుత్వమున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష లేదు

184 వ సాక్షి ప్రతి పాటి కామయ్యగారు, కృష్ణవరం కరణము.

10 నెలల నుంచి నేను కరణంగా వున్నాను మాగ్రామం. మొఖాసాదారు చింతపల్లి వెంకటనరసింహారావుచంద్రారావుగా

రు వారు ముగిసినదమ్ములు. శ్రీమన్నారాయణరావు నొక ట్రాయంగాగారు వారితమ్ముల్లు. వారుపంపిణీలేదు. ఆగ్రామం యొక్క లెక్కలు నేను వ్రాయను. వారిసమాప్తాకారే ఆ లెక్కలను వ్రాస్తారు. మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును నేనుతయారు చేసివాను. తరువాత 56 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. మాగ్రామం నూజునీడు డివిజనులో వున్నది. యాదరఖాస్తులన్నియు క్రయదార్లు, బాయింట్లదార్లు, పట్టాదార్లు అయివున్నవి. లెక్కలలో వీరిపేర్లు కనిపించవు. క్రిష్ణవరంగ్రామం గన్నవరం యెట్టెలు వున్నది డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారు లెక్కలు తెచ్చుని సమయం చేసినారు. నేను లెక్కలు తీసికెళ్ళలేదు. దరఖాస్తులు ఎవరు రానాలో తెలియదు. దరఖాస్తుదారులే నాకు తెచ్చి యిచ్చివారు. 27-7-26 నదరఖాస్తులు సర్టిఫికేట్లు వ్రాయబడినవి. తరువాత డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారివద్ద స్టేటుమెంటు యిచ్చినారు లెక్క తెచ్చుని రెండుసార్లు సమయం చేసినారు. లెక్కలు నావద్దలేవు. మొఖాసాదారుగారు గ్రామంలోలేరు. డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారు సమయం చేసినపుడు మొఖాసాదారుగారు గ్రామంలో వున్నార.

క్రాస్ పరీక్ష

దరఖాస్తుదార్లు ఎవరు పట్టాదార్లులేరు. లెక్కలు చూస్తేనేగాని 381 వోల్టరు కొట్టానుపేర పట్టావున్నది. లేనిది చెప్పలేను. 385 వోల్టరు పొట్టు పెదపత్తికి పట్టావున్నది లేనిది చెప్పలేను. 483 వోల్టరు చెన్న వెంకాయకు పట్టావున్నదేమో చెప్పలేను. 454, 457 వోల్టర్ల బడుయములో చెప్పలేను. కొందరు దరఖాస్తుదార్లు యితర గ్రామంలో భూములు వున్నవి. యాదరఖాస్తుదార్లు చచ్చిపోయినవారి వారసులే

మొదటి ప్రసాదరావుగారు, నరసాపురం నేను పది నెలలనుండి నరసాపురం కరణాన్ని. రామా రావు మా పే తండ్రి. మా గ్రామం ఇసుగంటి వెంకటరంగ సీతా రామారావుగారిది. ఇసుగంటి యోగానంద స్వసేహారామ చంద్ర జగన్నాథరావు ఇసుగంటి వెంకట స్వసేహారావు, మొఖాసాదార్లు. రెండవ ఆయన పత్రికాడిపాడు మొఖాసా దార్లు అల్లడు. ఆ యందార్లు మెంట్లు దస్త్రుతు చనిపోయిన గ్రామకరణం గోటి రామారావుగారి దస్తూరి. ఈదరఖా స్తులమొత్తం 90. ఆక్టోబరు తేదీలననదని నాకు సమచేసి వారు. అవి నా దగ్గరేవు. ముగ్గురు జమీందార్లులో ఎవరివద్ద వున్నది తెలియదు. నేను పైన చెప్పిన ఇద్దరు మొఖాసాదార్లు లో ఎవరో ఒకరివద్ద వుండవలెను. వారు గ్రామంలో లేకపో వుటవల్ల నేలేదు. కనుక ఆక్టోబరును అడగలేకపోతిని. ఎలెక్ట్రాన్ జరిగినప్పుడు నేను కరణాన్ని గాదు. ఈజాబితాలను గురించి నాకు ఏమియు తెలియదు. నేను ఒక దరఖాస్తుదారుని. నేనేమియు వ్రాయలేదు.

185 వ సాక్షి

గోటి ప్రసాదరావుగారు, నరసాపురం

నేను పది నెలలనుండి నరసాపురం కరణాన్ని. రామా రావు మా పే తండ్రి. మా గ్రామం ఇసుగంటి వెంకటరంగ సీతా రామారావుగారిది. ఇసుగంటి యోగానంద స్వసేహారామ చంద్ర జగన్నాథరావు ఇసుగంటి వెంకట స్వసేహారావు, మొఖాసాదార్లు. రెండవ ఆయన పత్రికాడిపాడు మొఖాసా దార్లు అల్లడు. ఆ యందార్లు మెంట్లు దస్త్రుతు చనిపోయిన గ్రామకరణం గోటి రామారావుగారి దస్తూరి. ఈదరఖా స్తులమొత్తం 90. ఆక్టోబరు తేదీలననదని నాకు సమచేసి వారు. అవి నా దగ్గరేవు. ముగ్గురు జమీందార్లులో ఎవరివద్ద వున్నది తెలియదు. నేను పైన చెప్పిన ఇద్దరు మొఖాసాదార్లు లో ఎవరో ఒకరివద్ద వుండవలెను. వారు గ్రామంలో లేకపో వుటవల్ల నేలేదు. కనుక ఆక్టోబరును అడగలేకపోతిని. ఎలెక్ట్రాన్ జరిగినప్పుడు నేను కరణాన్ని గాదు. ఈజాబితాలను గురించి నాకు ఏమియు తెలియదు. నేను ఒక దరఖాస్తుదారుని. నేనేమియు వ్రాయలేదు.

కానీపరిక్ష

నేను ప్రివియరీ లిస్టులో చేర్చలేదు. పట్టా నాతోండి పేర నున్నది. నేను విభాగమైనాను. 20 రూపాయలు శిస్తు చెల్లిస్తూ నాభూమిని నేనే వ్యవసాయం చేసుకుంటూ ఉ వ్వాను నేను రెండు సంవత్సరములకింద విభాగమైనాను.

పునర్విచారణ

గోటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు మాతండ్రి. ఆయన 371 వ నెంబరు ఓటరు. నేను 1044 వ నెంబరు ఓటరును.

186 వ సాక్షి

కుంటముక్కల వెంకటరామ కృష్ణారావుగారు

కరణం, నాట్రాయి, తిరువూరు డివిజను

నేను 15 సం.నుండి కరణాన్ని. నేను పాతలిస్టును బట్టి ప్రివియరీ లిస్టు తయారుచేసాను. దరిమిల లిస్టులో చే ర్చవలసినదని దరఖాస్తులు ఎచ్చినవి. అవి 50 అనగా 4 బి 66. E + B17. నేను కొన్ని దరఖాస్తులను సబ్జెక్ట్ చేసినాను. నేను మా గ్రామంలో శిస్తు చెల్లించేవారి దరఖాస్తులు సబ్జెక్ట్ చేసి నాను. చెల్లించినవారిని నిరాకరించినాను. వారి గ్రామవాసు లైనప్పటికీ బురుగుగూడెంలో శిస్తు చెల్లించెదరు. ఆ గ్రామకర ణం ఆ దరఖాస్తులను సబ్జెక్ట్ చేసినాడు. ఆ దరఖాస్తులను తాలూకా ఆఫీసు వారు నాకు పంపినారు. నేను వాటిని సబ్జెక్ట్ చేయలేదు. బురుగుగూడెంకు సంబం థించినవి 11 దరఖాస్తులు. ఒక గ్రామంలో ఒక భాగమునకు సంబంధించిన అమరకం లెక్కలతో పోల్చిచూచితిని. మూడు వాటాలకు సంబంధించిన అమరకపు లెక్కలతో సరిచూడ లేదు. నేను తహశీలుదారువారి యెదుట వెళ్ళలేదు. ఈ లెక్క లు నా పై ఆధికారులకు యెవరికి చూపలేదు. మా గ్రామం ఇసు గంటి వెంకటప్పయ్యారావు, వెంకట గోపాలరావు, వెంకట పార్థసారథిరావు, వెంకటరామలక్ష్మీ నరసింహారావు, వెంకట గోపాల పట్టాభిరావు మైనైనందున ఆయన అన్నగారు యో గానంద వెంకట నరసింహ రామచంద్ర జగన్నాథరావుగారిని చెందివున్నది. వెంకటప్పయ్యారావు భార్య మన మీర్జాపురం రాజాగారి సవతిలికి ఎట్టి భాంధవ్యమున్నదో నాకు తెలి యుదు. వెంకటప్పయ్యారావుగారి భార్య చెలికాని తిరుపతి రాయణంగారి మూర్తి. తిరుపతిరాయణంగారి భార్య రాజా గారి సవతిలికి ఎట్టి భాంధవ్య మో నాకు తెలియదు. రెండు పర్యాయములు లెక్కలకొరకు సమ తు చేసినారు. నేను మొదటి పర్యాయము కొద్దుకు హాజరుకా లేదు. గ్రామములో వున్న మొఖాసాదారులను లెక్కలు అడి గినాను. తనవద్ద లేవనియు మరియొక మొఖాసాదారువద్ద ను న్నివనియు వారు చెప్పిరి. 49 మంది దరఖాస్తుదారులు తరు వాత లిస్టులో చేర్చబడిరి. నావద్ద అమరకం లెక్కలు లేనం డైనను, కొందరు రెండుతులు మా గ్రామములో లేనందునను, కొన్ని పేర్లు రెండవలిస్టులో చేర్చలేదు. ఇతర భాగములకు సం బంధించిన లెక్కలు లేనందున, జ్ఞాపకమునుబట్టి సబ్జెక్ట్ చే సినాను.

కానుపరిక్ష

నా సబ్జెక్ట్ లు అన్నియు సరియైనవే. 10 రూపాయి ల పైగా శిస్తు చెల్లించిచేవారే. వారిని బాగా యెరుగున్నాను కనుక చెప్పగలను.

187 వ సాక్షి

మొట్టపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు నూజివీడు కరణము.

28 సంవత్సరములనుంచి కరణంగా వున్నాను. మా గ్రా మము 6000 జమీందారులది మా గ్రామము 8 భాగములుగా విభజింపబడినది. నేను సమచేసిన లెక్కలు తీసుకురా లేను. అవి జమీందారులవద్ద వుండుటవల్ల నేను తీసుకురా లేదు వాటి ని తీసుకురమ్మని రెండు మార్లు సమచేసినారు మొదటిసారి మాడ ఆ లెఖలను తీసుకురా లేదు. ఆవి జమీందారులవద్ద వున్నవి. తమను సమచేసినయెడల ఆ లెఖలను తీసుకునిచ్చేదమని చెప్పి నారు. ఎవో ఒక యిష్టేయియొక్క అమరకం లెఖలను వ్రాసె దను. మీర్జాపురం రాజాగారి అమరకం లెఖలను నేను వ్రాయను. గన్నవరం యొక్క 10 వ నెంబరు యొక్క అమరకం లెఖలను వ్రాసెదను. గ్రామంతా లూకు భూములు 8 చంతులు విభజిం పబడినవి. మొదటి లిస్టును వాటి లిస్టును బట్టి తయారు చేసినాను. తరువాత దరఖాస్తులు వచ్చినవి. అవి 67. వారిలో కొంతమంది క్రయదారులు, యితర గ్రామములలో భూములు గలవారు. జాయంటుపట్టాదార్లు కలరు. ఇతర గ్రామా దులలో భూములు గలవారు దరఖాస్తుదారులలో ఇద్దరు మాత్రమే వున్నారు. ఈదరఖాస్తులను సబ్జెక్ట్ చేసినాను. కొన్ని లెక్కలనుబట్టియు, కొన్ని జ్ఞాపకమునుబట్టియు సబ్జెక్ట్ చేసినాను. క్రయదారులపేరను యికా పట్టాలు యివ్వలేదు. డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారు నన్నురమ్మని కబురుపంపినారు. కొన్ని లెఖ లను మాత్రము తీసుకు వెళ్ళితిని. తాలూకాఫీసు లెఖలతో సరి చూచినారు. డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారివద్ద నేలమెంట్లు యి చ్చినానని జ్ఞాపకము. మీర్జాపురం రాజాగారివెంటు లెక్కలు నూజివీడులోనున్నవి. చెలికాని తిరుపతిరాయణంగారిని ఎరు గుదును. ఆయన అక్కగారు మీర్జాపురం రాజాగారి సవతిలికి. చింతపల్లి రామయ్యగారిని ఎరుగుదను. యనమర్రు జమీం దారుగారి దినాణంలో వారి పేరును నివసించుచున్నారు. అంత కుపూర్వము మీర్జాపురం రాజాగారి తండ్రియొక్క హయాం లో మీర్జాపురం దినాణంలో వుండేవారు. చింతపల్లి రామ య్యగారు కోటవాడిరాయణంగారికి పిన్నతండ్రి. వెంట్రిప్ర గడ జమీందారుగారు మీర్జాపురం రాజాగారు అన్నదమ్ముల విడ్డలు చీనులపాడు రాజాగారి పిన్నతండ్రి మాత్రుని వెంట్రి ప్రగడ జమీందారుగారికి యిచ్చినారు. ఉయ్యూరు, కపిలే శ్వరపురం గొల్లపల్లి జమీందార్లు అన్నదమ్ములు. వారిచెల్లె ల్ని మైలవరం, రాజాగార్లలో ఒకరికి యిచ్చిరి.

కానీపరిక్ష

మైలవరం జమీందారు సోదరులలో తగవులున్నవి. గొల్లపల్లి జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని బద్దవైరము గలదు. వాళ్ళెదుమాసమలనుండి యలమర్రు జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని విరోధము కలదు. దావాలు జరుగుచున్నవి. చింతపల్లి రామయ్యగారు యలమర్రు జమీందారుగారివద్ద 7 ఏండ్లనుంచి నాకరిలో వున్నారు. మొదటిలిస్టులో ఆశ్వాసాపు పేటరామ అనగా కందిమళ్ళ శీతారామారావుగారి పేరును చేర్చలేదని జ్ఞాపకము. ఆయన కూడా కైయును పిట్టను పెట్టుకొన్నాడు. నూజివీడు లోనే కాకుండా యితర గ్రామములలో కూడా సిరాస్తి వున్నది. నే నిచ్చట సబ్జెక్ట్ లు సరియయినవే. మొదటిలిస్టు లో శ్రీనివాసరావుగారి పేరు చేర్చలేదని జ్ఞాపకము. ఆయ నకు కపిలేశ్వరపురం యిష్టేయిలో భాగమున్నది. యలమర్రు జ మీందారుగారికిని మీర్జాపురం జమీందారుగారికిని 5, 6 రూప ములకింద సఖ్యత కుదిరినది. ఎన్నికలకు పూర్వము గొల్లపల్లి జమీందారుగారు మీర్జాపురం జమీందారుగారు స్నేహి తులే. ఎన్నికల తరువాత విరోధము వచ్చినది.

శ్రీఅరుంధతియ సేవకసభ

18-11-27 వ. తారీఖున శ్రీ 8 గంటలకు పెరంబూరు నందు అరుంధతీయ సేవకసభవారిలన జరిగిన అరుంధతీ దేవాలయమున జగత్ ప్రఖ్యాతిచెందిన గడ్డమ చంద్రయోగల వారి గురుపుత్రులు ఆంధ్రగంధ కవిరాయలు శ్రీమాన్ ము రగుసబ్బి వీరాస్వామిగారు ప్రథమమున పై దేవీకై పాటయూ లమునపాడి ప్రారంభించిరి. రెండవది శ్రీమాన్. పి. ఆర్. గోవిందుస్వామిగారు మహాదేవీకై వ్రాసిన కీర్తనపాడి రెండు గంటల ప్రార్థన అమహాపతియొక్క మహాత్మ్యమును వుపస్య సించి జయజయధ్వనులతో సభ ముగింపుజేసిరి.

పి. ఆర్. గోవిందుస్వామి

సెక్రటరీ

లాహోరు, నవంబరు 18:—పంజాబు శాసనసభయందు 21 తేదీన రైజడా మాన్సరాజుగారు రాయలు కమిషనుగూర్చి అడ్జర్న్ మెంట్లు తీర్మానమును ప్రతిపాదించునన్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

ఒక విజ్ఞాపనము

మహాదేయారా !

శ్రీ గాంధీ ఆదిమాంధ్ర కాత్రికర్మపాతశాలకు గురించి (6-6-27) న శ్రీ గాంధీ ఒకవిన్నపమును తెలియజేసి యుండి నాడు. పాతశాల (1-7-27) న తేదీనుండియు యథాప్రకారము జరుగుచున్నది. ప్రస్తుతము పాతశాలకు కావలసినవసహ యము మాసము ఒకటికి రు. 25 ల. ఇందుకుగాను 12-8-0 లు చందాలద్వారా వసూలుగుచున్నది. శ్రీ శేషోద్ధారక కాశీ నాథుని వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రు. 10-0-0, శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు రు. 1-0-0, శ్రీ గడ్డే రంగయ్య వాయుడుగారు 1-0-0, నిశ్చింత కృష్ణయ్యగారు 0-8-0 ఆ. మొత్తము రూ 12-8-0 వసూలుగుచున్నది. మిగత కావలసినది 12-8-0. ప్రస్తుతము వచ్చుచుండే చందాధనము పాతశాలకే సరిపోవుటచేను. ఉపాధ్యాయునికి జీతము లేకయున్నది. నేను యీ వాలుగు మాసములుగా వాగేశ్వరి లది కష్టపడి పాతశాలను అభివృద్ధికి చేచ్చి నాడను. నేను చాల బీదవాడను. వేతనము లేక పనిచేయు నంతటికి శక్తి చాలకయున్నది. చెన్నపురాంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు పాతశాలను సందర్శించి 8-7-27 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురించిన యున్నారు. 27-9-27 తేదీన ఆస్పృశ్యుల భజనగురించియు వ్రాసినారు. 15-11-27 తేదీన టి. ఎస్. వాస్. బూహాను, తండియాల్పేట వారు పాతశాలను సందర్శించి వారియొక్క అభిప్రాయమును తెలిపి యున్నారు. ఈ ఆయనమాసములుగా యెంత వ్రాసికొనినను గమనించువారు లేకున్నారు. ఇంతటి ఘనపట్టణమున గాంధీ గారి సిద్ధాంతములను అనుష్ఠించుచు వారియొక్క యాశీర్వాదు నారము ఆస్పృశ్యతాదోష మనెడి పితావమును పోద్రోలి పతి తులకు విద్యబుద్ధులు గలవారి ముందుకు దేవలయు ననెడి వాంఛ కలిగినవో, ఇదంతమాత్రము! ఇచ్చట మిషన్ స్కూలులు ఒకటి యున్నది. అది క్రైస్తవులది. కొంతమందికి ఆపాతశాల పోవుట కష్టముండదు. ఇచ్చట ఆశేసులు వారి మతిమునందు చేరినవారున్నారు. ఇట్లే ఉపేక్షించిన నానాటికి ఆదిమాంధ్రులందరు వారితో గలసిపోవురరు.

ఇదియును గాక, యితవరకు అఖిలభారతదేశీయమహా సభ ఏవీరాష్ట్రములందో జరిగి యీసంవత్సరము మనచెన్నపు రంబున జరుగబోవుచున్నది. ఇట్టిసమయమున ఆదిమాంధ్రులను వెనుద్రోయుట పాడియా? పెరంబూరునుండి ఆరుంధతీ యలవివయములో భార్యకులకు ఉదారపురుషులు ఎంతటిద్ర వ్యసహాయమును వాక్సహాయమును చేయుచున్నారో చూడుకు. వారియందుండి వాత్సల్యము వీరియందుగూడ చూప గూడదా? మును పాతమారు గాంధీగారు చెన్నపట్టుము వచ్చి నపుడు 24-3-25 తేదీన ఆదిమాంధ్రులతరపున సన్మానపత్ర మిచ్చియున్నారు. ఒకవేళ గాంధీగారు ఆదిమాంధ్రపాతశాలను గూర్చి అడిగిరేని, ఏమిసమాధానము చెప్పెదరు? కాంగ్రెసిచ్చిన పత్రముయిహోయినది. అందుచే పాతశాల నిలిచిపోయినదని చెప్పవచ్చు? కాన యిదియన్నియు గమనించి తమతమ కత్తాను సారముగా తోడ్పడ గోరుచున్నాడను.

ఈ పాతశాలవివయమున చాలశక్తితో గమనించుచు వచ్చుచుండే శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పాతశాలవివయము కావలసినట్లుకు ద్రవ్య సహాయము చేసియున్నారు. మునుపటి కార్యదర్శిగారు గడ్డే రంగయ్య వాయుడుగారు తమకీర్తిలది పాటుబడుచున్నారు. తదితరులును వారితో ఏకీభవించి సహాయపడినవో, ఇది జరుగు లెంతమాత్రము? పలుమారులు పత్రికలద్వారా విన్న విందుకొనుచున్నాను. ఇంతవరకు ఎవరును వచ్చి పాతశాలను సందర్శించినవారు లేకపోయిరి. ఈపాతశాల కయ్యెడి జనా ఖిచ్చుప్రకములున్నవి. ఏసమయమున సయినను వచ్చి తనిఖీ చేయవచ్చును. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జూబిల్యు లను పత్రికలద్వారా వెల్లడిపరచదలచి యున్నాను. ప్రతిదిన ము సాయంకాలము 6 గంటలు మొదలుకొని 8 గంటలవరకు పాతశాల (ఆదివారము తప్ప) యుండును. సందర్శింపగోరు వారు పైకాలమునందు రావచ్చును.

ఓ మహానీయులారా !

శ్రీ గాంధీ గారు పూనియుండి ఆస్పృశ్యతానివారణ ప్రయత్నమును గమనించి వారల (ఆస్పృశ్యులయెడ) కనికరము జూపి మనచెన్నపురియందుండి దేశభిమానులను పంచమో దారకులను పాతశాలనుసందర్శించి ద్రవ్యసహాయముచేసి దీన జన్మలకు విద్యబుద్ధులుగరవే ట్టిచించియున్నవారిని వృద్ధికి దేవలయునని మిగుల విసయవిధేతలతో ప్రార్థించుచున్నాడను.

బం. శ్రీనివాసయ్య

ఉపాధ్యాయుడు, c/o ఆంధ్రప్రదేశ్.

మదరాసు 18-11-27

సింహాళమున గాంధీమహాత్ముని

సంచారము

మోతేలుగో స్వాగతము

ఇంతవఱకు (సత్యజిత్ సంగతులు) ఆంధ్ర సభకులవారును కలసి యే మహాత్మునిని స్వాగతము చేసినవారు. మోతేలుగో 18 వ తేది ఆంధ్ర సభ కార్యదర్శి వారును సభ్యులను సభాపతిగాను కైకవాలా మహాజను సభివారును మహాత్మునిని ధనమున సన్మానమును సమర్పించిరి. కైకవాలా సభివారు సింహాళభాషలో సమర్పించి పుష్పములు అందరికి పంచియుండిరి. ఆ భార్య నే దీక్షిణి రాజులకు పొయిండులకు నేను చాలించెనున్నాను. ఈ కృతులు అద్భుతముగా నున్నవని సంచారము చేయుచున్నాను కాని పజలమున బహుశః పరిపూర్ణముగా నున్నాను. నా భార్య నా తల్లియును కలెందరి. పొరబాటున భావించి అటుల నుచువున్నాను. వారు పొరబాటుగా భావించిన నా విషయము విడిచి జమే యగును. పెక్కువెత్తిరములనుండి వరసరాంగీకారములను మేము దాంపక్తి సందర్భమున త్వరితముగా అంగులను కనూబాము నా కిప్పుడు నే హితురాలిని పచారి క, నంటకై, సంతకురాలు, అల్లి మన్నునున్నయునుగూడ నగును. నా పరిచయము తనకు సాంఘిక ద్రవ్యముగా నామెభావించి యున్నది. మద్యపానము బాధ ద్రవ్యములను విధియునుగూడ మతమున మహాత్ముని చతురునిగూడ మద్యపానము పాప కార్యమున విధించెను. క్రైస్తవ మతముననుగూడ మద్య పానము విరుద్ధమేయని క్రైస్తవులగుమిత్రులు పలువురు నా కెరిగించిరి గాని మీరు దానిని నిరూపించవలెను. బాధ్యులగుడ అస్పృశ్యులగుట మిక్కిలి సంతాపకరము మీరింద రును ఇద్దరునే కట్టవలెను అని మహాత్ముని నుడివెను.

కాండిలో స్వాగతము

18 వ తేది సాయంకాలమున మహాత్ముని కాండి చేరెను. ఇదియొక ప్రాచీనమున నగరము. మహాత్ముని కాండినగర ప్రాచీన గౌరవమును చాల కొనియడెను. ఇచటనున్న దర్శనీయములగు స్థలములను ప్రకటించెను. కేపుటపును కాంబెను గూడ కాండి శ్రీంగారమైన నగరమున మహాత్ముని నుడివెను.

సింహాళమున మద్యపానముననే ఆదాయ మధికముగా లభించుచున్నందున ఈ మిగుల చింతించుచున్నాను. భారతేశమున త్రాగుబోతులను ప్రజలు గౌరవింపరు. సింహాళమున ప్రజలు త్రాగుడును తప్పగా భావించుటయే లేదు. దీనిని నిరూపించుట కెల్ల వారును కలసి గట్టి పుయ్యమును చేయవలెను. ఆస్పృశ్యులను మీరు వెంటనే నిరూపించవలెను. బాధ మతినున అందరకు సమానులే గాని వర్ణ భేద మేలేదు, అని మహాత్ముని మోతేలుగో నుడివెను. ఇచట కొందఱు రాత్రిల నాశ్రమపాకలకు శంఖుస్థాపనము గాల్గొనెను. బాధపడనమును దర్శించెను. పిమ్మట కాండికి బయలుదేరెను. దారిలో వెలకొలది ప్రజలు మహాత్ముని దర్శించి జయజయధ్వను లొనరించిరి.

కాటుగెట్టే అహింసాసంఘమువారు ధనమును సమర్పించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు త్రినిటికళాశాల కేగెట

కాండిలో త్రినిటి కళాశాల ప్రిన్సిపలు మెక్లీడు కాంబెలుగారు మహాత్ముని స్వాగతమును చాల ప్రశంసించెను. మహాత్ముడు డి.కాఫీకాలో పనిచేయుచున్నపుడు త్రినిటికళాశాల విద్యార్థులు ధనమును సమకూర్చుచుండెడివారని కాంబెలుగారు నుడివెరి. మహాత్ముడు యితరసభలలో నువన్య సింహాళియుండుటచే సంగ్రహముగా ముచ్చటించెను. విద్యార్థులు నీతివర్తనులు కావలెనని బోధించెను.

బహిరంగసభ

“పిమ్మట బహిరంగసభలో చాలమంది ధనమును సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. కాఫీ తేయానుతోటలలో మద్యపాన నిరూపించుచునరించి ప్రజలకు న్యాయములేదని వినుటకు చాల చింతించెను. తోటల యజమానులు పనిచారి నీరురాక ద్వారామునకు పోయియున్నాడను. మద్యపానమును నిరూపించుటకు శక్తివంతులగుటచే పనిచేయవలెను. నావిజ్ఞప్తి వారిపనుల బడుననియే నేను నమ్మెను” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

పురపాలకసంఘము సన్మానపత్రము నొసగుట

కాఫీమ్యాన్సికేజీలనామ మహాత్మునికు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. దానిని ముద్రితముచేయిరమని ఎన్. ఇ. కైట లాద్దుగారు చెప్పిరి.

“నా పాఠశాలమును బాంబేయగోపదారదము ముద్రితములను సభ్యులుగా సంపాదించెను. పాఠాలు ఎల్లవా

రును పనిచేయుట కవకాశము కలను. భారతసింహాళేశము లలో మ్యాన్సికేజీల సంఘసభ్యులు మోతేలుగో చాలమోహమున నున్నది. ఈ భాంతి తొలగవలెను. సంఘసభ్యులు బీదలను పొరలకు సహాయముచేయుటకు బాధ్యులుగా నున్నారు. పారిశుధ్యము సరిగానున్నచో స్థానికవాధికారులు కవకాశ మేయుండదు. డి.కాఫీకాలో మ్యాన్సికేజీలకు క్రెడిటుని యిట్టిదాడుగా వ్యాధులను నిరూపించియున్నారు. మీరుగూడ నటులే ప్రయత్నింపవలెను. సింహాళమునందు నేను చూచుచున్న ప్రకృతిరామణీయకము ప్రపంచమున మరేదేశమునందునుగూడ నుండదనియే నేను నెలంచెను. ఈ ప్రాంతమునకుతోడు పారిశుధ్యముగూడ మీరు వెలకొల్పగలెనని మీ నగరములు స్వర్ణతల్యములే యగును” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

దలాదాలో బుద్ధదేవుని చిత్తుమును మహాత్మునికు చూపించిరి.

అటుపిమ్మట మహాత్ముడు ధర్మరాజుకళాశాల కేగెను. విద్యార్థులు పొగచుట్టులు సిగరెట్లు బీడితులై పులుచున్నవని నీని కాల్పగూడెను. అందువలన చాలవ్యాధులు కలుగునని మహాత్ముడు నుడివెను.

గవర్న మెంటు రైల్వేగారొక ప్రత్యేకపు రైలుబండిని (సాలూ) మహాత్ముని కొరకే రప్పించెనని. దానిలో 19 వ తేదిని మహాత్ముడు నే గానుతోటల మద్యనున్న బాబుల్లా అను విభాగమునగరును కేగెను. (ఆ. ప్రె.)

నెవారా ఎలియాకు వెళ్లుట

నిన్న 20 వ తేదిని మహాత్ముడు నెవారా ఎలియాకు వెళ్లెను. అజిల్లలోని కార్మికులను మేన్యుజను (కంగానీలు) మహాత్మునికు 6000 రూపాయలు సమర్పించిరి. కార్మికువృత్తి చాల గౌరవమైనదని భావించుడు. మద్యపానమును మానివేయుడు. (త్రాగిన మద్యమును పశువులకువెను. బిడ్డలకు విద్యనేర్పుడు. వృత్తిచారమును విధించుడు. బాధనాడుడు. నీతిగలిగియుండుడు. ఎడమానులు కార్మికుల మేలకొరకు ప్రయత్నించుచుండవలెను. హుకుమరీను వ్యాధి ఆపరిశుద్ధతలననే కలగును. ఈ వ్యాధి రాకుండుటకు తగినసాధనములను యజమానులు బోధించుచుండవలెను అని మహాత్ముడు నుడివెను. నలాపిటియాలోను, కడుగన్న వాలోనుగూడ మహాత్మునికు ఘనమును స్వాగతముల్య బడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

భిల్లి అల్లరులు

మహాత్ముడాల్గారి ఆభిప్రాయము

భిల్లి, నవంబరు 19:—“అబ్బో రషీదును ఉరితీసినదిన మన నేరచ్చులకుండెనుమొదల అంత్య ప్రార్థనలయందును పూజ కయందును పాల్గొని యుండును. ఏల న ఏదో పి తన దేవాముతోడనే తన పాప ఫలము ననుభవించునో యాతడు నిష్కలంకముగ పుణ్యలోకమున కేగునని మహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు” అని మహాత్ముడాల్గారు చెప్పిరి. “గుంపులుగచేరి రషీదు, శేవమును వానిబంధువుల నుండి లాగి కొనుట తప్పే. ఇస్లామున బంధువుల అనుమతి లేనిదే అంత్యక్రియలను ఇమామైనను జరుపవలెను. సంస్కారమునకు శేవమును నడిపియులూ రేగెండులు అనవసరము. అది శరయటుకు విరోధమేమోయని నాయనుమానము. మహాత్ముడుగారి శేవమును యూరేగింపవలెను. అబ్బోరషీదు శేవమునూరేగించుట ఇస్లామునకు విరోధమే. శేవమును కుదుపులేకుండ తీసికొనిపోవలసియున్నది. మహాత్ములు అనవసరమై కలిగించిరట. మహాత్ముడియులు దీనికి పరిహారముచ్చి హిందువుల కుమావల వేడవలెను. కొందరును కొట్టిరసయు వింటిని. ఇస్లామునందు మొదటిపురుషుడు తానుచేసిన వృత్తిచారదోషమును తెలిపి నాత్ములులేకున్నను దోషపరిహారార్థము రాక్షసువృత్తి యచ్చుల కంగీకరించినో అట్లే ఈ వాత్సల్యాగావించిన వారును అంగీకరింపవలెను. అట్టి ఇస్లామును నే ప్రేమించును. అల్లరిచిల్లర ఇస్లాము శాంతిభంగ మొనర్చు ఇస్లాము దోషమును దాచుకొను ఇస్లాము దొంగసాత్వము లిచ్చు ఇస్లామును నే నేవగించును. అని నుడివిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

అలహాబాదు, నవంబరు 20:—గవర్నరు మారిసుగారు అలహాబాదు జైల్లుబాధ్యులను పట్టప్రధానోత్సవమున ఆధ్యక్షత వహించెను. న్యాయమూర్తి లిండేన్ గారు యువన్యసింహిరి. అందు శాంతిమిత్ర కమాంబిచ్చి సర్వజనన సామ్రాజ్యత్వమునకు ప్రయత్నింపుటకు యువకుల హెచ్చరించెను. (ఆ. ప్రె.)

నవాకార విచారణసంఘము

ఆంధ్ర దేశమున విచారణ

(స్వకమున లేఖం)

అలమ్రు, నవంబరు 20:— నవాకారవిచారణసంఘపు సభ్యులకు లుప్తును పెండుగారు, ర మదాను పంతులుగారు, దేవధాగారు, ఇటుకరుగారు, రామలింగం చెట్టిగారు, రిజిష్ట్రారు హుడ్ గారు మొయిలలో నేటిదినుము ద్వారా ప్రాడిచేరిరి. స్వేమ నువ్వి నరసింహదేవర సత్యనారాయణ, బాడిపల్లి నీతారామయ్యగారు వీరికి స్వాగత మొసగిరి ద్వారా ప్రాడిచెనుండి మోటారులో అలమ్రును వెళ్లిరి. అలమ్రు సహకారసంఘము రాష్ట్రమునందలి గొప్పసంఘములలో నొకటి. 500 మంది సభ్యులున్నారు. 60 మంది డిమాంజిలుదారులున్నారు. లక్షరూప్యములకుపైగా వ్యవహారములు జరుగుచున్నవి. నవాకారసంఘపు సభ్యుల సాత్వములను విచారణసంఘమువారు పుష్కలొనిరి. అలమ్రుసంఘపు టేపులులను విచారణసంఘమువారు ప్రశంసించిరి. అలమ్రునుండి సభ్యులు రామచంద్రాపురమునకు వెళ్లిరి. బిక్కుని వెంటర్ శక్తింగాను వారికి స్వాగత మొసగిరి పెంబ్రలుబ్యాంకిని చూపిరి. పిమ్మట విచారణసంఘసభ్యులు కాకినాడకు మోటారులో వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

డా॥ బెసాంటుగారి పర్యటనము

మధురలో గొప్పసభ

మధుర, నవంబరు 11:—డా॥ బెసాంటుగారు జి. కృష్ణమూర్తి, డి. కె. టిలంగు, పట్టర్తి నుసతిగార్లతో నేటిదినుము మధురచేరిరి. స్వేమనువ్వి ఎ. రంగస్వామి. అయ్యంగారు యస్. రంగస్వామి అయ్యంగారు, బార్నిజోనపుగారు మరికొందరు ప్రముఖులు బెసాంటుగారికి గొప్పస్వాగత మొసగిరి.

సాయంకాలము పౌరసభయందు పవన్యసింహుడు రాయ అకమీషను నియామకము సందర్భమున నుపన్యసించిన ఆసంతృప్తి బాతీయవికత్తును సమకూర్చుకై సద్వినియోగ మొనర్చవలయుననియు, రాబోవు ఎన్నికలలో కార్మికు పక్షమువారు అధికారమునకు రాకపూర్వమే భారతదేశమువ్యాప్త పరివర్ధింప టోరీప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరనియు, అల్పలాభములకు ఆశింపక ప్రజలు వికమత్వమును ప్రకటించవలయుననియు బెసాంటుగారు చెప్పి తనకామునవెల్లు బిల్లును వివరించిరి. మద్రాసునాయకుల బహిష్కారప్రకటనను బహిష్కరము ఒకతీర్మానము కామునవెల్లుబిల్లు విషయమై కాంగ్రెసువారు పరిశీలించి తగుమార్పులతో అంగీకరింపవలయునని మరియొక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

శాసనసభలను వదలకూడదు

ప్రీ. ప్రె. ప్రతినిధి సందర్శింప డాక్టరు బెసాంటుగారు ఈక్రింది ఆభిప్రాయములను తెలిపిరి. మాంటాగుగారు చెప్పిన ఫర్ల ప్రభువుగారు భారతదేశముపట్లగూర్చి నానుభూతి గౌరవము ప్రకటించి సంస్కరణముల శాసనమును తయారుచేసిరి. కొంతకుకొంత అధికారమును కలుగజేయు ఈ శాసనమును తిరస్కరింపకూడననియు సంస్కరణములను అంగీకరించి పనిచేయవలయుననియు నేను మొదటినుండియు హిత మొసగుచుంటిని. ఇన్వబడిన అధికారమును గ్రహించి దానివల్ల కలుగు లాభములను సంపూర్ణముగ అనుభవించుచు ఎక్కువ అధికారములకై ఆందోళన మొనర్చుట ప్రజల ధర్మమున కిరీతమైన లోకమాన్యుడు సందేశ మొసగెను. ఆసందేశమును నేను అంగీకరించుచున్నాను. కావున శాసనసభలను బహిష్కరింపవలయునను విధానమునుగాని శాసనసభలయందు సభ్యులుండి శాసనసభ కార్యక్రమమునందు పాల్గొనకూడదను నాదమునుగాని నేను అంగీకరింపబాలను. (ప్రీ. ప్రె.)

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ

నవరణ

రాజమండ్రి నవంబరు 21:—ఈనెల 16 తారీఖు దినపత్రికలో ప్రచురింపబడిన రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన తంతిలో పౌరబాంబులున్నవి. “భద్రుగ అనుచోటనెల్ల “జాతీయదుస్తులు” అని పాఠమును పదుపుకొందురు గాక. జప్తిమై యుమానుగారికి జాతీయదుస్తులు పనికిరావట. ధోవతి లార్చి, కండువా డబ్బాకు సరిపోవట! (తంతి)

విద్యావిషయిక సినిమా ప్రదర్శనము

టూరింగు ఎడ్యుకేషనల్ సినిమా (పితాపురం)వారు రూరమి నెలనుండి ఈ పట్టణమున గల వివిధ బాల, బాలిక, ఆంగ్ల, హిందూ విద్యాలయములలోను, గృహస్థుల ఆ కరణాశ్రమము, వారిపటములు ప్రదర్శింపుచున్నారు. విద్యాశాఖవారే గాక సంఘములు, క్లబ్బులు, హాస్పెటల్స్ నుకూడ వీరికి తగు ప్రోత్సాహమిచ్చి యానందింపుచుండుట బహు యుక్తము.

వీరు యాత్రయన్న పటముల వివరములు పరికించిన వార లివి పిన్న, పెద్దలు, పండితపాదులు అన్నితరగతుల వార లకును రుచియనని యొప్పుకొన్నక తప్పదు. ఒక్కొక్కటి 5, 10, 20 నిమిషములకు సరిపోవు రి రకముల ఫిల్ములున్నవి. అందుచే కొద్దికాలములో వివిధములైన విషయములు తెలిసి కొన వీలున్నది. వెనిసు-కోమ్-వీధెస్- ఈ పట్నములలోని చిత్రములు-పూర్వకాలపు శిల్పవిశిష్టత- వీనుగులు స్నాన ముచేయువిధము-సింగములు మనుష్యులతో ఎంతవఱుగునుండు నది తెలుపు నిదర్శనములు-చిత్రపురివేట- టెనిస్ ఆటలు- వ్యాయామక్రీడలు- ఈ- ప్లానలునేయుట- జపానుదేశములో మృత్యుత్రయ తయారుచేయుట - తప్పక చూడదగియున్నవి. తేలు ఎంకలవంటి చిన్నజంతువులనెట్లు సుఖాయాసముగ కొంజితోనూ రాడి చంపుచి బహురంజకముగనున్నది-ఆల్బిన్ దేశములో టోపిలుచేయు పరిశ్రమ మనవారలు నేర్చుకొనదగియు న్నది. ఇట్టి ముఖ్యమైన నమూనానులేగాక ఆలాయుదీను-ఆ డ్యుకొలాంతు, పాశ్చాత్యదేశములో ప్రసిద్ధిచెందిన హోల్లె లాయనువంటి ప్రముఖులు నటించిన హాస్యకథలనూడ వీరి యంత్రమునమాపి, పెద్దబయస్కీపులకు వెళ్లనగర్భియలే దని పించుచున్నారు.

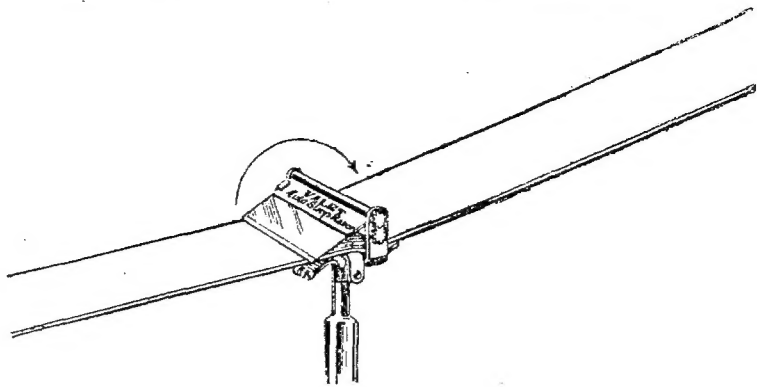
ఈ సినిమాసంపాదకులు గౌరంగసోదరులు- ప్రదర్శన ములుగావించుటగతి గమనింపవలసియున్నది. నమూనాములు, భూగోళ, జంతుశాస్త్ర, ప్రకృతిశాస్త్రములు, వివిధదేశములలో ని ముఖ్యవిషయములు చూపుటలో అమావివరముల దెలుపు 'టైటిల్స్' ముట్టమైన యత్నములతో ప్రేక్షకులు పూర్తిగ సరువగలగువరకు నిలుపుటకును, పటములనూడ ఎక్కడ ఎంతసే పైనను ఆప్రదేశములకును వారియంత్ర ముమర్పవలసియుండుట చూపరులకు మిగుల సంతృప్తిగను, లాభకారిగను యుండున్న ది. ఇదిగాక అందరకును చక్కగ బోధపడుటయు, వీరు ప్రతి ఫిల్మును విమర్శచూపుగర్వకముగ మిగుల శ్రమదీసికొని బోధి చుట విద్యార్థిబృందములో ముఖ్యముగ ఉత్సాహము గలిగించు చున్నది.

వీరి ప్రదర్శనములతో మరియొక ముఖ్యంశ మున్నది. ఇందులకుగాను ప్రత్యేక ఫలముగాని పరికరాలుగాని యవ సరములేను. ఎటువంటి కొద్ది ఫలముగానైనను వీరి ప్రయత్నము గ వారి ప్రదర్శనముచే జనమును సంతృప్తిపరుపగలరు. వీరుతీసి కొను శ్రమను వారేవలన పారితోషికము నామమాత్రా వర్జియమియు, ప్రతి గృహములోను ఈనూతనవిద్య వ్యాపింప చేయుటయే ముఖ్యోద్యమమియు వారి ఒక్క ప్రదర్శనము చూచిన విశదమగును.

ఇట్టి పట్నములలో పెద్ద తియేటరులున్నను, అందరును చూచుట కవకాశములేదు. గౌరంగసోదరులు పూనుకొన్నఈ నూతన విద్యావిధానము ప్రతి గృహస్థును సొంది ఆనందిండుట కందుబాటులో నున్నది. ఈ మధ్య ఆత్మాదరము సహృదిం చి వీరి ప్రదర్శనము వీక్షించిన మహాస్వమి ఘోషబాలికా స్కూలులవారందరను ఆపరిమితానందముజేసి (సినిమావారు చూచుట కిదియే ప్రథమ మగుటచే) మిగుల స్తుతించిరనుట లో ఆశ్చర్యములేదు.

వీరింకను నెలమిరవరకు ఇచ్చట నుండురనియు రాబోవు యాసమునంచి ఆ : ప్రదేశమున సంచారముచేతురనియు తెలియు న్నది. ఆవరణ వీక్షిచేయ నవకాశమున్నచోటల పగటి పూటకుడ జనుప్రముగ ప్రదర్శింపబడుచున్నవి. విద్యాశాఖాధికారులు మిగుల కొనియాడుచు ప్రతిస్కూలులలోను తరగతి చారిగా ప్రదర్శనములు తీసికొనుచున్నారు. మద్రాసులో నే ఇం త జయప్రదముగనున్న వీరి నూతనవిధానము దక్షిణదేశములో తప్పక రంజించునటను సంతోషములేదు. ఘద్రాసు పౌరులు తప్పక వీరి యుధ్యమము ప్రోత్సహించి ఆనందింతురని నమ్మిక, వివరములు మరియువారి ఇట్లు వ్రాయవచ్చును. -గౌరంగసోద రులు. c/o పోస్టుబాక్సు 1212 మద్రాసు 19-11-27.

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

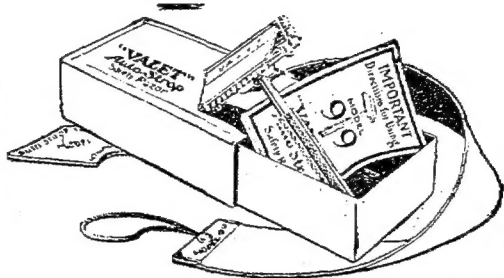

వేలెట్ ఆటో షేవ్ తో సునాయాసముగాను, శుభ్రముగాను, మితవ్యయముతోను తొరముచేసుకొనవచ్చును. స్ట్రాపింగు యంత్రముతో నమర్చబడినది.

“VALET” Auto Shave Safety Razor

“ఒక్కటియే.”

నర్తకులందరియొద్దను దొరుకును.

నెం. 99 సెట్ నందు, వేలెట్ రేజర్, బ్లేడ్, స్ట్రాప్ మొదలగు ముఖ్యవశికరములన్నియు అమర్చబడినవి.

మెల 1కి రు. 2-12-0

గుంటూరునకు గవర్నరుగారిరాక

గవర్నరుగారు గుంటూరునకు దిశించుటలో రానున్నారు. గుంటూరుజిల్లాలోని మెట్టతలకాలకు కృష్ణానదినుండి నీటిని నడిచి మాగాణి యొందుకున్న, యిదివరకే మాగాణివున్న తలకాలకు రెండుపైకు వేసిగనుటకు వసతి కలుగజేయుట కున్న, కృష్ణారీతర్యాదులు కట్టించుటకుగాను యిదివరకు గవర్నరు మెంటువారు యత్నముచేసి యింజనీర్ చేత రిపోర్టులకు దా తయారుచేయించి వుండిరిగాని యేకారణముచేతనో గవర్నరు మెంటువారు యావిషయమును అమలులో పెట్టక కాలయాపన చేసివున్నారు. యావిషయమై తన విచారణ జరిపి గవర్నరు మెంటువారు యావిషయమును అమలులో పెట్టునటుల చేయగలందులకు తనయేర్పాటులు జరుప గలందులకు యాసంచి త్వరము జూలై నెలలో గుంటూరుజిల్లా రయితులసభ గుంటూరులో జరుపబడి యుండెను. సదరు సభలో మహారాజశ్రీ దేశరాజాహనుమంతరావుపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., హైకోర్టు న్యాయ, పిల్లమర్రీ ఆంజనేయులుగారు యం. యల్. సి., చల సాని సత్యనారాయణచౌదరిగారు బి. ఎ. బి. యల్., హైకోర్టు న్యాయ. సి. బి. కృష్ణారావుపంతులు, కృష్ణారావు పంతులు గార్లను కమిటీగా యేర్పాటు జేసియుండిరి. సదరు కమిటీ వారు కృష్ణారీతర్యాదులకు సంబంధించిన యావత్తు గంభమును పరికిరించి ఒకరిపోర్టును తయారుచేసివున్నారు. సదరు రిపోర్టును శ్రీ గవర్నరుగారితో యావిషయమై ముచ్చటించబడిచి తమ రిపోర్టుతో కమిటీవారితరపున మహారాజశ్రీ దేశరాజా హనుమంతరావు పంతులుగారును, చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరి గారును, ఈదినము జిల్లాకలెక్టరుగారిని కలసికొని తమరిపోర్టు విషయమై శ్రీకలెక్టరుగారితో చాలనేపు చర్చించి ఈవిషయ మై శ్రీగవర్నరుగారితో కై తులతరపున చెప్పుకొనుటకు తగుల సతి యేర్పరచుకొని వచ్చినారు. ఈవిషయముయి మెట్టతలకాలలైతులు యావస్థవిన్నవి ఆరి ఆతురత కలిగియున్నారు. కమిటీవారు చేయు యత్నములకు భగవంతుడు తోడ్పడుగాక.

సంకర గణయ్య, గుంటూరు.

ఎలూరుతాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలయ మహాసభ లోగడ ప్రకటింపబడినటుల శ్రీ ఏలూరుతాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలయ మహాసభ (2) వ నవంబరు గుడు గొలనులో కు అత్యవసరములగు కారణాంతరములచే క్రియంత వండు నారాయణరాజుగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించ నీలులేకుండుటచే క్రియంత మోలే నారాయణరావు జమిం దారుగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహింతురు.

గాడె నాగేశ్వరరావు, - ఆహ్వానసభాధ్యక్షుడు.

కీ. శే. చింతలపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

బ్రహ్మశ్రీ చింతలపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు నర్సారావుపేటతాలూకా కొత్తగ్రామ వాస్తవ్యులు. సంస్కృతాంధ్రములయం దసమానపండితుడైన దైవభక్తిభూషణి. గొప్ప పారాణికుడు. ధర్మశేత్త. సత్యప్రధానాచారి. పరమస్వామికుడు. శాంతమూర్తి. ప్రాప్తలాభ ముదితమానసుడు. వేద్యుల! సుమం ములన్నియు రాశీధూతముయి ఈమహానీయునియందు కాపుర మున్నవని శాస్త్రిగారి నేంగినవా రెవ్వరును అతిశయోక్తి యని తలంపరు. వీరి పంచాంగమును బ్రతివత్సరమును బ్రకటించుచు శాస్త్రిగారియందలి గౌరవమును కల్గడించుచున్నారు. ఈమహాశయుడు కాశ్చీకుడ చతుర్థి ముంగిలవారమునమున నుమరు 10 సంవత్సరముల ప్రాయమున నాకస్మికముగ నర సారావుపేటయందు తమజీవమాత్రము ముగించి స్వర్గములంక రించిరి. ఈతాలూకాయందలి విద్యదభిమాను శ్రీదైవభక్తి గోల్పయినందుకు మిగుల చింతింతున్నారు. భగవంతు దీక్షహా పురుషుని యాత్మకు శాంతిసాగి బ్రహ్మ్యంగవారిధి నోల లాడించుగాక!

మేల్ల చెఱువు శంకరశర్మ.

దేవదాసీ శ్రీలనభ

ది 21-11-27 తేది శేషలై తాలూకా దేవదాసీ శ్రీ సభ చోదాయపాలెంలో శ్రీమతి మద్దల పెదవరసమ్మగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. సదరు సాంఘిక శ్రీతల్లిరు విచ్చేరి సభనుజయప్రదముగా వేరవ్వెనులయునని ప్రార్థించుచున్నాము. మద్దల నగరాజకుమారి

బిడ్ బండ్ - సీరై పోయిన పిర్వమును గట్టిపరచుట లోక ప్రసిద్ధిచెందినది. స్వప్నముందుగాని మాత్రముతో గాని పిర్వము సత్కతముగుడున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మెందు గును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో సరములగు బలము నిచ్చి సుసారముఖము అనుభవించునట్లు జేసి సంతాన వంతులుగజేయును. ఈ త్రువులు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జిజేసు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం.

1159-1127 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అకాడమిక్ కౌన్సిలునభ

దెబెవాడ, నవంబరు 19:— ఈ రోజు ఉదయము 8 గంటలకు దెబెవాడ మ్యూజియం హాలునందు అకాడమిక్ కౌన్సిలు సమావేశము జరిగినది. దాదాపు ముప్పదిమంది సభ్యులు హాజరైరి. ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రామలింగారెడ్డిగారు ప్రభాధ్యక్షుల వహించిరి. ప్రత్యేకమున ప్రశ్నితరములు జరిగెను. యజ్ఞ, కెంకటామృత గా రొక్కరు మాత్రమే ప్రశ్నల నంపిరి. యూనివర్సిటీ పరీక్షల కేంద్రము వచ్చినదియు, మొత్తం ఖర్చు ఎంత అయ్యెననియు, ఒక్కొక్కరికి ఎంత ఖర్చు అయ్యెననియు, ఆ ప్రశ్నలలో గలదు.

అకాడమిక్ కౌన్సిలువారు తీర్మానించిన విషయము లలో అతిముఖ్యమైన వాటిని దిగువన వ్రస్తముగ నుదాహరించెదను.

వి. యస్. సి. డిగ్రీని కొత్తగా యేర్పాటుచేయుటయు (పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు, ఆనర్స్ కోర్సులకు ప్రత్యామ్నాయ సంగీకరించుటయు, కళలు శాస్త్రములు ఒకేచోట అభివృద్ధికావలెననియు, యూనివర్సిటీ ఉపాధ్యాయ నియామకమునగుర్చియు తీర్మానములు జరిగెను. కార్యస్థానమున అసంతృప్తమున మార్పులెన్నికొకా అప్పారావుగారు పాపాదించిన సవరణ నెవరును జలకులుచువారు లేని కారణమున నది వీగిపోయినది. దెబెవాడనుండి విశాఖపట్నమునకు మార్పులెన్నికొచ్చిన తీర్మానము నెక్కచేదు.

ప్రశ్నితరము లయినవిక్కుట కొత్తగా అకాడమిక్ కౌన్సిలులోనికి వచ్చిన 1 తెన్నేటి నూర్యనారాయణ 2 కొండ్లపూర్ణి 3 రి. పి. పట్టాభిరామయ్య 4 పి. రత్నయ్య 5 యజ్ఞ. రామలింగారెడ్డిగారు అయాఫ్యాకల్టీలలో స్థానము లొనగెదరు.

సాంస్కృతికము, తెలుగు, కన్నడము, ఇతరశాస్త్రముల బోధకులగుచేసిన సిఫారసులవల్ల కెన్సర్వేషన్లలో కొన్ని అనవసరమైన సవరణలను కౌన్సిలువారు అంగీకరించిరి.

వైద్యముననే వి. ఎ. పరీక్షకు సంబంధించిన పాఠపుస్తకములు పాఠ్యవిషయములు మున్నగు విషయములలో ఆయా బోధకులవారు సిఫారసుచేసిన విషయము అంగీకరించిరి.

ఈమార్పులలో ముఖ్యములందు రెండు అయియున్నవి. (1) తెలుగున కెట్టిసాన మీరువలెను? (2) పరీక్షలలో ఎన్నిమార్కులు వచ్చిన సేద్యతరగతులలో గెలిచినవారుగ పరీక్షించబడవలయును అనునది.

క్రీయముల చినసీతారామకృష్ణులవారు వాదించిన దేమనగా తెలుగుభాష (Compulsory Subject) రెండవభాషగ పరిమితుపెట్టుకూడ విద్యార్థి తెలుగు వ్యాకరణమునందు లఘుజ్ఞానమును సంపాదించవలయుననియు, కేవలము పుస్తకములను జదివినమాత్రము చాలదనియు వాదించిరి. తమ ఆభిప్రాయముతో తెలుగు బోధనా రేఖచించినటులకూడ చెప్పిరి.

రాయసం వెంకటకృష్ణులగారు శాస్త్రీగారి యభిప్రాయమును బలపరిచిరి. ఇంతవరకు తెలుగుభాషకు ఉచితమైన స్థానము సిచ్చియుండలేదనిరి. భాషాంతరీకరణము మాత్రము చాలదనిరి. విడివిడిజ్ఞానముకంటె విద్యార్థికి ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు గట్టి తెలుగుపాండిత్యమున కవకాశ మీయవలెననిరి.

ప్రొఫెసర్ పట్టాభిరామయ్యగారు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. నూతనభాషమును వాడుకతెలుగున తెలుపుట చాల నగని గ్రాంథికముగ వివరించుట కష్టముగ నుండుననిరి.

వ్యాకరణమునకె జ్ఞానాభివృద్ధిని ఆటంకపరచకూడననిరి. (Compulsory Subject) గా చదువునప్పుడు గ్రామ్యభాషలో ప్రాయశఃపక్షములే పకనీయగ్రంథములుగ నుండవలయు ననిరి.

విశాఖపట్నమునకు శ్రీరామలింగారెడ్డిగారి ఆభిప్రాయమునకె వ్యతిరేకముగ వచ్చుచిరి. (Compulsory Subject) లో తెలుగు, ఉర్దూ, కన్నడము, మున్నగుభాషలు గలవు. ఇట్లు విభజించి గలదు. ఈ భాషలన్నియు ఒకేతీరున బోధింపబడవలయునని, లేక తెలుగుభాషకు మాత్రము ముఖ్యస్థానము నొనగెదరునని అనేది ప్రశ్న యావచ్చునలన లేచుచున్నది. కెట్టికాండము, వ్యాకరణము కావలయునన్న (Optional Subjects) లో కెట్టియవకాశము గలదు. అయినను రెండవ భాషగ ఉన్నవారుభాషలలో ఇంగ్లీషుకూడ గలదు. కాబట్టి యిట్టి ఘోషించేరుమేకగారి కిందునుగుర్చి ప్రాయబడెను. వారిజ్ఞానము కేంద్రముచుచున్నా మనిరి.

కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట ఈ విషయము లన్నియు ఇతర విషయములతో ఆలోచించవలయునని Oriental faculty వారి కంపబడినది.

రెండవవిషయము పరీక్షలలో సెన్సిమాన్సులు వచ్చిన గెలిచినట్లుగ పరీక్షించవలయుననినది. నూటికి 50 మార్కులకు తక్కువ వచ్చినచో నతడు రెండవతరగతిలో గెలిచినటులను, నూటికి 50 వచ్చిన ప్రథమతరగతిలో గెలిచినటులను, నూటికి 60 మార్కులు వచ్చినచో With distinction గెల్చినటులను- అని తరగతు లేర్పాటుచేయబడినది. 'మూడవతరగతిలో జయ మొందుట' అనేది తీసివేసినారు.

ఆనర్స్-పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సులు ఈకోర్సులనుగుర్చి ఆలోచించుటకై ఇదివరలో గొప్ప పాశ్చాత్యవిజ్ఞానపంతులసభ యేర్పాటుచేయబడినది. వారెవరన-

1. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు (ఉపాధ్యక్షులు)
2. ప్రొఫెసరు రాధాకృష్ణకృష్ణగారు
3. ప్రొఫెసరు వి. యస్. రాంగారు
4. డాక్టరు జే. సి. ఘోషగారు
5. డాక్టరు సి. వి. రామకృష్ణగారు
6. హెచ్. సి. ప్యాపవర్తగారు
7. డాక్టరు పి. యల్. నారాయణగారు
8. డాక్టరు జియాపుట్టిగారు మహమ్మదుగారు
9. రివరెండ్ రాయప్రోలుగారు.

వీరందరు కలిసి చక్కగ ఆలోచించి ఒకప్రణాళికను తయారుచేసిరి. దీనిని అకాడమిక్ కౌన్సిలువారు అంగీకరించిరి. అవిధమున కార్యమున నడుపుటకు తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయపండితులు

యూనివర్సిటీవారు ఏయేయోగ్యతలు గల ఉపాధ్యాయులకు నియమించవలెను, ఎంతతేత మీయవలెను, ఎన్నిసంవత్సరములు వారు యూనివర్సిటీకింద పనిచేయవలయు, ననెడు విషయములు విచారించబడెను.

ఈ విషయముల నన్నింటినిగుర్చి ఆలోచించి నిండికేటవా రొక విధానమును తయారుచేసిరి. పండితులు శాస్త్రపరిశోధకులై యుండవలెను. ఉద్యోగముగనువు యావత్సంవత్సరము గాక ఏదేండ్లముమాత్రమే ఆయియుండవలెను. జీతము లీక్రిందివిధమున నుండవలెను:—

ప్రొఫెసరులు	1000
రీడరులు	600
అసైన్డ్	350
పండితులు, మన్షీలు	200
ట్యూటరులు, డిమాన్స్ట్రేటరులు	200

మరి ఎక్కువయోగ్యతలు గలవారికి హెచ్చుతేతముల నిచ్చుటకు నిండికేటవారి కధికారమియ్యబడినది. వీరలకు నెలపు వగైరాలు యిచ్చుటకు ఏర్పాటుగలదు. వీలయినచో వీరలకు నివాసగృహము సేర్పాటుచేయవచ్చును. ఈవై విధానమును అకాడమిక్ కౌన్సిలువారు రామొందిరి.

అఫీలియేషన్ గుంటూరు యు. యల్. సి. యం. కాలేజిలో వి. ఏ. తరగతికి ఆరికశాస్త్రము చెప్పగలందులకును, విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజిలో Final M. B & B. S. తరగతి పెట్టుకొనుటకును అధికార మొసంగబడెను.

వి. యస్. సి. డిగ్రీ ఈ యూనివర్సిటీయందు B. S. C. విద్యను నిచ్చుటకు అంగీకరింపబడినది. అందుల కవసరమైన విధానము సేర్పాటు చేయుటకై ఆదోద్యమి కధికార మియ్యబడినది.

శాస్త్రములను, కళలను వేర్వేరు

ప్రదేశములందుంచుట

తీర్మానము

రివరెండ్ బాప్టెస్ట్ గారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి:—

శాస్త్రములు, కళలు విడదీసి ఆరెంటిని వేర్వేరుప్రదేశములందుంచి అభివృద్ధిచేయ జూచుట సరియైన విద్యాసాంప్రదాయము కాదనియు, సెనేటువారు తమ తీర్మానమును గుర్చి పునర్విమర్శ చేసికొనవలయునని అకాడమిక్ కౌన్సిలు వారు సెనేటువారికి సవినయముగ మనవిచేయుచున్నారు.

ఈతీర్మానము నుపపాదించుచు బాప్టెస్ట్ గారి టిటుల ముచ్చటించిరి.

మొట్టమొదట ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయవట్టును ఆమోదించబడినప్పుడు రి కేంద్రములకు వైరము లేకుండ మూడుచోట్లను ఒకేకాలమునందు శాస్త్రములు, కళలు, సాంకేతికవిద్యలు అభివృద్ధియగునటుల యేర్పాటుచేయబడెను. మూడుకేంద్రములకు పరస్పరము వైరములేకుండ దెబెవాడ కార్యస్థానముగ చేయబడెను. ఇప్పుడు ఒకచోట పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజి యుండవలయునని గవర్నమెంటువారు రుతుచున్నారు. యూనివర్సిటీయొక్క గొప్పతనము అచట జరుగుశాస్త్రములయొక్కయు, కళల యొక్కయు పరిశోధననుపైని ఆధారపడియున్నది.

పరిశోధనను బట్టియే అత్యున్నత, కేంద్రీకృత విశ్వవిద్యాలయము లట్టియున్నతస్థితికి వచ్చినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు యిదివరకు పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు ఆనర్స్ తరగతులులేవు. మనము ఇప్పుడు బాగుగ ఆలోచించి చక్కని విధానము సేర్పరచవచ్చును. ఇది చాల గొప్పవిషయము. రాజమండ్రిలో శాస్త్రములు, అసంతృప్తములలో కళలు వేరుగ అభివృద్ధిచెందగలవా? లేక ఆనర్స్, పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కళాశాలను కార్యస్థానమునందు నెలకొల్పుట మంచికాదా అని మనము నిష్పక్షపాతబుద్ధితో చర్చించవలయును. ఏశాస్త్రమునందలి పండితునకు ఆశాస్త్రమునందే అభిమానము మెండుగ నుండుననియు, అన్ని శాస్త్రములందలి పండితులు ఒకేచోట కూడినగాని సర్వశాస్త్రసమన్వయము కురువలసనియు బాల్కుగారు చెప్పిరి. ఈ మాటయే విద్యార్థులకుకూడ అన్వయించును. గొప్ప పాశ్చాత్యపండితులెల్లరు సర్వశాస్త్రములు, కళలు ఒకేచోట బోధింపబడుట క్రేమస్కర మని యభిప్రాయపడుచున్నారు.

వేదాంతి, శాస్త్రజ్ఞుడు అన్వేషనాత్మకమున నేత్రీంచుట మన మెఱుంగుదుము.

మన అకాడమిక్ కౌన్సిలునందు ఆంధ్రదేశమునందలి పండితులుగలరుగదా! కళలలో ఉత్తమవిద్య ఒకచోట, శాస్త్రములు, వేదాంతములలో ఉత్తమవిద్య నూర్కొలిపి మైశ్వరమున వరకొనచోట బోధింపబడుటమనము అంగీకరింపగలమా? ఇందులకు వ్యతిరేకముగ చేయబడిన సెనేటు తీర్మానము సద్విద్యాసాంప్రదాయమునకు భిన్నముగ నున్నప్పుడు మన మెటుల అంగీకరింపగలము.

సెనేటులో 85 మంది ఆనకూలముగను 10 మంది వ్యతిరేకముగనుండి శాస్త్రములు కళలు విడదీయబడునటుల తీర్మానింపబడెను. అకాడమిక్ కౌన్సిలుకు సెనేటు పైయధికారియే కావచ్చును. కాని సెనేటులో ఏకీభవించుటే మన కయిష్టమయినను విద్యాసాంప్రదాయమునకు వ్యతిరేకమయినప్పుడు మనము భిన్నాభిప్రాయమును వెల్లడింపకతప్పదుగదా? సెనేటువారికి అనేక ఆలోచనలున్నవి. మనకు అట్లుగాదు. విద్యాసాంప్రదాయము కట్టుబడవలయును. సెనేటువారు అకాడమిక్ కౌన్సిలువారిని ఆలోచింపవలసిన విషయములలో ఆలోచింపకపోవుట న్యాయవిరుద్ధము. అందువలన మన యభిప్రాయమును మనము వెల్లడింపవలయును. ఇందులకు చట్టములో మనకు సంపూర్ణాధికారముగలదు. మనము సామాన్యముగ బాగుగ పనిని చేయుదుము. సెనేటువారు మాత్రము అంతత్యంతముగ తీర్మానించనందులకు వారి నభినందించవలసియున్నది. ఒక్క పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజి పెట్టినను విశేషముగ విద్యార్థులు రానప్పుడు రెండుచోట్ల రెండుసంస్థలను పెట్టజూచుట హాస్యాస్పదము. మంత్రిగారు రాజమండ్రి, దెబెవాడలముగ్య తగాదాను పురికొల్పని పక్షమున సెనేటులో కూడ అట్టి తీర్మానము చేయబడినదికాదు.

అయినను మన మిప్పుడు మనవిధిని నెరవేర్చుటమంచిది. క్రొత్తపద్ధతి ననుసరించి ఇంటరుమీడియేటు, వి. ఏ, పరీక్షల విద్యార్థులకు ఎక్కువగ పాండిత్యము లభించునటుల యేర్పాటు చేయబడినది గదా. అసంతృప్తం, విశాఖపట్నం, రాజమండ్రి లలోని విద్యాసంస్థలయొక్క అభివృద్ధి కెట్టి ఆటంకములు లేకుండ కార్యస్థానమున దెబెవాడపట్టణమున పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు ఆనర్స్ కాలేజి పెట్టెలాగున మనము తీర్మానముచేసినచో అన్ని చిక్కులు వీడిపోవును. దెబెవాడ ఆంధ్రదేశమునకు ముగ్యస్థాన ములంకరించినటుల ప్రభుత్వ మంగీకరించెగదా? ఇప్పుడు వారి వాగ్దానమును చెల్లించనందుండి. ఇవటి పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజీ అభివృద్ధిపరచునటుల వారిని కోరుదము. అసంతృప్తం, రాజమండ్రిలలో Pass తరగతులు అభివృద్ధిచేయదును. ఇదియే చక్కని మార్గమనియు, విద్యాభివృద్ధికి సరియైన పద్ధతియనియు చెప్పిరి.

పోతూరు పట్టాభిరామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. సెనేటువారి తీర్మానము అకాడమిక్ కౌన్సిలువారిని బంధించదనిరి. ఇది చాల ముఖ్యాంశమనిరి. కాననసభవారు ఈ విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. కాబట్టి అకాడమిక్ కౌన్సిలువారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టపరుచుట మంచిదనిరి.

తెన్నేటి నూర్యనారాయణగారు ఎదిరించిరి. అకాడమిక్ కౌన్సిలువారి యభిప్రాయ మిట్టిదని తెలిసియుండియే సెనేటు వారు తీర్మానించిరి. 85 మంది ఆనకూలముగనుండి 10 మంది వ్యతిరేకముగ నుండుటచే ఆతీర్మానము సెనేటువారిచే అంగీకరింపబడెను. ఇప్పుడు మరల సెనేటువారు ఆలోచించినను అందులకు భిన్నముగ వోల్టురావు. కనుక యీతీర్మాన మనసపరమనిరి.

డాక్టరు తిరుమూర్తిగారు కూడ ఎదిరించిరి. సెనేటు వారు సాధక బాధకముల వాలో విచించి తీర్మానించిరి. కాబట్టి యీ తీర్మానము అనవసరమనిరి.

జాక్ష్టాకాదు మరల మాట్లాడుచు సెనేటువారు వారి వారి పట్టణములను మనసునం దుంచుకొని వోటునిచ్చిరి. ఆకడమిక్ కాన్సిలులో విద్యావంతులు గలరు. వీరికి విద్యాసాంప్రదాయశూత్రములయం దభిమానముగాని స్వస్థలాభిమానముండ కూడదు. లేదుకూడాదు. కాబట్టి మన యభిప్రాయము కాసన నిర్మాణసభవారికి తెలియులాగున ఇప్పుడు స్పష్టికరింపట ముం చితినిరి.

వై శుభాస్సెలరుగారు తీర్మానము కనుకూలముగ ముచ్చటించిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు దేశమునందు అత్యున్నత స్థానమును సంపాదించుటయే వారి యాశయమనిరి. ఈయుద్దేశముతోడనే దేశమునందలి పండితులసలహా పుచ్చుకొనవలసి మనిరి. సెనేటువారి తీర్మానముయొక్క వైపరీత్యమునగూర్చి పలువురు తమకు జాబులు వ్రాయించుండెరినిరి. అందువలన మనకు కొంచెము చిన్నతనముగ నున్నదనిరి. అకాడమిక్ కాన్సిలు తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారివద్దకు పంపివచ్చుననియు ఇట్టి తీర్మానమును కాసనసభ్యులు గౌరవభావముతో చూతురనియు చెప్పిరి. కాస్త్రములను, కళలను విడదీయుట సరికాదనిరి. అందువలన ఖర్చు ఎక్కువయగుటయు, ప్రయోజనము తక్కువయగుటయు తటస్థమగు ననిరి. సెనేటువారు గొప్పపౌరబాటు పడిరి. కాబట్టి అకాడమిక్ కాన్సిలువారి వద్దను చక్కగ పరిశీలించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటల కోరిరి.

కొంతి పురుషోత్తముగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. దాగుగుప్తాగారు కాస్త్రములు కళలు విడదీయబడుట పనికి రాదనిరి.

తీర్మానము విశేషసంఖ్యకులచే అంగీకరించబడినది ముగ్గురుమాత్రమే వ్యతిరేకము.

విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము

“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు కార్యస్థానముగ నుండుటకు బెజవాడ అత్యుత్తమమైన పట్టణమనియు, ఈపట్టణములో విశ్వవిద్యాలయముయొక్క శాలల కేంద్రము నుండుటకు సెనేటువారు పునర్విచారణ చేయవలయుననియు సెనేటువారిని అకాడమిక్ కాన్సిలువారు గోరుచున్నారు” అనే తీర్మానమును జాక్ష్టాకాదుగూడ పాదించిరి. కాని ఈతీర్మానము క్రమ విరుద్ధమని వై శుభాస్సెలరుగారు నిరాకరించిరి.

పిమ్మట జాక్ష్టాకాదు ఈ దిగువ తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

బెజవాడనుండి కార్యస్థానము మార్చవలసినవచ్చినచో నది విశాఖపట్టణమునకు మార్చబడవలయును. అని అకాడమిక్ కాన్సిలువారు సెనేటువారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు. కామయ్యగారు బలపరిచిరి.

కోకా ఆమ్మారావుగారు “విశాఖపట్టణము” తర్వాత లేక అనంతపురమున అని చేర్చవలసినదిగ సవరణను పెట్టిరి. కాని ఎవరును బలపకుటకు రెండవవారు లేకపోవుటచే సవరణ పీకి పోయినది.

డాక్టరు తిరుమూర్తిగారు ఎదిరించిరి. దేని ఒకనూత్రమునబట్టి మార్పుచేయవలెననిరి. అనంతపురం దూరమున నున్నదిగాదా అందరు అపట్టణము పనికిరాదను చున్నారు. విశాఖపట్టణము మాత్రము దూరమునలేదా. కాబట్టి ఈ తీర్మానము నెదిరించుచుంటి మనిరి.

దాగుగుప్తాగారు విశాఖపట్టణములో చాల సౌఖ్యము గ నుండుననిరి.

తీర్మానము మీద వోటు పుచ్చుకొనబడినది. 10 మంది అనుకూలురు; 10 మంది ప్రతికూలురు. వై శుభాస్సెలరుగారు వోటు నీయమనిరి. ఏమియుచేయక జరిగినది జరిగినట్లుగ రికార్డుచేయబడినది.

యజ్ఞ. వెంకట్రామకాగారు పరిక్షాప్రశ్నపత్రములను తయారుచేయుటకు ఉపాధ్యాయులే నియమింపబడవలయునని తీర్మానము నుపపాదించిరి. కాని తీర్మానము నెగ్గలేదు. “రెండో భాగము కళాల కాస్త్రములలో” ఈ పరిక్షలకు విద్యార్థులకు పద్దతి కాలేజీలు అమలులోనికి తెచ్చుపర్యంతము నెట్టెంబరు పరిక్షలు ఆపుదల చేయబడవలయుననెడి తీర్మానమును పోతూరి పట్టాభిరామయ్యగారు రుపపాదించిరి. కాని అదియు పీకిపోయెను.

సభను ముగించుటకు పూర్వము వై శుభాస్సెలరుగారు సభ్యులకు కొన్ని ముఖ్యాంశములను తెలిపిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము క్రొత్తగ వ్యవసాయ కాస్త్రము, ఇతర సాంకేతిక విద్యలకు ఉచితస్థానము సొపంగినది. మరియు హిందీభాషకునూ ఊతిన స్థానమేర్పరచినది. ఈ పద్ధతులను కార్యరూపమున నెట్టవలయునని కాలేజీ అధికారులను కోరిరి. పల్లెకిమిడి రాజాగారు, విజయనగరం మహారాజావారు ఇంకను ఇతర జమీందారులు తమ యెట్టెలులందు వ్యవసాయ కళాశాలలను నెలకొల్పవలయుననిరి. మిమకేవారు తమ కాలేజీలలో బ్యాచిలరు, కామర్సు కాస్త్రములను బోధించుట యేర్పరచవలయుననిరి.

అన్ని కళాశాలలలోను హిందీభాషను నేర్పవలయుననిరి. ఆంధ్రులు కార్యశూరులుగాని కేవలము వాక్కురులుగారని నిరూపించవలసిన సమయ మే తెంచినదనిరి.

ఇంతటితో సభ ముగించబడినది.

రాయలకమిషను బహిష్కారము

బొంబాయిలో సర్వప్రజ్ఞ సమావేశము

మితవాదులు, యధోచిత సహకారులుగూడ బహిష్కారమునే కోరుట.

బొంబాయి, నవం 19:—రాయలకమిషనుయందు తీవ్రమగు నిరసనభావము నేడు జనాంగీరు హోల్ జరిగిన ప్రజాసభ యందు వెలువడినది. హోల్ పూర్తిగ నిండిపోయి బయట కొందరు ఉండిపోయిరి. సర్ డిక్ ము పెటిటుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులిట్లు చెలిపిరి:—ఏకపక్ష ప్రాతినిధ్యముగల ఈ సంఘము నంగీకరింపబడు భారతదేశ గౌరవమునకు తగియుండలేదు. దీనికి సహాయముజేయుట నిరర్థకము. దేశముల నందరిట్టి యభిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమ నిరాకరించుచున్న ఈ ప్రభుత్వమునకు సహాయము జేయ గోరువారుగూడ యిప్పు డిట్లే భావించుచున్నారు. ఈ విషయమునందు నానుకో ఆపలేదు లే కో ఆపలేదు అభిప్రాయముతో నేటికిభరించిరి. ప్రజలే ప్రభుత్వమువారి సహాయమును కోరుచుండి, వారు కోరినరీతిని జేయక ప్రభుత్వమువారు సహాయ నిరాకరణము నూచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిమాన్యులైన భారతీయులు కోరినరీతి సంఘములో మార్పులుజేయుటకు అవకాశమిచ్చినట్టి తీవ్రమగు ప్రతికూల ప్రసంగమునకు నేను గడంగను”.

సర్ చమన్లాలు సెలవేద్దిగారు

“రాయలకమిషను భారతీయప్రజల అంగీకరింపజాలదు. స్వదేశ పరిపాలనా విధాన నిర్ణయమునందు భారతీయులు పాల్గొనుటకు గల హక్కును నిరాకరించినందున దేశయుల్లెరు యీ సంఘము నన్నియవస్థలయందు బహిష్కరింపవలెను” అను యీ తీర్మానమును సర్ చెమన్లాలుగారు ప్రతిపాదించుచు భారతీయులై రిహిష్కారమునకు గడంగుట సహేతుకముగనే యున్నదనిరి. సంఘములో పాల్గొనుటకు తగిన నిష్పక్షపాత బుద్ధిగల వారును సమర్థులును భారతదేశమునందు లేరని ప్రభుత్వమువారున్న మాట సత్యమారము, గౌరవహీనము. బర్మిన్ హాడు ప్రభువు ఘోరమగు తప్పిదమొనర్చును. భారతీయులను సంఘమునుండి నిషేధించుటకు పార్లమెంటులో కారణములుదల్చి భారతీయుల సంతృప్తిపరుప నెంచుట అంతకన్న పౌరబాటు.

మహమ్మదాలి జిన్నాగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతము యోచించవలసినది సంఘములో కొలదిమంది భారతీయుల చేర్పించుట యెట్లునికాదు. భారతీయులు తమ గౌరవమును కాపాడుకొనుటకు ఎంతవరకు వికమత్యముతో నిలువగలరని యోచింపవలెను. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఎన్ని విభేదములున్నను మత్యభిమాయగు భారతమాతకు అవమానకరమగు నూచన నంగీకరింపకుండురని నమ్ముచున్నాను” అని జెప్పిరి.

జమ్మదాగు మెహతాగారు యీ విషయమున కాంగ్రెసువారి యభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలియబరచిరి. వై ప్రాచ్యుగారు ఇండియాలోగల బ్రిటిషుఉద్యోగులకును భారతీయులకు గల భేదమును లేటపరచిరి. అట్టి వ్యత్యాసమును మున్నెన్నడు ఎరుంగమనిరి.

సర్ ఫికోజిసేత్నాగారు—భారతాసనసభ ప్రతినిధుల సంఘములయొక్కవాధికారము లిప్పుట యనునది వేరొకపల. మిను మేయోగ్రంథము ముందు ప్రకటింపబడుటయు, పిమ్మట యిట్టిసంఘమును ప్రకటించుటయు, యీరెండింటికిని గల సంబంధమును యోచించుకొనుడు. ఈ సంఘముయొందు భారతీయులగూర్చి సాక్ష్యము చెప్పడగ్గడ మేయోకన్యమత్రమే. ఆమెలేకున్నను ఆమెగ్రంథము నుచితముగ పుచ్చుకొనిన పార్లమెంటు సభ్యులగుటచే సంఘసభ్యులే ఆమెకు ప్రతినిధులుగ పనిజేయుగలరు. సంఘసభ్యుల మనములనుండి యిట్టి అభిప్రాయముల పారడోయటకైన భారతీయులు సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండవలెననిరి.

ఎం. ఆర్. జయకరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భారతీయుల టిట్టి సంఘమున కంగీకరింతుకోలేదో సోదా సోదా చూచుటకై ముందు గ నిట్టిప్రకటనగావించిరి. సంఘముజేయుచున్న కార్యమునందు పాల్గొనుటకు సరిసమానపు హక్కుల గోరుచున్నామేగాని ఒకరివద్ద భారతీయుల నందు నియమింపవలెననిమాత్రమే కోరుటలేదని రిస్పాన్సివు పక్షమువారి అభిప్రాయమును చెలిపిరి. ప్రజలలో నిష్ఠాదు బయలుదేరిన ఉత్సాహోద్రేకమంతయు ఒక రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేసి నైమనుసంఘమువారిచే నంగీకరింపజేయుటకు వినియోగించవలెనని కోరిరి.

ఈ తీర్మానమును బ్రిటిషుప్రధానికి, ఇండియా మంత్రికి, వై ప్రాచ్యుగారికి, ఇంగ్లాండులో లేబరు లిబరలు నాయకులకు పంపవలసినదిగా అధ్యక్షునిగోరుచు సరోజిని నాయకుగా రుపన్యసిందిరి. ఈ విషయమున

కాంగ్రెసున కధ్యక్షురాలుగనుండిన తానుగూడ సర్ చిమన్లాలు సెలవేద్ది జిన్నావంటివారి నాయకత్వము నంగీకరించి పనిజేయుదునని జెప్పెను. పృజు ఉత్సాహము భారతమునని జయకరుగారు భయపడవసరములేదని జెప్పిరి. ఈమెగురుగారు అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు వందనము ట్టుంచుటతో సభముగి సెన.

డా॥ బిసెంటుగారి తంతి

మధుర, నవం 21:—డా॥ బిసెంటుగారు ముగ్గురు వార్తను మేజరు గ్రహమ్మహోలుగారికి(లంకెస్టర్) పంపిరి. బర్మిన్ హాడుగారివద్దకు రాయబారము వెడలిన కార్యకర్తలను జూడుకు. మహారానుజో అన్ని పక్షములవారు నిర్భయకార్యక్రమమునగోరుచున్నారు. బహిష్కరించుటల చూర్చిసభలు జరిగినవి. సంఘమును బహిష్కరించవలెననియు, ఇండియా కామనువెల్లు చట్టమును బలపరచవలెననియు తీర్మానించిరి. చట్టమును సవరించి బలపరచవలెననియు తీర్మానించిరి. చట్టమునకు అనుకూలాభిప్రాయము వృద్ధియగుచున్నది. ఈ విషయము రామేనగ్డనాల్లాగారికి లాన్సుబరీగారికి తెలియబరచుడు.

(ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1927 నం॥ నవంబరునెల 21-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొదటి పక్షము		రెండవ పక్షము		వ్యత్యాసము
	తే॥ 24 గంటలలో	అత్యధిక	తే॥ 24 గంటలలో	అత్యధిక	
గోపాల్ పూర్	83.7	60.0	...	8.46	— 2.99
విశాఖపట్టణం	83.5	68.4	...	8.21	— 1.88
కాకినాడ	82.4	62.7	...	11.24	— 0.72
మచిలీపట్టణము	82.5	66.2	...	16.85	+ 8.88
కర్నూలు	81.8	57.8	...	6.20	+ 1.74
బళ్లారి	68.8	55.8	...	8.89	— 2.27
అనంతపురం	9.00	+ 8.87
కడప	83.6	68.2	...	11.48	+ 8.88
నెల్లూరు	83.5	66.8	...	21.85	+ 5.85
మద్రాసు	84.1	65.5	...	16.25	— 5.71
కడపూరు	82.1	65.0	...	15.01	— 7.11
నెలము	87.0	68.1	...	8.09	— 6.83
కోయంబూరు	82.7	65.6	...	12.12	+ 2.75
తిరుచనాపల్లి	85.0	66.5	...	7.98	— 2.92
నాగపట్టణము	81.9	68.7	...	9.48	— 18.48
మధుర	86.8	69.7	...	9.78	— 2.28
పాంబర్	83.8	77.7	...	16.58	— 1.05
తిరునల్వేలి	18.26	+ 8.98
తిరుకేంద్రము	88.0	75.1	...	8.80	— 12.41
కొచ్చిన్	84.8	78.9	...	8.01	— 10.74
కాలికట్టు	89.6	70.2	...	8.32	— 6.27
మంగళూరు	86.5	69.5	...	18.48	+ 2.12
బెంగళూరు	81.2	58.8	...	2.06	— 6.40
మేర్ కార	77.6	56.0	...	7.18	— 4.25
కొడైకనాల్	62.2	45.7	...	18.46	— 1.87

పర్యాయము:—ఆకాశము నిర్మలముగా నున్నది. రాత్రి వేడిమి 8 నుండి 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—పగటివేడిమి 8½ నుండి 6 డిగ్రీలు. రాత్రి వేడిమి 5 నుండి 7½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 4, మద్రాసులో 6 కడలూరులో 6½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

5 వ, కడపమండల గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ ఈ సభ 27-11-27 తేది ఆదివారము కడపలో “మధ్య కృష్ణనాటకశాల”యందు జరుగును. శ్రీయుక్త ఆ. పరశురామ రావు యం. యల్. సి. గారు అధ్యక్షతవహించురు. ప్రాముఖ్యమగు నీసభ చువేషింపక అన్ని తాలూకాల గ్రామోద్యోగ సోదరులందరు తప్పక సభనలంకరింతురని ప్రార్థించుచున్నాము. ఆ హాస్సనసంఘము

లాహోరు, నవంబరు 19:—మహమ్మదీయు ఉర్దూ దెని
క జమిందారు పత్రిక నవంబరు 19 వ లేదీ ప్రచురణము నిషే
ధింపబడెను. జమిందారు కార్యాలయమును దాని నమ్ముచు ఇ
తరస్థలములను సోదాచేయబడి పత్రికలు ఎత్తుకొని పోబడిన
వి. అందు గోష్ఠవ్యాస ముండుటయే కారణముట. 792 స్పెక్టరు
క్రింద జమిందారు, ప్రకాశ పత్రికాధిపతులకు వారంట్లంబుబడి
నవి. బెయిలు కోరబడునని తెలియుచున్నది. (అ. (పె.)

గుంటూరు జిల్లా బోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

ఆంధ్రపత్రికలో 11-11-27 తేదీన స్వకీయవిలేఖరి, గుంటూరు జిల్లా బోర్డును గూర్చి వ్రాసిన యంతముల కొంతవరకు విస్తరించి ఉన్నదియున్నట్లుగా వ్రాయ సాహసించినందులకు పాఠకులు విలేఖరిని మన్నించెదరుగాక

అధ్యక్ష పదవికి పోటీచేయువారిలో ప్రథములు దివాన్ బహదూరు యతిరాజులు నాయుడుగారు. ద్వితీయులు బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు. మొదటివారు వర్తకులు. రెండవవారు భూస్వాములు. రాజకీయముగ వీరు ఉభయులు ఒకే టిక్కెటుతో ప్రయోగము చేయుచున్నారు. కాననసభా ఎన్నికలకాలము ఒకరితోనొకరు చేతులు కలుపుకొనుచుందురు. నాయుడుగారికి అధికారపలుకుబడి గలదు. కుప్పస్వామిగారికి సాంఘికబలముగలదు. నాయుడుగారి విషయములో విలేఖరి గారి వ్రాతలు అన్నిట మేము సంపూర్ణముగా నేకిభించెదము. గుంటూరుజిల్లాలో కమ్మ నాయుడుపార్టీకి నాయుడుగారు కారకులని నిందించుటయు. పారేపక్షము నకు చెందినో యాపక్షము నీతికి కట్టుబడియుండిరి. అందు వారి తప్పులేదు. ఒక్కవిషయము మాడండి. మారేపక్షాలూకా బోర్డు ఎన్నికపట్టికలో ఏయొక్కో తప్ప తక్కినవారు ఖద్దరధారులు. స్వాతంత్ర్యక్షియులు. ప్రజాపక్షమునకు చెందిన వారు. తాలూకాయంతట గావించిన యంతకంటె సమర్థులు రైతాంగములో దొరకరు. అట్టిబోర్డువారు జిల్లాబోర్డుకు సభ్యుల నెన్నుకొను సందర్భములో సాంఘికదృష్టి గమనింపక తప్పినదికాదు. అది కాలవైఫర్యము. దానిని నాయుడుగారు రాధారము చేసికొనిరి. విలేఖరివ్రాసినట్లు నాయుడుగారు రిటైరు అయితే చాలమంచిదేను. కుప్పస్వామిగారుమాడ విరమించి దేవినేని బసవయ్య, కొసరాజు రామయ్యగార్లవంటి విశాల హృదయుల కవకాళిమిచ్చుచు తాము వై ఎత్తున ఉండి రైతుల పక్షమున జిల్లాబోర్డున నడుపుటమంచిది. మాంసపు ముక్కై డేగలవలె నొకరు అధికారబలముతో నొకరు సాంఘికబలముతో పోరుదురుగాని ఉభయులు అట్లెన్నటికి చేయరు. ఆంగ్లభాషాపాండిత్యమున నొకరి కొకరు తీసిపోరు. అధ్యక్షపదవికి విశాలహృదయులు జాతీయవాదులు సాంఘిక దురభిమానరహితులు నగు నొక్కసభ్యుడైనను మాజిల్లాబోర్డుకు కడవయ్యెగాబోలు! మాజిల్లాబోర్డుసభ్యుల పవిత్రమగు వోటుకు యెట్టిగతి పట్టెను?

అయ్యో! గుంటూరుమండలమా! కులతత్వముగాని జన్మనుపక్షముగాని యింక నిన్ను పీడింపనున్నది గాబోలు.

(యథార్థవాది)

గుంటూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక 1927 సం. డిసెంబరు 5 తేదీన జరుగుటకు నోటిసులు జారీకాబడినవి. ఇప్పటికి సిటిసిబిటిమాడగా మహారాష్ట్ర బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారున్న దివాన్ బహదూరు యతిరాజులు నాయుడుగారున్న అభ్యర్థులుగానిలిచేటట్లు కనుపడుతుంది. యతిరాజులు నాయుడుగారు మాస్టిక్స్ పాలు ఆఫీసరుగారు కలిసి డిప్యూటీ బోర్డుమెంబర్ల ఓట్లనిమిత్తం తెనాలి, మంగళగిరివగైరా ప్రజేక్షకులకు మోటారుకారుమీద వెళ్లి వస్తూవున్నారు. డిప్యూటీ పాలుఆఫీసరుగారైన సుందరరామిరెడ్డిగారు గవర్న మెంటు ఫుల్స్ గ్రాంట్ డెవుండి గవర్న మెంటువారి ఆర్డర్లకు ప్రతికూలముగా అతిధైర్యముతో బహిరంగముగా నాయుడుగారి తరపున ఓట్లనిమిత్తం ప్రచారముచేయుచున్నారు. వీరికి జిల్లాకలెక్టరుగారి సహాయమువున్నందున యావిధముగా ధైర్యముతో నాయుడుగారి తరపున కానుకను చేయుచున్నారని వాడుకగా వున్నదిగాని జిల్లాకలెక్టరుగారు యావిధముగా యెలక్ష విషయములో పాల్గొనవచ్చి నాయుడుగారి సహాయము నిమిత్తం పాలు ఆఫీసరుగారిని ప్రోత్సహించేస్తారని నమ్ముటకు వీలులేదు.

పాపంనాయుడుగారు చాలాకష్టపడుతున్నారు. 7 సం. వత్సరములనుంచి మంత్రి రామారాయణంగారి సహాయంతో జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా వున్నప్పటికి యిప్పటికయినను ఆయనగారికి సదరు పదవియందు ఏకాగ్రణంతెనో ఆక వదలలేదు. ఈయనగారు యాజిల్లా కాపుస్తుడుగాడు. ఈజిల్లాలో భూములులేవు. డిప్యూటీబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినతరువాత గుంటూరులో ఒక మేడమాత్రం కట్టించుకున్నారు. ఈ జిల్లాకాపురనుడున్న డెడ్డుభూస్వామియొ గర్వాత్ముడు అయి

మొదటిరకము సీమక మలములను అతితక్కువధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలాల్ అండు కో.

టోకు, చిల్లర సీమక మలముల వర్తకులు

మేము పచ్చలు, ప్రాతరకము వజ్రములు, ఆణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకుతీసుకొనెదము. 216 చైనాబజారు రోడ్డు, (వూల అంగడికి సమీపము) జి.టి., మద్రాసు.

న బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామిచౌదరిగారికి ప్రెసిడెంటుపదవి వచ్చుటకు యా నాయుడుగారు వీల సహాయం చేయకూడదో తెలియకుండావున్నది నాయుడుగారు యావదనికి యింతా ఆశపడడం కేవలం వేరుకారణములు వుండేవుండవలెను. అదిమాత్రం సరియైనపద్ధతికాదు. నాయుడుగారు యంతటితో విరమించి కుప్పస్వామిచౌదరిగారిని ఏకగ్రీవముగా జిల్లాబోర్డుమెంబర్లు అందరుకలిసి ఎన్నుకొనెదరని తలుస్తాను.

(పురవాసి.)

జన్మనుమంత్రివర్తము వారిచే నిన్ను జాతులవారి డేమార్గమై మండల స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని నియమింపబడుటకు ప్రత్యేకించబడిన మండలములో నొకటిఅగు ఈగుంటూరుమండలమునకు ఎట్టకేలకు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును ప్రసాదించినందులకు స్వతంత్ర మంత్రివర్తమువారి తొల్యే మందనీయులు. ఈ యెన్నిక హక్కును ప్రసాదించినట్లు ప్రభుత్వపు టుత్తర్వులువచ్చి దాదాపు రెండవారము లయినను యంతవరకు మండలములో నెచ్చటను సమర సంఘాధ్యక్షపదవికి నర్హులయినవారిని బేర్కొనుటకు ప్రయత్నములు నెలిబుచ్చుటకు యేలాటి సమావేశము జరుపబడకండట కడవిచారణీయము.

ఎన్నికలవల్ల మండల మిదివరకే నెచ్చయో జలకక్షలకు లోనైయుండుట యెల్లరకు తెలిసినవిషయమే; కనుక మన మిత్రులగు దర్బారుపత్రికాధికారులు ఇచ్చివసలహాను గమనించి కులమునకు ప్రాకృత్యమిచ్చి కులకక్షజనులెవరక, ప్రజాసేవయే ముఖ్యముగానెంచి పాటుబడు కీలుని యెన్నుకొందురని విశ్వసించుచున్నాడు.

ఈ యెన్నికవిషయమై స్వక్రియాపకమైన ప్రయత్నములకంటె సమూహప్రయత్నములు సబ్బట మిక్కిలి సమంజసము. మండలములో నచ్చటచ్చట ప్రజాసమావేశములు జరిపి ప్రజాభీష్టులు నెఱుంగుట యత్యవసరము. కాని, ఇప్పటికే అధ్యక్షతపదవి కాళీబాడిని ఎన్నికపట్టు టుత్తర్వుల వచ్చిన్న దీర్ఘ కాలమునుబట్టి నిబంధనలంబట్టి యెన్నిక పుర్రలో జరుపబడవలసియున్నందున ప్రజాసమావేశములకు వ్యతిరేకముండు కడుకోవలసియును. అయినను, సరావధి ప్రకాశిప్రాయ మెఱుంగుటకు వర్గ వధి చాలక పోయినను ప్రజాప్రతినిధులుగా తాలూకా స్థానిక సంఘములకు నెన్నుకొనబడినట్టిన్న యా యెన్నికలో బాల్గానుటకు అధికారముగల సభ్యులు ఎవరిప్రతినిధులుగా నెచ్చతోబడి, మండల స్థానిక సంఘములకు బంపబడిలో అట్టితాలూకా స్థానిక సంఘసభ్యుల సమావేశములు ఆయాసంఘములు ప్రత్యేకముగా సమావేశపర్చి సదరు ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయము ప్రకారము మండల స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని యెన్నుకొనుట ప్రస్తుత కర్తవ్యమని నేఱుగ వ్రాయనక్కలేదు.

ప్రస్తుతాధ్యక్షపదవికి నభ్యర్థులుగా పోటీచేయుటలం చుకొన్న వా రభియులు చిరపరిచయులే. ఒకరు మండలేతరకులును, వ్యాపారాత్మకై యచ్చటకు వచ్చి ప్రభుత్వోద్యోగల ప్రాపునలన యామండలమునకు అవశ్యాగీయాధ్యక్షత పదవి నియామకము బ్రసాదించబడినలగాయుం యాజ్ఞా సమాసములో కాలపరిమితి ఆయ్యెవరకు నిరంకుశముగా పరిపాలించినటువంటిన్ని, ప్రభుత్వపు ప్రకటనలకు భిన్నముగా నాలవపర్యా యము సహితము ప్రభుత్వమువారిచే ముద్రపాసిక సంఘమునకు నియమితసభ్యులగు శ్రీయతే దివాన్ బహదూరు పి. సి. యక. యతిరాజులు నాయుడుగారు ముద్రాను కాననసభ్యులు. మరియొకరు యామండలవాసులున్నా మండలభూస్వాములలోకెల్ల సగ్రణ్యులును అప్రత్యేక పంపబ్బులయ్యె వ్యవసాయమే ప్రధానకృషిగా అవలంబించుచున్నటువంటిన్ని, దీదల పాలిటికలల్పతరువనివాసి గాంచిన కుటుంబమునకు తెందినటువంటిన్ని ఎన్నడున్న ప్రభుత్వపునియామకముల కాశించక వాకు వ్యవహారక్షత చా

రంభించినది లగాయకు నేటివరకు మండల తాలూకా స్థానిక సంఘములకు ప్రజాప్రతినిధిగ నెన్నుకొబడి కొంతకాలము మండల స్థానిక సంఘపు టుపాధ్యక్షుడుగానున్నా ప్రస్తుతము బాపల్లతాలూకా స్థానిక సంఘాధ్యక్షులుగానున్న నెన్నుకొబడి ప్రజాభీష్టులు బాటించుచున్నటువంటి శ్రీయత బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామిచౌదరిగారు. వీరు మన రాష్ట్రకాననసభకు యామండలముకేరపున బంపబడిన ప్రతినిధులలోనికెల్ల నెక్కడు ప్రజాసమ్మతుల బడసిన ప్రజాశీలురు. వీరల యొగ్యతా యోగ్యతలను గురించి నే వ్రాయబూనను గనుక యా మండలవాసుల డేమములనరసి మండల స్థానిక సంఘసభ్యులు తమ పవి త్రవృదయసీమలనుండి కలప్రాధాన్యమునున్నా కక్షలనున్నా వ్యక్త్యపకారోపకారములనున్నా బారద్రోలి ప్రజాశయమే ముఖ్యముగా నెంచి తమరి నెన్నుకొనిన ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయానుసారము తమ సమ్మతముల నిచ్చి కృతజ్ఞులగుదు రని నమ్ముచున్నాను.

ఈ యధ్యక్షపదవి యెన్నికను గురించి మండలములో దీర్ఘపు టాందోళన జరుగుచుండు ట్టిచేత శ్రీయ యెన్నికసమావేశము జూడగోరు ప్రజలు బహుసంఖ్యాకులుగ నుండుదురు. సమావేశము జరుగుప్రదేశము మితమైన వైశాల్యము గలదగుటచే వచ్చినవార లందరు సందర్భముగా నుండుట సంభవము. ఇంతియే గాక యిక్కాలములో యెన్నికసమావేశములు ఎక్కువ యల్లరులపాలగుటం జూడ సమావేశసందర్భ కలవిషయమై కొంత నియమితసంఖ్య నేర్పాటుచేసి యానియ మితసంఖ్యకు లోబడి రానడదొచ్చిన వారల దరఖాస్తులమీద ముందుగా వారికి ప్రవేశపుప్రములంపి, యట్లు పత్రముల గనుపర్చినవారిచే లోనికి రానిచ్చిన బాగుండునని నాయభిప్రాయము. మన మింకను రాజకీయముగా నెనుకబడియుంటిమనిన దోషములేదని తలంచెద ఏకగ్రీవమైన యెన్నిక జరుగనివో, ఎన్నిక పర్యవసానము యభియులకు జయము చేకూర్చబాలదు. ఎవరో యొకరు యొడంట్ల తప్పని సరి. అట్లు యొడినవారు అనవసరముగా అబద్ధాలు, నుబద్ధాలు కల్పించి కోర్టులపాలగుట మనము కనులార గాంచుచున్నాము. కనుక ఓటుమి గెలుపులు సమముగానెంచి, కోర్టులకెక్కి వ్యయప్రయాసలకు లోనుగా కుండురని వేడుచున్నాడు. ఎటులయినను యాసమావేశము మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమయినది గనుక మండలాధికారుల సందరని సందర్భములుగా నావ్యానించుట మిక్కిలి శ్రేయస్కరమని విన్నవించుచున్నాడు.

పరమేశ్వరుడు యామండలమునకు ప్రజాసేవయే పరమావధిగా నెంచి పాటుబడు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని ప్రసాదించుగాత.

కొనసరాజు సూర్యనారాయణ.

విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల సహాయముతో ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము వర్పాటుచేయబడిన స్థలము

డాక్టరు డి. సి. మోడి

బాంబాయి పోర్టు ఆస్పత్రి డెంటాల్ సర్జను,

90 వాలాజారోడ్డు, (గవర్న మెంటు భవనమునకు ఎదుట) మాండురోడ్డు, మద్రాసు.

ప యోరియాకు విద్యుచ్ఛక్తిచే చికిత్స చేయబడును. పూర్తి నెట్టు దంతములు ధర రూ. 35, ఇఫ్ షెక్స్ చేసి బాధ లేక దంతములూడదీయబడుటకు రూ. 1-0-0 పాచిని తీసి దంతములను కుభ్రపరచుటకు చార్జీ రూ. 5, చిగురులనుండి వచ్చునట్టి చీము రక్తములకు డెంటాల్ డేవధము బడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0. అమెరికన్ డెంటిస్టువస్త్రులకు మామస్త్రువులు తీసిపోవునని నిరూపించు వారికి ప్రైము వాఫను చేయబడును. అన్ని పనులకు పూచీ లిఖితరూపకముగా యివ్వబడును. అనేక నేల యోగ్యతాపత్రములను సాందియుంటిమి.

పార్లమెంటరీ కమిషను : భావిపరిణామము

ఈ వారమునందు లండను ప్రెస్సుపత్రికలో బర్ద్యానుమహారాజుగారు రాయల్ కమిషను గూర్చి వ్రాసిన లేఖయు, అందుపై ప్రెస్సుపత్రిక జేసిన వ్యాఖ్యానమును గమనించును. కేవలము పార్లమెంటరీ కమిషను పనికేరకదని చెలుపుచు, బర్ద్యానుమహారాజుగారిటుల వ్రాసిరి.

“పార్లమెంటరీ కమిషనును సమర్థించుటకు, కారణముల జెప్పటకు వీలయినను, భారతీయులులేని విచారణసంఘమువలన, స్వప్రతిపక్షముగ నుండు ననుట స్పష్టము. పెక్కుసంవత్సరముల క్రిందట వదలివేయబడిన పురాతనపద్ధతులను తిరిగి యవలంబించుట యగును. ఇంతవరకు పరిపాలనమందేమి, శాసన నిర్మాణమునందేమి, బ్రిటీషువారును భారతీయులును కలిసి పాల్గొనుచున్న ఏర్పాటులను తిరస్కరించుట యగును. దీనివలన విద్యాధికుల ఆగ్రహమేమి, హిందూదేశమునందలి వివిధపక్షములవారి ఆగ్రహమేమి, మిగుల యతిశయించును. కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్కరించుట కిది ప్రోద్బల మొనగను.”

రాయల్ కమిషను నియామకమునకు పూర్వమే బర్ద్యానుమహారాజుగారు ముందు జరుగబోవు సంగతిని చెలియజెప్పిరి. ఈ మహారాజుగారు అత్యంత ప్రభుత్వకీర్రాయణుని కీర్తిగాంచిరి. అట్టివారి హితవు నాలకించుట పాలకుల ధర్మము గాదా? ఇండియామంత్రిగారు తమహితుల వాక్యముల నయినను సరకుజేయరయిరి మహారాజుగారి సూచనను లండను ప్రెస్సుపత్రిక చులకనజేసెను. ఈ పత్రిక చెలిపిన కారణములు అతిపేలవముగ దోషక మానవు.

భారతీయులను కమిషనులో నుంచుచో ఏకీభావము గుఱవరదట. ఏకీభావమే ముఖ్యమని ఎంచుచో, కమిషనును నియమించుటకే బని లేదు. హిందూదేశమున పర్యటనమునలుప నవసరములేదు. భారతీయ ఆనధికారులను బ్రిటీషుఅధికారులతో జరజేర్చి, ఉభయులును పాల్గొనగూడదని జెప్పట ఎట్టిన్యాయమో చెలియకున్నది. బ్రిటీషు అధికారులు, ప్రభుత్వాజ్ఞానువర్తలై నడువక తీరదు. అట్టితరీ, వారికికమిషను సందెట్లుల స్థానముండ గలదా? అట్టివారితో భారతీయనాయకుల పోల్చుట పాడియా? నిష్పక్షపాత హృదయులగువారు కమిషనులోనుండుట యవసరమని ప్రెస్సుపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఇప్పుడు నియమితులయిన సభ్యులు పక్షపాతరహితులని జెప్పట కెటుల వీలగును? భారతీయుల స్వరచిపాలనాశయమును తరుచుగ నిరసింపజేసి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక కధిపతులగు బరక్

హం ప్రభువుగారు నిర్వహించుటలా? కన్సర్వేటివు పక్షమునకు స్వరచిపాలనాభివృద్ధియనిన గిట్టదని తెలిసిన విషయమే. ఇట్టివారి హస్తములలో భారతీయ భావ్యభ్యుదయమునంతను వదలిజెట్ట వలయునని జెప్పట ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. రాయల్ కమిషనుకు నిర్ణయాధికారము లేదనియు రిపోర్టు మాత్రము బంపుననియు, పార్లమెంటుదే సర్వాధికారమనియు, అందుచే బర్ద్యాను మహారాజుగారి భయమున కనకాశము లేదనియు, బహిష్కారమున కెట్టి యవకాశముండదనియు, చెలిపి ప్రెస్సుపత్రిక సంతృప్తి జెందుచున్నది.

ప్రెస్సుపత్రికాభిప్రాయము ఎంత నిస్సారమో యూహింపవచ్చును. బర్ద్యాను మహారాజుగారు మరియొకసంగతిని గూడ సూచించిరి. కమిషనునా వే విషయమునుగూర్చి విచారించెదరో యింతవరకు చెలియలేదు. రెండుమూడు రకముల విధానములను సూచించి, ఆపిమ్మట దేశాభిప్రాయమును కనుగొనుచో, ప్రయోజనముండును. అందుకు మారుగ త్రాడు బొంగరము లేని విచారణ నలుపుటవలన నెట్టి ప్రయోజనముండనేరదు. లేబరు పక్ష ప్రముఖులయినను ఇట్టి కమిషనును బహిష్కరించుటకు మారుగ దానిమందు పాల్గొనుటచే, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షములవారియెడలను హిందూదేశమునకు వెగటు పుట్టుచున్నది. ఇటీవల ఇండియా మంత్రితో సంప్రతించుటకు వెడలిన లేబరు ప్రముఖులకు, ఇండియామంత్రిగారు ఖండితముగ జవాబుచెప్పినటుల, నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. మేముహిందీనటుల ఇండియామంత్రిగారు తీయటి పలుకులజెప్పినను, అసలు ఏర్పాటు మార్పడలంప లేదని తెలియచున్నది. మితవాదుల నాగుడని జెప్పిన విషయముగూడ, వారిని నిర్విరుద్ధులజేయుటకే యని తెలియచున్నది. లేబరుపక్షమువారు కమిషనులో స్థానముల నాక్రమించుటచే, పార్లమెంటరీ కమిషను ఏర్పాటుకు బద్ధులయిరి. ఇప్పుడు దాని నుండి తప్పించుకొనుటకు వారికి కష్టముగనున్నది. స్వతంత్ర లేబరుపక్షపు నేతనల్ కౌన్సిలువారు మాత్రము, రాయల్ కమిషను నందు భారతీయులకు సమాన స్థాన మిచ్చిన గాని లేబరు సభ్యులు కమిషనునందు పనిచేయగూడదని తీర్మానించిరి. హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును మరియొకమారు వీరు సువ్యక్తపరచిరి. కాని, లేబరు ప్రముఖు లీతీర్మానమును ఆచరణలో జెట్టెదరా. యనునదియే ప్రశ్న.

భారతీయులే మాత్రము లొంగకుండ బని చేయుచో, లేబరుపక్షమువారు తమ తప్పును సవరించుకొనక మానరని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. హిందూదేశాభిప్రాయముగూర్చి లేబరుపక్షమువారి కే మాత్రము సందియముండ నక్కరలేదు. బొంబాయిలో జరిగిన అఖిలపక్షసభలో కమిషనును బహిష్కరించుచు చేసిన తీర్మానమును, అందుపై నాయకులు చేసిన ప్రసంగములును సందియ మేమయిన మిగిలి యున్న యెడల తప్పక మాన్వగలవు. సర్ దిన్నాపెటిట్, సర్ సెత్తా, సర్ చిమకలాలు సెతల్ వాడ్, జిన్నా మున్నగు మితవాద ప్రముఖులు, కమిషనును బహిష్కరింపవలయునని ఉద్ఘోషించుచుండ, ఇండియామంత్రిగారింకను నెవరిపై నాధారపడ

నెందిరో తెలియదు. పార్లమెంటునందు తాను జెప్ప సమాధానము వెలువడువరకు వేచియుండవలెనని బర్క్లెక్ హెడ్డుప్రభువు జేసిన విన్నపము, నిరర్థకమని సెతల్ వాడుగారి తలంపు. హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య ఎట్టి భేదములున్నను, హిందూదేశమున కవమానకరమగు సూచనను చేసిని, ఉభయసంఘముల వారంగీకరించరని జిన్నాగారు స్పష్టపరచిరి. సెతల్ వాడుకమిటీవారి ఏర్పాటు వట్టిబూటకమని సెత్తాగారు అభిప్రాయపడిరి. హిందూదేశము నందంతటను కమిషనుకు తోడ్పడవలయునని కోరినసంఘము సర్ మాఫీగారి అధ్యక్షతక్రింద వ్యవహరించు పంజాబు మహమ్మదీయసంఘ మొక్కటియే.

ఈసంఘమువారు గావించిన తీర్మానముగూర్చి బ్రిటీషుపత్రికలు గోరంతలు కొండంతలు గావించుచున్నవి. కాని, పంజాబుమహమ్మదీయ ప్రముఖు లీ తీర్మానముపట్ల ఏవగింప జూపుచున్నారు. మాలానా అబ్దుల్ కాదర్, జఫర్ అలీఖాను మున్నగు నాయకులు యీ తీర్మానమును తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు. పంజాబుకిలాఫాత్ కమిటీవారు నిన్నటిదినముగూడి రాయల్ కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరింపగోరుచు తీర్మానించిరి. దీనినిబట్టి పంజాబుమహమ్మదీయులుగూడ దేశాభిప్రాయము ననుసరించెదరనుటకు సందియములేదు. భారతీయసభ్యులను సగముమందిని రాయల్ కమిషనులో నియమించినగాని ప్రయోజనము లేదనియు, యితరఏర్పాటులను దేశమంగీకరింపదనియు, కలనల్ వెడ్జెవుడ్డుగారికి లజపతి రాయుగారు పంపినతంతివార్త లేబరుపక్షమువారు పరికించుట లాభకరము. ఈ సమయమున ఇంగ్లండులోనున్న పండిత మోతీలాలు నైహూగారు రూటలతో హిందూదేశాభిప్రాయమును స్పష్టముగ వివరించిరి. దేశనాయకులందరును కమిషనును బహిష్కరింప నిశ్చయించుటకు గల కారణములను సూచించిరి. లేబరు సభ్యులు కమిషనులో జేరనెంచుట భావ్యముగ లేదనియు, లేబరుపక్ష దృక్పథమును భారతీయులెంతమాత్రము హర్షించుటలేదనియు, ఇప్పటి కయినను లేబరుసభ్యులను కమిషనునుండి దప్పించి రాజీప్రయత్నములను మానుట లేబరుపక్షధర్మమనియు, నైహూగారు చెలుపుటచే, హైందవాభిప్రాయము తమకు తిన్నగ తెలియలేదని ఈపక్షమువారు సాకుజెప్పవీలులేదు. అధికారమున జేనపుడే స్వతంత్రబుద్ధి జూపలేని లేబరు ప్రముఖులు, మరల ప్రభుత్వాధికారమును వహించినపిమ్మట స్వతంత్రముగ ప్రవర్తింపగలరని నమ్ముట కెట్టి యవకాశముండజాలదు.

ఎట్టేటుల్యాండు చట్టము

1926-27 సంవత్సరము అనగ 1336 వ ఫసలీలో ఎట్టేటుల్యాండు చట్ట మెటుల బనిచేసెనో చెలిపెడి నివేదిక వెలువడినది. వ్యాజ్యముల సంఖ్య 26327 నుండి 27476 కి జరిగెను. దరఖాస్తులసంఖ్య 122823 నుండి 131048 కి జరిగెను. ఇంతకు పూర్వమువలె యీ ఫసలీలోను కడప, అనంతపురము, బల్లారి, కర్నూలు జిల్లాలో వ్యాజ్యములను నెవరును దాఖలుచేసియుండలేదు. తూర్పుగోదా

వరి, పశ్చిమగోదావరి కృష్ణా, గుంటూరు, చిత్తూరు, దక్షిణగోదావరి, తిరుచనాపల్లి, రామనాథం, నేలం జిల్లాలలో వాఙ్మయసంఖ్య హెచ్చెను. గంజాము, విశాఖపట్టణము, నెల్లూరు, చెంగల్పట్ట, ఉత్తర ఆర్కాటు, తంజావూరు, మధుర, తిరునల్వేలి, కోయంబుత్తూరు, జిల్లాలలో వాఙ్మయసంఖ్య తగ్గెను. దరఖాస్తుల సంఖ్య పది జిల్లాలలో హెచ్చెను. ఎనిమిది జిల్లాలలో తగ్గెను. సిస్ట్ర బాకీలను రాబట్టుటకు, 16431 హోల్డింగులు విక్రయింపబడెను. ఇంతకుపూర్వపు ఫసలీలో 16292 విక్రయింపబడెను. ఎస్టిమేటుజేసిన ఖరీదులో 100 కి 26 వంతున మాత్రమే లభించెనట. ఇంతకుపూర్వపు సంవత్సరము 100 కి 42 వంతున లభించెను. ఇట్టిహిసాకరమువలన రయితుల కెంతబాధ గలుగునో యూహింపవచ్చును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించి ప్రజల కన్యాయము జరుగకుండ జూచుట ధర్మము. కొందరు కలెక్టరులు అక్రమపు విక్రయములను రద్దుజేసినటులుగూడ దెలియుచున్నది. రయితులు తమభూములను వ్యవసాయము జేయనివారి కమ్ముపద్ధతిని మానుకొను చున్నారు. చెట్టినాడులో మాత్రము రయితులు నాటుకోటి చెట్లకు బాకీడి, వారికి పొలముల నమ్ముచున్నారు.

ప్రాచీనవస్త్రపరిశ్రమ

1776 సంవత్సరము ఆ ప్రాంతముల ఇటలీ దేశవాసి యొకరు వ్రాసిన పుస్తకము నందు, హిందూదేశమున వస్త్రపరిశ్రమ ఏతీరున నుండెనో వర్ణింపబడెను. ఈ వారపు "యంగుఇండియా" పత్రికలో అందలి వర్ణన ముదాహరింపబడెను. కొలది రంగులనహాయముతో, చక్కని రంగువస్త్రములను భారతీయులు తయారుజేసెడివారనియు, యూరపు నం దెక్కడను యిట్టి వైపుణ్యము గనుపింపదనియు ఇటలీదేశీయుడు దెలిపెను. ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషు, డచ్చి దేశములవారు వీని ననుకరింప బ్రయత్నించి విఫలమనోరథులయిరట. ప్రపంచమునం దన్నిజాతుల కన్నను, నూలువడుకుటయందును, నేతయందును, రంగులవైచుటయందును భారతీయులను మించినవారెవరును కనుపించరని, యితడు స్పష్టముగ వ్రాసెను. భారతీయులు నెమ్మదిగ పనిచేయుదురనియు, వారే చురుకుగ పనిచేయుచో ప్రపంచవస్త్ర వ్యాపారమంతయు వారివశ మగుననియు, పాశ్చాత్యుల ఉన్నిబట్టలు భారతీయుల కక్కరలేదనియు వారు తయారుచేసెడి దూదివస్త్రములు పాశ్చాత్యుల కవసరమనియు, తమ ధనమునంతను ఇండియా చీనాలకు బంపవలసిన దగ్గతి స్పష్టమనియు, తమ దేశమునకు కావలసిన యక్కరలను తీర్చుకొనలేని ప్రజలు వ్యర్థులనియు ఇతడు వినిపించెను. అట్టిసత్యమూరి, నేడు హిందూదేశము ఇతరదేశములపై వస్త్రములకొరకాధారపడవలసినదుర్గతిపట్టినది. ఇదిఎంతటి దుర్దశయో యూహింపవచ్చును. దీనినినివారించుటకు ఇప్పుడున్నంత యవసర మిదివర కెన్నడును కలుగలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధికిని ఆర్థికసౌఖ్యవమునకును గూడ విదేశవస్త్రబహిష్కార మవసర మగుచున్నది.

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము : వైద్యసహాయము

ఆంధ్రాయుర్వేద సంఘమువారి రింతకుముందు ఆవడియందు ఆరోగ్యశ్రమము నేర్పరచి, రోగులు మంచిగాలి వెలుతురుల సౌక్యముననుభవించి, ప్రకృతి సహాయమువలననే ఆరోగ్యముగాంచుటకు వలయు వసతులను కల్పించియుండిరి. చెన్నపురికి సమీపముననుండి ఆవడిరైల్వేస్టేషనుకు చేరువుననున్న ఈ యాశ్రమము, నగరవాస్తవ్యుల కుపకరించునటులకు నందియుములేదు. పరిశోధనకు గాలికిదోడు, ఉదకముగూడ నిర్మలమై యుండుచున్నది. ఆరోగ్యశ్రమమునందు నివసించువారికి వైద్యసహాయముగూడ చేరువున నుండుటకై, వైద్యనివాస గృహమొకటి నూతనముగ నిర్మింపబడుట, అభివృద్ధి సూచకము. దీనిప్రారంభ మహోత్సవమును దర్భంగా మహారాజగారు అనివార్యమగు కారణముచే నిన్నటి దినము స్వయముగ జరుపజాలకబోయినను, ఆంధ్రాయుర్వేదసంఘమువారి ప్రయత్నముల నాశీర్వదించిరి. డా॥ముత్తుగారి ధన్యవాదముల సీసంఘమువారు బడసిరి. ధనికులు విరివిగ సహాయముజేయుచో, ఆరోగ్యశ్రమము మానవ బాధానివారణకును ఆరోగ్యభివృద్ధికిని విశేషముగ తోడ్పడగలదు. దీనిని స్థాపించి, అభివృద్ధిపరచుటకై సంతత కృషి నలుపుచున్న ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి మనోరథము త్వరలో నీడేరుగాక!

న్యాయనిర్వహణ పద్ధతి

క్రిమినల్ కేసులలో న్యాయము తిన్నగ జరుగకుండుటకు, న్యాయశాఖయు కార్యనిర్వాహక శాఖయు కలసియుండుటయే ముఖ్యకారణమని, దేశ నాయకులు చాలకాలమునుండియు మొరలిడుచున్నను యింతవరకు ప్రయోజనము గలుగకుండెను. పాపూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు, తామే ప్రాసిక్యూటరుగను న్యాయాధిపతులుగనుండి, యొక పెద్దమనిషిని కూరముగ శిక్షించినవిషయము, పంజాబు హైకోర్టువారు తీవ్రముగ నిరసించుచు, శిక్షను రద్దుజేసిరి. న్యాయాధిపతి జూపదగిన నిష్పక్షపాతదృష్టిని, మేజిస్ట్రేట్లుగారే మాత్రము జూపక, న్యాయమును భంగపరచిరి. న్యాయమూర్తి పాపీలాల్ గారు వివరించిరి. ఇట్టి నిదర్శనము లనేకములు కనుపించుచునేయుండును. ఇంకను ఎంతకాలమిట్టి సంస్కరణములకొరకాగవలయునో తెలియకున్నది. స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మటగాని, యీ సంస్కరణమయినను జరుగునని తోచదు.

హైందవ వ్యవసాయము : పైమ్ముచూచన

సంస్కరణము లారంభమయిన పిమ్మట, వ్యవసాయశాఖ ఖీణించెనని, లండను పైమ్ముపత్రిక తలచుచున్నది. అంతకుపూర్వము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి క్రిందనున్న వ్యవసాయ శాఖ రాష్ట్రముల పరమగుటచే, తొమ్మిది రాష్ట్రములలో తొమ్మిది పద్ధతులవలంబించబడసాగెనట. కేంద్ర సంఘము నొకదానిని నెలకొల్పి, అక్కడ పరిశోధన కవకాశమిచ్చుచో, ప్రస్తుత దుర్భిత్తి తొలగిపోవునని, పైమ్ముపత్రిక తలంపు. దీనియర్థమేమి? వ్యవసాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు వప్పగింపవలయునని యే గద. వ్యవసాయ విచారణ ఫలముగ అట్టి మార్పు జరుగునని తలంపవచ్చును.

శ్రద్ధానంద స్థారక ఉత్సవము

ఆర్యరక్షకసంఘ ప్రకటన

న్యూఢిల్లీ, నవం 19:—ఆర్యరక్షకసంఘ కార్యదర్శి ఇట్లు వ్రాసియున్నాడు. శ్రీస్వామి శ్రద్ధానంద స్థారక ఉత్సవము డిసెంబరు 12-వ తేదీన జరుపబడును. ఆర్యరక్షక సంఘమువారు శ్రద్ధానందోత్సవము వారముదినములు జరిపెదరు. 6 వ తేదీ మొదలు 12 వ తేదీవరకు జరిపెదను. కార్యక్రమముందు ఆర్యవారదళములు వ్యవసంధిసేవకుల చేర్చుట, బహిరంగసభలు, కీర్తనలు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

థిల్లివర్తకుని హత్య

నగ, నాణెము దోచబడుట

న్యూఢిల్లీ, నవం 19:—గుల్బర్గిమల్లు అను భాగ్యవంతుడగు ఇనపవర్తకుడు తన ఇంటివద్ద ఉదయమున హత్యగానింపబడెను. రాత్రులందు ఆలస్యముగ నింటికివచ్చువాడు. నిన్నరాత్రి 1 గంటలకు వచ్చెనట. ఉదయమున యాతని సోదరుడు నిద్రనుండి లేచుటకు వెళ్లగా చేతులును మొండెమును నరకబడి చూడుభాగములుగా పడియున్న యాతనిని గాంచెను. బహుశః యాతనిని కత్తులు కఠానలతో నరకి యుండురని తలంచుచున్నారట. ఆతడు ధరించిన నగలు ఉంగరములు స్త్రీళ్లు ఆపవారింపబడెను. ఇంతవరకు ఎవరును అరెస్టు చేయబడలేదు. పైజాబజారులో సంవలనము గలిగెను. పోలీసువారు ఆచోక్తి తీయుచున్నారు. 4725 రూపాయల నగదును పోయినది. శవము పరీక్షనిమిత్తము గొనిపోబడెను. నగరము శాంతముగా నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మాయిన్యాపు హింక్లరుగార్లు

ఇండియాచేర లేడు

దేశముం దాతురత హెచ్చుట

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 19:— దక్షిణభారతము దిగిన మాయిన్యాపు హింక్లరుగార్లు తిరిగి భారతదేశమునకు తమ వివాసములో బయలుదేరిరి. కాచి కరాచీలోను అలహాబాదులోను కొందరు తమకేవల ధర్మని వివరణముల తెలిపిన భారతదేశమందు వారు దిగినటుల ఎక్కడనుండియు వార్తలు రాలేదు. రాయలు ఏదోహాట్ల అధికారులు అన్ని వాయువివాస విశ్రాంతిస్థానములకును హెచ్చరికగావించిరి. బహుశః ఇదివరకే రాలినిన ఈ వివాస మింతదనుక రానందున ఎచ్చటకో దిగియుండునోపునని యూహింపబడుచున్నది. దేశమున చాల ఆతురతకు గారణమగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రామమోహనవైద్యశాల - నా రాజీనామా

బెజవాడయందలి రామమోహన వైద్యశాలయందు నేను నుమారు 5-6 సంవత్సరములనుండి ప్రధానచికిత్సకునిగా నాతీకొనియు పనిచేసి కొన్ని సంవత్సరములచే నాకచ్చట పని చేయుట యిష్టములేక యాసంస్థతోగల సంబంధమునకు రాజీనామా యిచ్చి, ఆయుర్వేదోపధ్యక్షములను శాస్త్రప్రకారముగ నిష్కల్మషముగ తయారుచేసి యతిచాకగ ప్రజలకు నంద చేయుటగూడ దేశసేవయని తలచి బెజవాడయందే "కృష్ణా ఫార్మసీ" ని నెలకొల్పితిని.

(శ్రీ)పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్రశాసనసభ్యు లికనైన తమ సవరణచట్టముల నుపసంహరించికొందురా ?

ఆంధ్రప్రదేశ్ కిదియ కృషిసలఘమున్న ఆంధ్రమహాసభ, నే నేటు తీర్మానముల నామోదించుదు, అనంతపురము ఆంధ్ర సర్వకళాపరిషత్ కార్యసానముగ నుండవలసిన దని యొక్కగ్రీముగ నిశ్చయించినది. ఆంధ్రలోక ము యొక్క వనోశ్చయము ఇప్పుడు ప్రపంచమునకు మువ్వక మయినది. ఆంధ్రశాసనసభ్యు లింకను తమసవరణచట్టముల నుపసంహరించికొనకుండుట ఆంధ్రలోకమునకు శ్రేయస్కరమా? ఆంధ్రలోకముయొక్క తీర్మానమును నిరాకరించి తమసవరణచట్టము ఆప్టేరిలిపి యుండుట ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కంటకము గాదా ?

ఆంధ్రశాసనసభ్యులు ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానమును నిరాకరింతురో అనుకరింతురో చూడవలసి యుండు.

వి. రామచంద్రరావు,

లు, అనంతపురము.

మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి సమాధానము

ఈనవంబరు 19 తేదీన యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఈకార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి ఎన్నికల సంబంధమైన వాగ్వివాదములోనికి నన్ను కూడ యాదృశ్యమునకును సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు చేసిన ప్రయత్నములకు నేను చింతిల్లుచున్నాను.

ఇటువంటి విషయములలో మితభాషిత్యమే హితభాషిత్యము. కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపాలిటీలోని అధిక సంఖ్యాకులు వెంకటాచలం చెట్టిగారి కోరికలకు వ్యతిరేకముగానే తీర్మానించిరి. ఒకవేళ సదరు అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానమును త్రోసి వేయుటకు కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటునైన నాను అధికారముండి నప్పటికిని అట్టి అధికారమును నేను ఆసాధారణ సందర్భములలోనే చలాయించవలయును. అట్లుచలాయించుటకు నాపక్షమువారికి ప్రత్యక్షలాభ మేదైనను చేపూరవలయును.

కాని, యీసందర్భములో కాంగ్రెసుపార్టీకి చేకూరదీ లాభ మేమియులేదు. ఇది ఒక్క సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికి మాత్రమే సంబంధించినవిషయమై యున్నది. ఈవ్యవహారము లో ఏసందర్భమందు నేను ఎట్టినిశ్చయమును చేసియుండినను ప్రయోగించిన నాకు తెలిసియుండిన యావత్తు సంగతి - సందర్భముల పరిజ్ఞానమును బట్టి నాచర్య సబబుగాను న్యాయముగానే ఉన్నట్లు నాకు తోచుచున్నది. దరిమిలాను జరిగిన సంగతులనుబట్టి కూడ నాధోరణి సరియైనదేయని వ్యక్తమగుచున్నది. నాకు, వెంకటాచలం చెట్టిగారికి మాత్రమే స్వకీయముగా సంబంధించిన కారణముల నటుండనిచ్చి, ఒక్క ముఖ్యకారణమును చెప్పెదను. ఇప్పుడు మద్రాసు రాజనసభలోని కాంగ్రెసు పార్టీకి వ్యవహారమునకు వెంకటాచలం చెట్టిగారే నాయకులు. నేనుగాని, ప్రకాశంగారు గాని నగరములో లేనప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ కంఠకును వెంకటాచలం చెట్టిగారే నాయకులై వ్యవహరించుచున్నారు. అట్టి వెంకటాచలం చెట్టిగారు మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్ష పదవికై ప్రయత్నించి జస్టిసుపార్టీవారి సహాయముగైకొని యీపదవిని సంపాదించి జస్టిసుపార్టీవారికి సర్వదా కృతజ్ఞతా బద్ధులై యుండుటకు వారి నాయకత్వములో నున్న కాంగ్రెసు పార్టీకి క్షేమంకరముకాదు. అంతియగాక కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసుపార్టీవారు అల్పసంఖ్యాకులుగా నున్నారు. మీరు మిక్కిలి ఓరింటేషను తరచు భిన్నాభిప్రాయాలు. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుపార్టీకి వారి అధ్యక్షపదవినిచ్చి చేకూరు మేలులేదు. రాయలకమిషను రాబోవుచున్నది. ఈకమిషనును బహిష్కరించుటకు కాంగ్రెసుపార్టీవాళ్ళు నిశ్చయించుచున్నారు. జస్టిసుపార్టీవారు బహుళ: బహిష్కరణమును అంగీకరింపక పోదురు. బహిష్కరణము అంగీకరించని జస్టిసుపార్టీవారికి వెంకటాచలం చెట్టిగారు కృతజ్ఞతాబద్ధులై యుండవలసి వచ్చును. రాయలకమిషనును బహిష్కరణము చేయవలసియున్న కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుడగు వెంకటాచలం చెట్టిగారు పురిపరిపాలకాధ్యక్షపదవిలో నుండుట భావ్యముకాదు. ఈ రాబోవు చిక్కులన్నయు నాకు మొదటినుండియు కండ్లకు కట్టినట్లుండెను. ఆగస్టునెల చివరలోను నెవ్రెంబరునెల ప్రారంభములోనే సిమ్లాలో నేను సంభాషించిన సంభాషణలో నే రాబోవు రాయలకమిషనును బహిష్కరణము తలపించునని నూచించితిని. అప్పుడు పానగల్లు రాజుగారు నాతో మాట్లాడియుండలేదు. నాకు ఏవిధమైన సలహాలను యిచ్చియుండలేదు. ఈనెల 18, 14 తేదీలలో మేము కలిసికొని మాట్లాడుటయేగాని ఆలంకారము ఉత్తరమువ్రాయటగాని మాజువాణిగా సంప్రదించుటగాని చేసియుండలేదు. ఈనెల 14 వ తేదీ కాన్యాపాలిటను కల్లులో వారును నేనును కలిసికొన్నప్పుడు, నేను వారితో చర్చచేసి ఇరుపక్షములవారును సహకారముతో వర్తింపవలసియున్నదని, విజ్ఞాపించితిని. పానగల్లు రాజుగారు కాంగ్రెసు పార్టీతో చేతులుకలిపి రాయలకమిషనును బహిష్కరించేయెడల నేను సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికిగాని, ఓ. తణికాచలం చెట్టిగారికిగాని, ఏ. రామస్వామి మొదలియగుగారికిగాని, బాసబయ్య నిల్వకార్పొరేషను అధ్యక్షపదవికి తోడ్పడెదనని వాగ్దానముచేసితిని. జస్టిసుపార్టీ తిమ్మ పార్టీ యొక్క వ్యవహారసూత్రములను గాని, విధానములను గాని యంతమాత్రమున విడనాడ నక్కరలేదని కూడ చెప్పితిని.

రాయలకమిషను బహిష్కరణమునకు అంగీకరించని యెడల కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపాలిటీలోనుండి కానసభాస్థిత కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుని (వెంకటాచలం చెట్టిగారిని) తిప్పకాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యుడగు ఏయతః బ్రాహ్మణేతరునైనను, మహామ్యదీయునైనను కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవికి ఎన్నుకోవలయుననికూడ గత్యంతరముగా చెప్పితిని. దీనికికూడ పానగల్లు రాజుగారు అంగీకరించలేదు. జరిగినసంగతి ఇది.

ఇకమీద, యీవిషయములో “మితభాషిత్యమే హితభాషిత్య”మని పునశ్చరణచేసి చెప్పుచున్నాను. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికిని వారితో ఏకీభవించువారికిని, సత్యమూర్తిగారికిని వారితో ఏకీభవించువారికిని కూడ నైహితోపదేశమునే చేయుచున్నాను.

మద్రాసు నవంబరు 19 తేదీ } యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు.

* * *

గౌ. జి. ఏ. నలేశనుగారి ప్రకటన

ఈనవంబరునెల 19 తేదీన జి. ఏ. నలేశనుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

నిన్న మొన్న సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రయోచించిన లేఖయును ఇతరులు కొందరు పత్రికలలో ఈ మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి ఎన్నికనుగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసములను చూచి కొంతనిరసనమును కొంతనిచారమును పొందితిని. ఈ వివాదములో ప్రవేశించుట నాయుద్దేశము కాదు. కాని, ప్రజలనునమ్ములో నున్న దురభిప్రాయములను తొలగించి, నిజముగా నన్ను అధ్యక్షపదవికి ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా పురికొల్పినదెవరో, మరికొందరు నాకు వ్యతిరేకముగా ఎందువల్ల పనిచేసిరో తెలియజేయవలసినను 1927 సెప్టెంబరు

శ్రీయుత పి. శేషయ్యచెట్టిగారు

కడప పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకోబడిరి. (కాంగ్రెసు).

10 తేదీన సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు నాపేర వ్రాసియుండిన యీ దిగువయుత్తరమును ప్రకటించుచున్నాను. ఈ ఉత్తరము వెంకటాచలం చెట్టిగారి అనుమతి ననుసరించియే యిదివరలో పలువురు స్నేహితులకు మాపియుండితిని. అదియును గాక, వారది రహస్య ఉత్తరముగా నిర్దేశించి యుండలేదు. అఉత్తరములో “మీరు అధ్యక్షుడు కాకుండ చేయవలె ననియే జస్టిసు పార్టీవారిపంకల్ప మై నట్లుగా నాకు గోచరించుచున్నది” అను వాక్యముబట్టి చదువరులు తమకు తామే నిజమును గుర్తెరుంగవచ్చును.

* * *

వెంకటాచలం చెట్టిగారి లేఖ

మద్రాసు, 10 సెప్టెంబరు, 1927

(మీయమైన నలేశనుగారు!)

మీరు ఆగస్టు 5 వ తేదీన వ్రాసిన ఉత్తరము అందినది. నా ఆరోగ్య విషయమై మీ రడిగిన కుశలప్రశ్నకు నేను శీఘ్రగతిని స్వస్థత వొందుచున్నాను. మీకు సిమ్లాలో కాలము ఆనందముగా జరుగుచున్నదని విజుటకు సంతసించుచున్నాను. ఇంత ప్రేమపడినతర్వాత రిజర్వ్ బ్యాంకుచట్టము ఉపసంహరింపబడునని వినుటకు చింతిల్లుచున్నాను. ఈర్ష్య కన్యకత్వప్రతిభ

చలన మనవెంటనే ఎల్లప్పుడును ఆంటియుండును. అందువల్ల చేమనము ప్రపంచములో అవసరము లగుచున్నాను.

మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షతవిషయములో మీరీ యూరునుంచి వెళ్ళిన తర్వాత క్రొత్తవింత యొకటి పుట్టినది. ఈసంగతి మీకు తెలియజేసియుండుటయే మంచిది. నేను అధ్యక్ష పదవికి ప్రయత్నించేయెడల జస్టిసుపార్టీ వారు నాకుతోడ్పడెదమని తమతొలూప బాధ్యతగల నాయకులద్వారా నాకెరింగించిరి. సకాలములో యీ సంగతి నా పార్టీవారికి నిజమైందను. నా పార్టీ యొక్క లాభముల నాలోచించి నాపార్టీవారు నన్నీ వాగ్దానమును స్వీకరించవలసినదిగా కోరెయెడల నేను స్వీకరించితిరవలయును. నాకు ఇక గత్యంతరము ఉండబోదు. మీరు అధ్యక్షులుకాకుండ చేయవలెననియే జస్టిసుపార్టీవారి పంకల్ప మైనట్లుగా నాకు గోచరించుచున్నది. అదియేనిజమైయెడల, నేనీ వాగ్దానమును నిరాకరించెయెడల వారు ఏ రామస్వామి మొదలియగుగారి అధ్యక్షపదవికి అభ్యర్థిగా ప్రతిష్ఠించవచ్చును. ఈ విషయములన్నియు నెట్లెట్లు పరిణమియనో గమనించి ఆలోచించుటకు చాలినంతవ్యవధి కలదు. కనుక ఇప్పట్లే ఆదుర్దా పడవలసినదిలేదు. ఈ విషయములో యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఏమినిర్దారణచేసినరో దానినిబట్టి జరుగును. నేను మీకు తోడ్పడే విషయములో జస్టిసు పార్టీవారి సహాయము నా పార్టీవారు నిరాకరించేయెడల నాయొక్క సంపూర్ణ సహాయమును మీకే చేసెదనని మీరు నమ్మియుండవచ్చును.

(నాఫీయొక్క అప్పట్లము బాగుగానున్నదని తలంచెదను.)

ఇట్లు నీవిశ్వాసపాత్రుడు,

(సంతకము) యస్. వెంకటాచలం చెట్టి,

(అని ఉన్నది.)

ఎ. ఆర్. కాలను కన్య

హావార్డు లీగు సభ్యురాలు. జెయిల్ల సంస్కారముగూర్చి పరిశోధనలు చేయ మదరాసు వచ్చెను. (కె. భా. వీ.)

ఆంధ్ర గ్రంథాలయప్రెస్, లిమిటెడ్

బెజవాడ

ఈ కంపెనీయొక్క ఆరవ జవరత్ మీటింగు 1927 సం॥ నవంబరునెల 29వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నము రిగంటకు బెజవాడలో కంపెనీ రిజిస్టరు ఆఫీసునందు జరుగును. అయ్యికి వెంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

శ్రీ కృష్ణాజీగారు

తారకసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ శిర్డూర్మఠము రిగారు గౌ. నెల 26వ తేదీకి బెజవాడ విచ్చేసి ఆనాడు 27 తేదీన ఉపన్యాసములు కావించురు.

సంజీవ రాయణం.

అదివైశ్యులలో ప్రథమవితంతునివాహము:—అదివైశ్యసంఘములో మొట్టమొదటి విధవానివాహము ఏలోరుపు రమున ఈవారములో జరిగెను పెండినమారుని పేగు లి. రంగయ్య శెట్టిగారు (హైదరాబాదు) పెండినమారునై పేరు రుక్కడి అమ్మలో (భగవంతునిగూర్చి అభిమాన పుత్రిక).

విదేశపార్శ్వము

రాయల కమిషను

మోతీలాలు నెహ్రూ నామినేట్ చేయబడినాడు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మిచ్చినగాని భారతీయులు తృప్తి చెందరు

కార్యకర్తమువారి వైఖరి నా కేమియు నచ్చలేదు

సామ్రాజ్యముతో సంబంధములేక, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కోరవలసినప్పుడు.

లండన్ నవంబరు 21:-రాయల కమిషను సభ్యులపేర్లు నాకు అశ్చర్యకరముగ లేవు. ఆకాథంగమును గలగ జేయలేదు. కాని చెందువిషయములు మాత్రము నిజము. ఒకటి ఆకే, రెండవది మనసుకు ఉపశమనము గలిగినవి. రాయల కమిషను వ్యధా యగునని ముందుగానే తెలియబడినందు భారతీయుల నెరిసి నియమించక పోవుటచే మనకు కుపశమనము అగుచున్నది. దీని వలననైన ఇండియాలో అన్ని పక్షములవారును ఏకమై భారత రాజ్యాంగవిధానమునకు ప్రయత్నించుట అవసరము. అయ్యది చేపూరునని ఆశయగుచున్నది.

కాంగ్రెసు నాయకులందరును ఇండియాకు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును ఇచ్చుటకు ఏపార్లమెంటుకు కూడ హక్కు లేదనట యలుండదనియు, అసలు ఈవిషయమై పార్లమెంటు నిశ్చయించుట కీకమిషను ఎట్లు తోడ్పడునో నాకు తెలియకున్నది. అవసరమగు విషయములన్నియు బ్రిటన్ కే తెలియను. హిందూముసల్మాన్ తగవు లొకవంకను, విద్యాగంధ రాహిత్యము మున్నగు నేయి ఇతరలోపములు నిజముగానైతే నేమి ఉపశాసనము లై వచ్చెను, వారు భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు వీలులేదనటకు తార్కాణముగా జూపెదరు ఈలోపముల కంతకును మూలకారణము ఇండియాకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నీయకపోవుటయే యని కాంగ్రెసు నాయకుల స్థిరనమ్మకము. ఇర్విన్ ప్రభువు నూత్రము తుదకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు మాత్రము వీలగునని నూచించినందుకు సంశయముగనున్నది. ఇండియాకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు సమయము వచ్చినదీ లేదదీ బ్రిటనుకు తెలియదని ఇండియాలో ఎవరును నమ్మరు. సమయము అసన్నమైనదని తెలిసినపుడు ఏమోస్తరు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నీయవలెనోగూడ వారికి తెలియకపోలేదు. అందుచే మర్యాదగ ప్రభుత్వమువారేమి చేయదలచుకొన్నది ప్రకటించుట ధర్మము. అనన్యు ప్రకటించి రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుట కొకకమిషను ప్రకటించవలెను. స్వల్ప సంఖ్యాకల ప్రాతినిధ్యము, భౌతికసంస్థానముల సంబంధమును నిశ్చయించి అవిధానమును ప్రకటించవలెను. దానిని అమలు జరుపవలెను. అట్టి కమిషను అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులుండుటకు అవకాశముండును. ప్రకటనము ఇండియాకు వచ్చినచో అన్ని పక్షములు సహకారమును సల్పుట కిష్టపడెదరు. ఇదంతయు ఆకమిషను ఎట్టి ప్రకటనచేసవలెనో. ఒక జో భారతీయులను నెహ్రూచేయటకు భారతీయుల నెహ్రూ నైన నియమించినను ఇప్పటివలెనే రాయలు కమిషను నెహ్రూకిని అంగీకారము కాదు. మంత్రివర్గమువారి వైఖరి నచ్చలేదు. ఇండియాలో అంగీకరింపరాని ఆకాథంగమును గలగ జేసినది. అందులకు ఇండియా తంతినార్త ప్రమాణము.

కార్యకర్తమువారు తమ ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి లేచిరమ్మని చెప్పక పోవుటయు ఏదో రాజీనామా కుదుర్చుకోవుటయు ఇండియాలో బాధ్యతాయుతలగు ఏకత్వమువారికిని నచ్చలేదని బ్రిటిషువారిందరికిని చెబువలసిన యుక్తిలేరువులేసిరి, గాను భారతీయులు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుతప్రవర్తనము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోటుబడుచున్నవారి ప్రయత్నములను మరింత

బలపరుచుటల చేయునని నాదృఢనమ్మకము. ఇప్పటివరకు సామ్రాజ్యంతర్గత స్వాతంత్ర్యము నుపేక్షించుచున్న భారతీయులుగూడ తుదివరకు అట్టిభావముతో చాలమంది యువజనాలని నమ్ముచున్నాను. ఇదియే తీవ్రముగ ఆలోచించవలసిన విషయము.

దేశీయ మహాజనసభాధ్యక్షుని యొక్కయు కార్యగరి యొక్క పనులచేత కార్యకర్తప్రతినిధులను రాయలు కమిషను నుండి లేచివచ్చునటుల జేసి రాజీకై ఎట్టిప్రయత్నములను జేయరాదని కార్యకర్తలకు చెబువలసినది. ఆ ప్రకారము నెహ్రూగాను ల్యాన్సుబరీగారికి వ్రాసిరి.

మోతీలాలు నెహ్రూగారి లేఖ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, నవంబరు 20:-ల్యాన్సుబరీగారికి నెహ్రూగారింపిన లేఖను ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి లేచి రమ్మనలె ననుదానిని 21 తేదీ కమ్యూనిస్టు గ్రంథములను పంచిపెట్టుచున్నారని కనగని 64 కమ్యూనిస్టులను ఆరెస్టు జేసిరి. ఆర్కాన్ కంపెనీతాలూకు పెక్కుమంది గలరు. ఈ యద్యదు నాయకులలో గ్రీకు కమ్యూనిస్టున్నాడట.

కార్యకర్తమువారి యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 17:-కామన్సుస్థలలో రేపు రాయలు కమిషను చట్టము మొదటిపర్యాయము ఆమోదించబడ నున్నను ప్రతిపక్షులెవరును ఆక్షేపించరు. 1929 కి ముందుగానే రాయల కమిషను నియమించుటకుగల కారణములకు ప్రభువులకు చెలిపినటులే తమకుగూడ చెబువునని రెండవసారి చట్టమును ప్రవేశ బెట్టినపుడు అడిగెదట. రాయల కమిషను ఏర్పాటుకు ఆ న గా అందున్న సభ్యులకు కార్యకర్తమువారు ఆక్షేపించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి చర్యను చెబువుటకు ముందే సభ్యులను నియమించుటచేతను, భారతీయులను సమానసౌకర్యముల నీయక పోవుటచేతను కార్యకర్తమువారు చాల ప్రతిపాటులుగా నున్నారు. పూర్తి ఆలోచన జరుగువరకు బాధ్యులకు కార్యకర్త నాయకు లెవరును నిశ్చితాభిప్రాయమును నిర్వచించుటలేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో తొందరపడి కమిషను వ్యధాయగు నటుల చేయుటచేన ఆతురతను జూపుచున్నారు. అందుచేతనే ఐచ్చేవారము తమసభ జరుగువరకు రాయలు కమిషనుగూర్చి ఇండి పెండెంటు కార్యకర్తమువారు చెబువుచున్న దిందులకనే.

8000000 రు లేక 7000000 ల మొరాకా (ఫ్యాంకుల) నిచ్చి దొంగలచే పట్టుబడిన పార్లమెంటు కార్యకర్తమువారి కార్యనిర్వాహకసభలో ఆలోచించెదరు.

కాన్వెంటునోపిలులో కమ్యూనిస్టుకుట్ర

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రీ)

కాన్వెంటునోపిలు, నవంబరు 26:-పాగాకు ఫ్యాక్టరీలలో పనివాండ్రకు 6 గురు ప్రెంచివ్యక్తులను విడిపించిరి.

చీఫ్ పరిశ్రమలు

లండన్, నవంబరు 17:-విజయలైన జాతీయ సంస్థలు పూనునట్లు బట్టుకొన్నవి. సేనలు మరియునున్నవి. ఇంతవరకు ప్రమాదములేదు. కాని రాబోవు సేనలపకిరిచే ఆందోళనముగ నున్నది.

ముందుజాగ్రత్తగాను 250 మంది బెడ్జర్డ్ల సయినికులను హాట కొక బంపుచున్నారు.

న్యూకింగు సేనలు అల్లరిచేయుటలేదు. కఠినచర్యలచే కమ్యూనిస్టుల నడచిరి. దేశీయులున్న నగరములను బ్రిటిషువారున్న సలమున ప్రతిరాత్రి సయినికాసనమును ఆములు జరుపుచున్నారు.

పూచందు చెలసాలను తెరచివేసెను. న్యూకింగు సేనలు యావజ్జీవములో శిక్ష ననభవించు బండిలను కమ్యూనిస్టులను గూడ పదలవేసిరి నేయుమందిని.

ఇంగ్లండులో శుభ్రపుపంజెములలో ఒడిస పంజెముల మొత్తమును సరిగా చెబువులేకలను తయారు జేయుట కొక టిల్లును కామన్సుసభ్యులు ఇండలో ఇష్టమున్నవారు ప్రయత్నములు చేయుటకు తయారుజేయుచున్నారు.

బాల్కను గొడవ

ప్రభుత్వలసభలో చర్చ

రగ్జీ, నవంబరు 17:-బ్రిటన్ క ఒడంబడిక ప్రకారము రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు మిశ్రముస్థవర్తి న్యాయసాన పరిష్కారమును నిరాకరించినది ప్రభువు ల సభలో న్యూటనుప్రభు వడుగ ఈవిషయముమంచి ముఖ్యముగా సారాంశముతో గూడుకొన్నవి. ఆ ఒడంబడికవరతులను నెరవేర్చవలెను. ముఖ్యముగా రుమేనియాకు కలువబడిన అస్తిగా సామ్రాజ్యము నెరవేర్చవలసి వచ్చున్నది.

న్యూటనుప్రభు విషయమును తెలియించుటకు కుచకడక ప్రభువు విచారమును జూపుచు. ఈ విషయమును జాతి సమితి సభకు చెలియజేయబడినది. బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రి మధ్యస్థత్వ నుండమనిరి. ఇంతవరకది నిశ్చయముగా లేదు. వచ్చే నెల సభలో ఈ నివేదికమువచ్చును. అపు డేవోవిధముగ పరిష్కరించెదరు. అందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ముందుగా ఏమియు నిర్వచించ నీలులేదనిరి. చివ్వులతో గూడుకొన్న ఈ విషయమును సామర్థ్యముగల న్యాయసానమువారు విచారణ సల్పవలసి యున్నది. కొద్దివారములలో జరుగనున్నది. ఆతరువాత ఎదురుజూచుమండలేనని బాల్కనప్రభువు.

సోవియటు వార్తాసంఘమువారు పికింగులో షోహిల క్షర వైమానికల సంగతినిగూర్చి ఆలోచించు చున్నారని విచారణ సల్పుచున్నారు.

వాహబీదాడికి కారణములు

ఇరాకు నెజదు సరిహద్దు పూర్తిగ పరీక్షలము గాకు డుటచే పోలీసుస్థానము నేర్పాటు జేయుట ఇబ్బినసాదుగాగిరి కిష్టములేదు. వాహబీల ఇరాకు తెగలను మట్టకించలేదు. కాని పోలీసు స్థానములను రాజకీయ కారణములచే నేలతోమట్టము జేసిరి.

నీటిలోబోవు త్రొక్కుడుబండి

ప్ర్యారినులో ఒక యువకుడు సముద్రములో నడుచు బై సికిలును కొత్త కనిబెట్టెను. నీటిలో లేలను. తెనునంటి సాధనముకట్టి నెక్కింకు జేర్చబడినదని ఆయువకుడు ప్ర్యారిను నుండి దోపరుజేరినపుడు చెలిపెను.

జర్మనీలో మొదటి సోవియటు రాయబారిగ నున్న అవోల్పు యాపీగాను ఆర్యభాగ్య గామిమకొనిరి.

జాతీయముఖము

రగ్జీ, నవంబరు 17:-ప్రభుత్వమువారి మువలసిన జాతీయముఖము 7622 పానులు మార్చి 31 తేదీవర కున్నదని చర్చిలుగా రనిరి. వడ్డీ 816000000 పానులైనది.

యోగమహిమ ప్రకటన

“జీవ బ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృత” గ్రంథమును రచించిన శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారు కొన్ని అసందర్భములవలన ముమూర రి సంవత్సరములకు అధికముగానే యోగాభ్యాసమును చేయక వదలిపెట్టిరి. అందు

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులు, గడికోట.

లన వీరిరోమములన్నియు మిక్కిలి తెల్లగా నెఱసిపోయినవి. యోగశాస్త్ర ప్రమాణ రీతిగా, యోగులకు రోమములు నెరవేరూడదు. అందువలన వీరు ఒక చిన్న కొట్టుయందు గూర్చుని చూచునెలలు, పద మూడుదినములవఱకును అన్న పానాదులను వర్జించి అప్పుడప్పుడు మూడేసిగుళుకల పానాను త్రాగి వాభియాత్తర జేసి యోగ సమాధిలోనే యుండి చూచునెలలు పదమూడు దినములు గడిపినవెనక వెలుపలకు వచ్చిరి. అప్పుడుచూడగా తెల్లగా నెఱసియుండిన వీరి రోమములలో పాతికభాగ రోమములు నలుపువన్నెకు తిరిగి శరీరము కుప్పించి రూపుమా రియండెను. అందువలన వీరి యోగశరీరమును ఛాయా ఫోటో తీసిరి. ఇది, పూజకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన ఫోటో. ముందు రూ 3-8-0లు క్రిందిచిరునామాకు పంపించినచో ఫోటో రిజిస్టరుద్వారా పంపబడును. వి. పి. పంపుటలేదు. ఇట్టి మహా నీయులచే రచియింపబడియుండు వైకనువలచిన గ్రంథమును దీసి ఒక్కొక్కరును ఆత్మ్యాశక్తియుగా చూడవలసినదేను. దీని క్రయం, రూ 4-4-0.

శ్రీ సచ్చిదానందక కంపెనీ, పెరంబూర్, బారక్, మద్రాసు.

వంగలక్షీ కాటనుమిల్లుల కేసు

హార్బల్లవదాను విచారణ

కలకత్తా, నవంబరు 19:—వంగలక్షీ కాటనుమిల్లుల కేసు తిరిగి విచారణకు రాగా హార్బల్లవదాను కంపెనీకి సంబంధించిన హార్బల్లవదాను గారిట్లు తెలిపిరి: “కంపెనీ ప్రతివ్యాపారము చేయుచున్నది. 1915 నుండి కాటను మిల్లులకు ముఖ్య విజయముగానున్నది. అప్పటికి 8 లక్షలు నష్టమువచ్చెను. తరువాత మిల్లులు అభివృద్ధి గాంచినవి. చాలవారాలకు 1921 లో నమ్మితిని. వాటా 250 రూపాయలకమ్మునుండ, తనకు 448 వాటాబండ్లనుచ్చిరి. బి. కె. లాహిరి గారు చెప్పిరి. అప్పుడు నేను 705 వాటాబండ్లు కొంటిని. కాని లాహిరి కొన నిరాకరించెను. ఇదితలో ధరపడిపోయెను. నేను 8 1/2 లక్షలు ఖర్చుపడితిని. ఈ లోపల లాహిరి 78 వేలు అప్పులుచ్చుకొనెను.”

“1925 లో మిల్లులకు నేను 625 వేలు బాకీపడితిని. లాహిరి చెక్కులడిగెను. నాకు బాంకులో డబ్బులేనందున ఏల చెక్కులడిగెదరని యడుగగా తాను డబ్బు బాంకులోవేయునని తెలిపెను. అంత నేను చెక్కులిచ్చితిని. కాని కొన్నాళ్లకు తిరిగి చెక్కులు లాహిరికి చేరెను. తిరిగి వ్రాచుమని బాంకు గోరెను. నే నట్లు చేసితిని.”

“మిగిలిన రెండు చెక్కులరూపి 873 వేలు, 158 వేలు నుగూర్చి నాకు చేరలేదు. అవారాలు తప్ప” అనియు తెలిపిరి. గియూ అండు కో, సికారు చెక్కులపరీక్షించుచు, బి. కె. అండు సమ్మతి సోదాబ్దిపూర్వకం కంపెనీలనుండి 850 వేలకు చెక్కులు తనకు రాలేదనెను. బెంగాలు కేసునకు బాంకులో ఫిక్స్డు డెపాజిటు తనకులేదని తెలిపి అక్కడ డాక్టర్ల యున్నదనియు తనకు తెలియదనెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

కల్లులు భోతోనాథ పరువు నష్టపు దావా

భాస్కరహదరు ఆయుమహామను సాక్ష్యము

చెరిల్లి, నవంబరు 20:—కల్లులు భోతోనాథగారిపై నను, లెక్కంటు భాస్కరహదరుగారిపైనను తేబడిన పరువునష్టపు దావా విచారించబడెను. పాట్నా సబ్ డివిజను ఆఫీసరిచ్చిన యుత్తరపు చదివి విచింపబడెను. మిగిలిన ప్రాసిక్యూషను సాక్షి కల్లులు విల్మోగుగారిని నవంబరు 23-వ తేదీని విచారించుటకు నియమింపబడెను. నేను ప్రాసిక్యూషను నివిలు సెర్విసు న్యూలునందు అసిస్టంటు ప్రెయిరింగు ఆఫీసరుగా నున్న భానుబహదరు ఆయుమహామనుగారి సాక్ష్యము తీసికొనిరి. కేసు డిసెంబరు 3-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. నాడు కాలేటుగారు సాక్ష్యమిచ్చురు. మద్దాయి వాఙ్మూల విచ్చును. (అ. ప్రె.)

ప్రస్తుత కార్యవిధానము

ప్రాఫెసర్ కార్వేగారి ఖండనము

వారణాసి, నవంబరు 19:—ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విద్యా విభాగము భారతదేశ సాంప్రదాయములకు అసహజమైనది. భారతదేశపు బాలికలకు చాలికలకు ఈవిద్యనల్ల ఎట్టిలాభము కలుగుటలేదు అని భారతమహిళా విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్గనైజరు ప్రాఫెసరు కార్వేగారు వారణాసియందు ప్రసంగించుచు చెప్పిరి. మహిళా విశ్వవిద్యాలయము నిజమగు జాతీయప్రతిష్ఠాపనయనియు, బాలికలకు నిజముగ లాభకరమగు విద్య కరువ బడుచున్నదనియు కార్వేగారు చెప్పిరి. మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళములకు ప్రోత్సహించుటకు వీరు సంయుక్త రాష్ట్రములందు ప్రచారము సలుపుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

కుంభకోణం తాలూకా కౌంగ్రెసు సంఘ సమావేశము

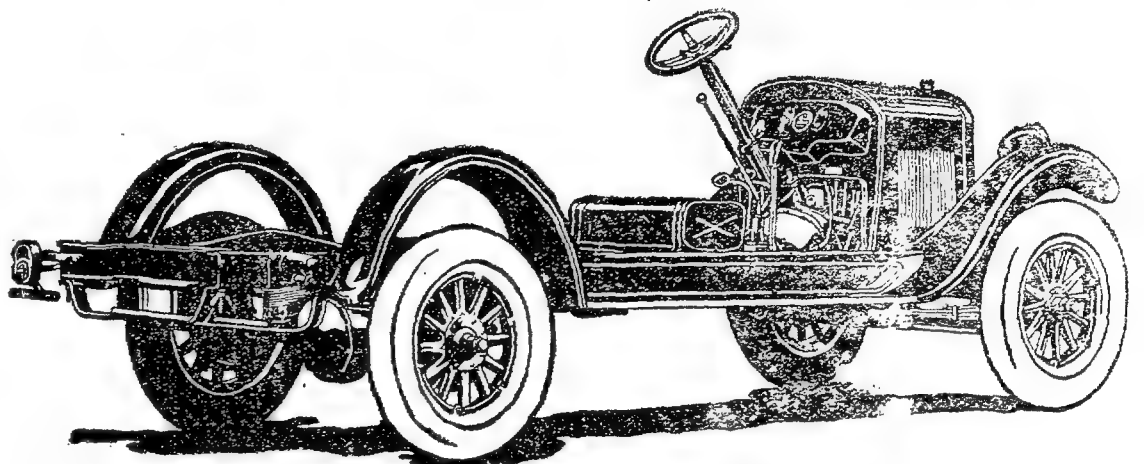
నీతో సత్యగ్రహమునకు సానుభూతి.

కుంభకోణం నవంబరు 20:—కుంభకోణం తాలూకా కౌంగ్రెసు సంఘము సమావేశమై ముత్తయ్యమొలలియారుగారు తమపతనము నాశమొనర్చికౌంగ్రెసునందేయుండవలెననియు, రాయలుకవిమనుచు బహిష్కరింపవలెననియు, కామస్వెల్లుబిల్లు ఆలోచింపబడవలెననియు నీలు విగ్రహసత్యగ్రహమునకు సానుభూతియు తెలుపుచు తీర్మానములచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

for Economical Transportation

త్వరితగతిని పోవునదియు, మితవ్యయము చేయునదియు నైన

మోటారు బస్ యూనిట్

అన్నిరకముల వ్యాపారస్తులు ప్రతివోటను యున్నదీనినే తప్పకకొనుకొన్నయింకెదరు.	
తమ వర్తకసంబంధమైన పనులకు చివర్ లెట్ 1/2 మీరు త్వరితముగా మితవ్యయముతో నమ్మ	
టన్ను ట్రక్ నకు బస్ బాడీనమర్చిన, చాలా సౌక	కమైరట్టి మంచి ట్రక్ నే తీరదగిన, మాప్రదర్శన
ర్యముగాను, మిక్కిలి ఉపయో	1/2 టన్ను ట్రక్ ఛాసిస్
గముగాను యుండునట్లు గురిం	రు 1800 లు
చిరి.	1 టన్ను ట్రక్ ఛాసిస్
లాభమును పొందదలచిన	రు 2225 లు
వ్యాపారస్తులందరు మిక్కిలి	12 నీటరు బస్
వేగముగా పోవునదియు, సౌగ	రు 2300 లు
నైనదియు మితవ్యయముచేతనే	
భరించు నట్లు గా జేయదగినది	

సింపున్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మదరాసు.

ప్రపంచమందు గేర్ సిస్టమ్ ట్రక్కుల తయారు చేయుటయందు

దీనికి సరితూగు నదెద్దియు లేదు.

అఖిలభారత సంగీత మహాసభ

ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు వైభవో వ్యాసములకు చదివెదరని ముందుగా తెలియచేయుచున్నాము.

కె. వి. రామచంద్రుడు గారు (మైలాపూరు) రామకృష్ణకవిగారు (రాజమండ్రి) ప్రాఫెసరు ఆర్. శ్రీనివాసమగారు (తిరువనంతపురం) నాగస్వరం పాన్పుస్వామిగారు (మధుర) ఎన్. ఎమ్. పరమేశ్వర భాగవతరుగారు (పాలఘాటు) జి. వి. నారాయణస్వామి అయ్యంగారు (తిరువల్లి కే. జి) దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారు (విజయనగరం) ఆదిభట్ల నారాయణదాసు గారు (విజయనగరం) జి. కె. లక్ష్మణ అయ్యరుగారు (చిదంబరం) పి. జి. మందరకాశ్రమిగారు (తిరుచినాపల్లి) వీరి వెంకట వరదయ్యగారు (కడలూరు).

తమవ్యాసముల యొక్క యింగ్లీషు తర్జుమలను సాధ్యమగుంతత్వరలో పంపవలయును.

ఇదివరలో ప్రకటించబడిన వ్యాసకర్త యొ క్రింది విషయములనుగూర్చి వ్యాసములను జదివెదరు. (1) తమిళవాన్య యనులలోని సంగీతశాస్త్రము (2) దేశీయసంగీతచారిత్రములో

ని వివిధకళలు (3) బి. డి. యశవంతి ము, పూర్వనక, ప్రస్తుతదక (4) గాత్రపాటకు స్థానము (5) ప్రభులు (6) దేశీయసంగీత మునందు మనశాశ్త్రము (7) రాజము (ప్రాచీన ఆధునిక) హిందూ స్థానీ (8) రాగము (9) నాదము (10) ద్వ్యావింశతి క్రుతి (11) హిందూస్థాని కర్నాటక సంగీతముల సమ్మేళనము (12) కర్నాటకసంగీతము దాని ప్రాచీనవిషయములు (13) రాగ ములయందలి భావోద్దేశము (14) దక్షిణభారతయువకులకు గానవిద్యాశిక్షణయొక్క ప్రాధుర్యము (15) విద్యాప్రణాళిక యందు సంగీతముయొక్క స్థానము (16) క్రుతివిషయగాధా రమాస్యవిశ్లేషనము (17) భరత తత్వము.

సవ్యాససను సభ్యత్వము కు టిక్కెట్లు యొ క్రింద పేర్కొనబడిన వారివద్ద.

(1) టి. టి. సుబ్బారావుగారు హైకోర్టు జడ్జలు సింగ రాచారిపేట్, మైసూరు (2) డి. శ్రీనివాసయ్యంగారు రామాయణియోను మైసూరు (3) ఎస్. రామోహలచారి గారు మిన్నప్పిలేటి మైలాపూరు (4) జి. కేశవగిరిగారు నడవీడి మైలాపూరు (5) ఎస్. పుష్పయ్యగారు నెల్లూరు (6) పుష్పయ్యపాయ కర్ అగ్రహారం మింజుబిల్లూరు.

నైకిలిప్తుల అనుభవములు

బొంబాయినుండి బయలుదేరి ప్రపంచమునంతయును సైకిలులమీద ప్రయాణముచేసి ఇటీవల మద్రాసునకువచ్చిన సారసీయవసులు, క్రైస్తవార్థము సాయంకాలము 3-45 గంటలకు చ్చయప్పకా నేటి హాయిలగు ఈ కుండు తానునభివంచిన వ్యక్తిగతములను చెలిపి, అట్టి దృశ్యస్వామిగారు అధ్యక్షులగుచుండిరి.

జే. సి. బాప్ సోదా అనునొక నైకిలిప్తు ఇట్లునుడిగిరి:

ప్రపంచమునంతయును సైకిలులమీద ప్రయాణముచేయు లెవని మేము రి గురు యువకులము బొంబాయినుండి బయలుదేరితిమి. మాకు మార్గముందు వలయు వస్తువులను హావరసా స ను లో నుంచి విప్రుకట్టుకొని ఊత్తరముగా బయలుదేరితిమి. హిందూదేశమునున్న టాజుమహాయొక్క ప్రభుత్వమును జూచి నదులు, జనములు దాటి వెల్లించినను ప్రవేశించితిమి. అచ్చట మాకువేషములతోనుండి పర్షియాదేశమును మొదట మేము చాలకష్టములకు లోనైతిమి. కష్టములను ధరింపలేక కొందరు తిరిగిపోయిరి. చివరకు మేము ముస్లిములు మిగిలితిమి. ఇసుక ఎడారులలో ప్రయాణము చేయవలసివచ్చెను. తెచ్చిన తినబాదారములు ఖర్చుకెట్టి నీటిచే నింపబడిన బుడ్డిలు భూశీతగుటచే మురికినీరుకూడ త్రాగును మలములకూడ ఎంపెను ధరించుదు, రాత్రులందు చలిబాధను పడవడ వాగియి సాగిపోతిమి. బాగ్ హామ పట్టణముచేరితిమి. చరిత్రకుదు సెప్పబడియున్న పిషుమును తేమియు నందు మాకు కాసరా లేదు. దిరువాత మాస్కన్ అను పురాతననగరమును అందుగల ప్రకృతి కచ్చెరువొందితిమి. తరువాత మిక్కిలి కష్టమును పయనా యెడారి, నూయజ్ కాలువనదాటి ఈజిప్టుచేరితిమి. అచ్చట న్యవసాయము బాగుగానభివృద్ధిచేయబడెను. నైలునది మీదుగా ప్రయాణముజేయుచు నడికినిరుప్రక్కలనుగల ఇంపగు ప్రకృతిసౌరుగమున కచ్చెరువొందుచు ఇబ్రహీమీదేశముచేరితిమి. అందు నుండవరకు దివ్యమందరములుగల నేపిల్నుకు దిలకించి పురాతన విగ్రహములు చిత్రితములుగల రోముపట్టణము చేరితిమి. పురాతన మందిరములను గాంచుచు చరిత్రాధ్యయనముచేసిన ప్రదేశములు దిలకించుచు రోమును సమావేశమైన యాఫ్రి తియేటగునాగాంచితిమి. అందు 98 కేలమంది మనుష్యులు సమావేశమైయ్యెడి వారట.

తరువాత అతిక్లిశితముగ జనీవా స్పెయిను మొదలగు ప్రదేశములను దాటితిమి స్పెయినుకు మధ్యవనస్సుపరికి నాకష్టములు కొంతతగ్గింపబడి చెప్పనచ్చును అంతవరకు నైకిళ్లతో ముందుగాడె నెక్కితిమి. తరువాత ఫ్రాంసుదేశము దాటి ఇంగ్లాండుప్రవేశించి ఆర్షటినుండి స్కాటులందు పోతిమి.

తరువరి అమెరికాదేశము ప్రవేశించితిమి. ఇచ్చట ప్రయాణము అతిసుఖపుగనుండెను. రోజునకు 280 మైళ్లు 300 మైళ్లుకూడ జర్జగరితిమి. కాని కొండ ప్రదేశములకు వచ్చు సరికి తలప్రాణము తోకకువచ్చినది. ఒక్కొక్క పర్యా యము నైకిళ్లతో 50 మైళ్లకొండల నెక్కితిమి. అమెరికా నుండి మంచూరియావచ్చితిమి. ఇచ్చట యాధము జరుగుచున్నది. ఆ దేశములు మమ్ము దొంగలుగ భావించి దాచుయం దాటకపర్చి పోలీసువారు ప్రశ్నించి వారికి జవాబు చెప్పి చైనాదేశము ప్రవేశించితిమి. ఇచ్చట మరల కష్టములు పడెను. ఎచ్చెను. మా కేరీరదార్శ్యములవలన మాకు తినుటకు భోజనమును తలదాచు కొనుటకువైతైదుజాగాయెను దొరకదాయె ఆచ్చట పల్లెటూళ్లయందు ప్రజలనుకెళ్ల గొట్టి నీపాయిలు నిశ్చయించుచుండిరి. ప్రజలు ఎచ్చటనైన మమ్ముగాంస నీపాయిలని భయపడిపోయెడి వారు. ఇచ్చట కొన్ని ప్రదేశములందు మమ్మును తైలింగ నుంచుటచేత వారితో పోట్లాడి యెవరికీతిమి. తరువాత అస్సా మువచ్చితిమి. ఇచ్చట చట్టమైన అపభ్రుంగలపు. దారిమాపు చాడు తినిది ప్రయాణముచేయుట కష్టము. మేము అతి కష్టములను కలకత్తా చేరితిమి. తరువాత చెన్నపట్టణమునకువచ్చితిమి. కలకత్తానుగ చెన్నపట్టణమునకును మధ్య రోడ్డు తెగిపోవుటచేతను నీల అంకుట చేతను చాట్లకు దాటితిమి. మహాశయాలార!

మేము ప్రయాణముచేసినది కొండల ప్రదేశమునందు విస్తారముగ కలదు. త్రోవయందు చాలకష్టములకు లోనైతిమి. మొదట ఘోరమైన పట్టుదలచేత కష్టము గడవినపిదప కలుగు అనందమును మేము లెస్సంజెడిసి. కనుక ఈ ప్రయాణమువల్ల మేము చాల విషయములను గ్రహించితిమి. ఇట్టి ప్రయాణము సుఖపునపుడు మనము మిక్కిలి పట్టుదలగలవారమై కొంతము

మోటారిస్టు లంతటను నూతన 'మర్రీ' మారిస్ కారునే కొనదలచు త్తించుచున్నారు.

తక్కువ ధరకు, మితస్వయము, ఎక్కువ సౌకర్యమును గలుగజేయునట్టియు, అందమైనట్టియు, చాలా కాలమువరకు ఉపయోగపడునట్టి మారిస్ యూనివర్సల్ మాదిరిని గత 12 మాసములలో ప్రవేశపెట్టెబడెను.

ఈ నూతనమాదిరి యందు పరిశీలించవలసిన ముఖ్యవిషయాంశము లెవ్వియన. ఎక్కువ చల్లదనమును గలిగించుట కేర్పాటును, శాస్త్రీయముగా, గట్టి పనితనముచే తయారు కాబడిన ఛాసిస్, కరుకు నేలలందునుకూడ సమముగా పోవుటకు సరియైన ట్రావర్ పైజు టైరులు తదితరములు.

30. ఎమ్. పి. జి (పెట్రోల్—1000 ఎమ్. పి. జి. ఆయిల్. 50 ఎమ్.పి. హెచ్. మొదలైనవన్నియు ఖరీదుగలిగిన కారులతో సమమగు నట్లమర్చబడెను. ఈ సంవత్సరము, మరి కొత్తబాడీలు యింకను నూతన పద్ధతుల ననుసరించిన మాదిరిలు అనేకములు విలువైనవి తయారగుచున్నవి. మోటారిస్టు లందరు యూనివర్సల్ మారిస్ నే కొనుటకు యత్నించుటయందు ఎట్టి ఆశ్చర్యమును గనుపింపదు.

the 15.9 h.p.

MORRIS

KFORD

The Wheel of the World

వెలుగు 2750 లు మొదలు అంతకువైన

ADDISON & Co. Ltd.,
Mount Road. MADRAS.
ASPERWALLS & Co. Ltd.,
CALICUT.

గాను, ధైర్యముగానుండిన పథుమనోరథుల మనము. ఈ ను గుణములను గలవారే ఇట్టి ఉద్యమములను సుఖపుటకు ప్రయత్నించవలెను.

తరువాత మరి ఇరువురును మాట్లాడిరి. వారలకు పుష్ప మాలంకరములుగ జేసిరి.

అగ్రాసనాధిపతి వారి ఉత్సాహమునకు, ధైర్యసాహసములకును మిక్కిలి ప్రస్తుతించి విద్యార్థుల లట్టి ప్రయాణము సలుపకపోయినను ఆనుగుణములను గ్రహించవలసినదని హెచ్చరించిరి. తరువాత పి. నుబ్రహ్మగారు, ఇంగ్లీషు ప్రాధికార పచ్చయప్పకాశి, అగ్రాసనాధిపతిగారికి, అతిథులకును వందనము లొసంగి అతిథులకు ధనసంచని అందజేసిరి. సభ ముగిసెను.

శ్రీ గుంటూరు అన్నదానసమాజము.

18-11-27 తేదిన మహారాజశ్రీ కామనూన కోటయ్యలక్ష్మమ్మగార్లు తమ కుమార్తె వివాహసందర్భమున అన్నదాన సమాజపు దానాస్థులవట్టి దాఖలా 95 నుండి కుంటి గుడి మొదలగు వికలాంగులకు 8-వ తరగతిలోననుపంపిరి.

న్యాయతి హనుమంతరావు,
కార్యదర్శి.

బొంబాయిలో కృషివలల సంఘమువారు బ్రిటిషువారికి ఇండియా యొక్క రాజకీయాభ్యుదయము నిర్ణయించు అధికారమే లేదనియు కావున సంఘముయొక్క సభ్యులెవరును ఈవిషయమున వాదించుట బుద్ధితక్కువనియు తీర్మానించిరి.

వ్యాధిస్తులకు సవ్య కృమును ఏర్పడుచుండి.

మనకుంటున్నప్పుడు ఒకరిగాని లేక రోగిగాని నొప్పి వచ్చినట్లయితే వారికి లేగిన సవ్యకృములను మనము సహాయము చేయవలెను.

పురుగుడుగాని, బార్యముగాని లేక బిడ్డకుగాని, తల్లికిగాని లేక తండ్రికిగాని, అన్న దమ్ములకుగాని, లేక అప్ప చెల్లెల్లకుగాని, లేక స్నేహితులకుగాని, నొప్పి కలిగినట్లయితే వాల్లకు ఒకరు, 2. కరు సహాయము చేయవలసిందిగావున్నది. వాల్లకు నొప్పివచ్చినట్లయితే, రాబింసన్ బార్ లీని గంజీగాని లేక అతిక బల్లగాని కాబియిచ్చితే అధిన అనుకూలమవును; శ్రీగములో బలముకలుగును; శ్రీగములో జీర్ణమవును; ఆరోగ్యముగావుండును, దాహముతీరును, రాబింసన్ బార్ లీని కాచబడిన గంజీని, లేక బార్ లీ నిల్లుచు, శ్రాగుటకు రుచిగావుండును; వ్యాధిస్తులకు లేగిన ఆహారమవును. జ్వరముగావుండి వాంతి వీర్చడినట్లయితే బార్ లీ గంజీగాని, లేక బల్లగాని వాంతిలో రాకుండ కడుపులోనే నిలిచివుండును.

మీరు బార్ లీ జీయునప్పుడు రాబింసన్ బార్ లీని తీయండి. ఇతరుల కలిపివుండు సాచారణ బార్ లీని చూచుటకు కంటికి పగులుగావుండుటకు చాక చూడికలిపిన బార్ లీని తీయవద్దండి. ఎప్పుడున్న రాబింసన్ బార్ లీని తీయండి. అది చేతితో తాకక చేయవలసింది.

ROBINSON'S PATENT BARLEY

రా బిం సన్ బార్ లీ ని తీ యం డి.

శ్రీవాలక్ష్మ్య ధర్మపుస్తక భాండారము

పాపనాశనిపేట, (శ్రీకాళహస్తి సమీపము)

ఆంధ్ర భాషా భాండారములు

ఆంధ్రవిద్యాకోవిదుల షేక్ ఖాదర్ పర్షానాహుళి విగారి యుపన్యాసము:— సుహృద్భవం!

నేడు సాజన్య గ్రామమున మిమ్మల్లర పండ్లించి మీ సమక్షమున నుపన్యసింపఁగల భాగ్యవల్లసంయలకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను. నెవ్వరినీ 17 తాళిలు వద్దురుపులులు బ్ర. శ్రీ. తూర్పు విశ్వనాథశాస్త్రిగారు నాకిట్టి యవకాశము ను గల్గించినందులకు వారి నభినందించుచున్నాను. కాని యల్ప విషయమైనను నాకిట్టి కష్టమునాథ్యమేయైనను, సుప్రసిద్ధ విద్యార్థులయ్యెల వేనవేలం కష్టమేనైనట్లయిన యీ గ్రామమున విద్యాప్రేమను నెలకొల్పి సుకార్యమునందైన శ్రీ తూర్పు విశ్వనాథశాస్త్రిగారు యేర్పరచినట్లయిన నన్ను దుర్బలచరణ సహజముల ముందుండికొని వామెడిగిన విశేషముల గొన్నింటిని జెప్ప వలసిందిగా నన్ను గృహింపి. నాసాహసమునకు మన్నించి బాహుపన్యాసము నాలకింతురని విశ్వసించుచున్నాను. ఇంకఁ బ్రస్తుతవిషయముగూర్చి ముచ్చటించుచున్నాను.

విద్య

బ్ర. శ్రీ. శ్రీకాశీ గారు విభాండార కార్యదర్శి గారును నేటిదినమున భాషావిషయము ను గూర్చియు నెంద మ్మడుగ భాండారమున ప్రసంగించుట ముఖ్యము నుపన్యసింపుమనిరి. కాన నే నుపన్యసింపఁ దలచుకొనిన యావిషయముల కిట్లు ప్రకాశింప నిర్ణయించుకొంటిని. 1. విద్య, 2. భాషాభిమానము, 3. ఆంధ్రభాష, 4. భాషాభివృద్ధి, 5. మనభాం

దాగారము 6. తూర్పు విశ్వనాథశాస్త్రిగారి ప్రయత్నములు, 7. ఉపసంహారము. అను నీ ముఖ్యాంశములను వివరించుటతో బూర్తిచేయుదలచినాడను. ప్రప్రథమమున నాంధ్రభాషను గూర్చి ముచ్చటించుటకు ముందుగ విద్యనుగూర్చి కొంత చర్చించుట యవసరము. 'శ్లో. ధృతిక్షమాదహస్తేయం శాపమింద్రియనిగ్రహం, ధీర్విద్యావత్త్వమక్రొధోదశకం ధర్మలక్షణం!' అనునీపదియును మనుష్యున కుండవలసినలక్షణములు. అందు విద్యప్రధానమైనది. విద్య లేక తక్కినవాని నైజమెఱుంగుట కు సరము. విద్యలు అదవదివాల్గు గలవని ప్రతీతి. విద్య యనఁగాఁ దెలియవలసిన దా ని నైజ మెఱుంగుట నిజమెఱుంగక యేవిద్యగాని ఫలకారి కాకరము. అట్టివిద్య నొకనేత ఫలకారి కేయదలచితిమి నెడనెడను సంశయము లానకొనుచుండును. 'సంతయాత్మా విసత్కృతి' అన్నట్లే యాత్మ విఫలమనోరథమున వికలత్వమును బొందును. అన్నివిద్యల యందును సహ్యోత్కృష్టమగుచున్న చదువులు వ్రాయుట యను సాధనపంపతి గలిగియుండవలయును. దీనిసాయముననే తక్కిన యన్నివిద్యల నిజసితిని గుర్తెఱుగ వలెను. కనుకనే విద్యాగౌరవము నొక రీతిందివిధమున బొగడిరి. 'విద్యయోగ సును...— ముఖ్యంబు లందు నకడు ఇప్పట్లుననే సాధిగారును నొకవిషయమును చెప్పిరి. 'సతిస్తా యను గ్రంథమునుండి 'పయే యల్పమేషు ఆచార్యునగుదాత్, కేతేయల్ప సతవా కుదారావనాత్; అనగా విద్యకోమల మనుజుడు కౌంఠబడిన మైనపునత్రివతే జీర్ణింపవలెను. విద్యలేనివాడు భగవంతు నెఱుగజాలడు. కాబట్టి యేవిద్యయైనను తన్నాశ్రయించువానిని దేవుని పన్నిధి జేయలగున జేయునదిగ నుండవలయును. అనగా చతుర్దశవిద్యలను నరవదివాల్గుకలయు భగవత్ప్రీతిగనే పరిణమింపవలయును. ఇంతటి పరిచయము మానవునకు దనకు దాలభియండు. సజ్జనసాంకత్యకాస్త్రపరిశోధనమలచే నిట్టి ప్రతిభను మనుజుడు గడింపవలయును. ఎట్టివి విద్య యనుప్రశ్నము న కొకరివిధమున నుడివిరి.

6. ఎయ్యది స్వచ్ఛవృత్తి జరియింపగ బుద్ధిని స్ఫురిజేయునో ఎయ్యది తంత్రికల్పన నివృత్తి ఘటించునో యేదిధర్మ సాహాయ్యము వేదసాదల హృదబ్జవికాస మొనర్చుచుండునో ఎయ్యది శాంతిధామము యదేయగు నిర్ధనుహత్వవిద్యనాన్. కనుక నిట్టి విద్యాసమస్తార్థమునకు తెరువుపొందుట ప్రతివ్యక్తికిని దప్పనివిధియైయున్నది.

భాషాభిమానము

మనుష్యుని నాగరకతను చెల్లునది భాషయే కావున నేసంఘముందు భాషాభిమానములేదో యాసంఘము లోకమున గారవమును బడయనేరదు. స్వదేశేష భాషాభిమానము లుత్కృష్టజీవనోపాధులకు మూలభూములు. అట్టిభాషాభిమానమును మానవుడు వదలుటతోనే మరయు సర్వముగ ననుచున్నది. ప్రాణమృతమైన దేహము చైతన్యహీనమగునట్లు మతభాషలను గోలుపోయినదేశము నిర్జీవమగుచున్నది. మఱియు భాషాపాండిత్యములేనివాడు విమతిములకు లోగి మానవుడు స్వమతమును జెడగొట్టుకొనుచున్నాడు. మతగౌరవమును నిలువజేయుటచి కొన్నివాడు మతసంబంధములైన సకలవిషయములందు విజ్ఞాన సంపత్తిని బడయవలయును. ఇందులకై యనువగు నుద్దాంధ్రవర్ణి శీలనాడు. బుండియేతీర్చవలయును. ఇట్టి భాషాభిమానులను బోషించి దేశము నున్నతస్థితికి దెచ్చుటకే నారాపత్రికలు మున్ను గాగలవి తోడ్పడుచున్నవి. ఇట్టి సమర్థులతోనే మనయాంధ్రవర్ణి నుద్దరించుకొంటును నారాపత్రికారాజము మున్నగు వారాపత్రిక లుద్భవిల్ల. మనవేషభాషల బెంపందజేయునన్నవి. కావున మన మిట్టితరుణమున వేషభాషల నుడిగి మన దేశమును హీనసితికి గొనిరాక యితరదేశములతో బాటు మాన దేశ మత భాషల కాన్నత్యపదవి నొసగవలయును. కాబట్టి భాషాభిమానమును వీడకగదిని విన్నవించుచున్నాను.

ఆంధ్రభాష

ఆంధ్రదేశమునుగూర్చి చర్చించి తర్వాతభాషనుగూర్చి చర్చించుట సమంజసము. కాని విస్తృతమున నాంధ్రభాష నిర్వచనాదవిషయములకు గడంగక కొన్ని యంశములను భాషను గూర్చివాత్రము ముచ్చటించుచున్నాను. ఒకరి యభిప్రాయము

నొకరికి చెలియజేయు ధ్వనిని శేషము లకేభావలను పేరుగలిగి నది. 'భావ్యతే అనయేతి భావ' 'భావవ్యక్తాయాం వాచి' యని పెద్దలు నుడివియున్నారు. ఇట్టి భావలు లోకమున ననే కములుగలవు. వీనిలో మనయాంధ్రభాషయు నొకటియై వెలయుచున్నది. ఇతర భాషలకువలె మనయాంధ్రమునకుగూడ తల్లి సంస్కృతమే. 'దేశభాషలందు చెలగు లెస్స' యని మనదేశియులును, 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ దియాస్ట్' అని పాశ్చాత్యులును మనభాషను పేర్కొనియున్నారు. లోలువొల్ల మనదేశమున గ్రంథములన్నియు సంస్కృత మన నే రచియింపబడినవి. చాలకాలముక్రింద రాజులు భాషాభిమానము బూని పామర జన వేద్యములు గాని కారణమున నెల్లగ్రంథములను దమతమ భాషలలోనికి పండ్లకుల సమ్మానించి పరిసరింపించిరి. అట్టి తరణముననే యళికాయులైన నన్నయ భట్టాచార్యులు మహా కవులు భారతాదిగ్రంథముల నాంధ్రీకరించి యొసంగగలిగిరి. కాని యేతనవృద్ధకాలమున కొన్ని దేశపిష్టములు వాటిల్లినందున పలువురు కవులచే రచియింపబడిన గ్రంథము లనేకములు మన కిప్పటికిని లభియింపకున్నవి. అయినను శ్రీ శ్రీ విశేషలింగమునందు మున్నగు మహానీయులు కొందఱు తమతమ శక్తి కొలదిగ కొన్నిగ్రంథములను సంపాదించి ప్రకటించి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాట్రులైరి. అట్టివారి పుట్టికిని తేరనరాదు. ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనవారును నిట్టియుత్కృష్టభాషాసేవకే బుడకంకలై యున్నారు. మనగ్రంథముల హీనస్థితియందుండి యొకానొకకాలమున బ్రాహ్మణ్యగారు ఆంధ్రభాషను మిక్కిలి ప్రేమించువారుగలచే తాళపత్రగ్రంథముల పెక్కింటిని శిథిలములగుచున్నవని నుద్ధరింపబడి చెన్నపురి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారమున జేర్చి యాంధ్రుల ప్రత్యేకకృతజ్ఞతకు బాట్రులైరి. మనభాషాసారస్వము పెక్కు రెలిగినవారు గావుననే నాటినుండి నేటివరకు సభివృద్ధిగాంచుటకు గారాము గల్గినది. సోదరులారా! విహితాముష్మికముల నొసంగు మనభాషాయామను విదవాడక నేపించి ధన్యులగుదురగాక యని మనవిచేసుకొనుచున్నాను.

భాషాభివృద్ధి

మనము మనభాష పభివృద్ధిచేసికొనవలయుననిన దానికి గలమార్గములు రెండేకలవు. మొదటి జనసహవాసమొకటి, గ్రంథ పరిచయము రెండు. మొదటి కంటే కన్న వేరేల నలవడునది కాదు. కాని యొకవేళ నీపద్ధతి పట్టణవాసులకు గొంతవలకు నుపాధ్యమైయుండును. పట్టణాల్లోనుండు మనబోలులకు అయ్యది కష్టసాధ్యముగ నుండును. కనుక రెండవపద్ధతియే మనకు అనుసరింపదగియున్నది. గ్రంథపరిచయమునుచే ఏరెండునవలలను పరియించినమాత్రాననే యయ్యది పరిచయ మరపించుకొనదు. పారమార్థికమైతిక, ఆధిక, సాంఘిక, రాజకీయాది విషయములను నువ్వకములుగ బోధించు గ్రంథముల ననేకముల జదివిననేకాని మానవుడు గ్రంథపరిచయముగలవా డవలెను కొనలేడు. మనవాఙ్మయమున నిట్టి యుత్కృష్టతత్వముల నులభముగ నెలిగించి మనఘృని ఉత్తమస్థితికి దేగల గ్రంథము లలో నగ్రగణ్యమైనది భారతమనియే నానుభిప్రాయము. అట్లననేల? పలువురుపండితుల యభిప్రాయము సయిత మిట్టిదే. అట్టి యుత్తమగ్రంథముల నాయముననే సకలవిషయములందును ఆగ్రంథములు రచియింపబడిన నాటికిని ఇప్పటికిని గల తారతమ్యములను దెలిసికొనుచున్నాము. కావుననే భర్తృహరి 'విద్యానిహింసః పశుః' అని యనెను. పల్లెలు పురములవలె విశేషద్రవ్యార్థ సామకాలములు గావు. ఇక పట్టణాల్లోనివారి కిన్నిగ్రంథముల జూచు భాగ్య మెట్లు లభించును? లభింపజాలదు. అయినను పట్టణాల్లోయందు సయితము కోటీశ్వరులుగ లేక పోయినను లక్షలుగనో వేలలుగనో వందలలుగనో ధనముగలవారు న్నారేకాని లేకపోలేదు. సర్వేశ్వరునివృష్టియు ధనికు లనెడి తటాకములు ధనమనెడి నీరములను బీడలనెడి సస్యముల కొసగి వారిజీవితమున ఫలవంతముగ జేయుచుండకే తిరుగుచుండును. ఇట్టి లోలో తరమైన పరమేశ్వరుని యుద్దేశమును గావను ధనికులైన రైత లోకముననుండురా? కావుననే పట్టణాల్లోని బీడల భాషాభివృద్ధికై పాటుపడి తమజన్మమును సార్వము చేసికొని భాషాసేవ యొనర్చవలసినభాగ్యతి ధనికులందీ యెక్కుడుగ నాధారపడియున్నదని విన్నవించుచున్నాను.

పుస్తకభాండాగారములు

దేశమందు విద్య వ్యాపించుటకై ఆయంకాలములందు ది రతనమునా రెక్కుడుశ్రద్ధను వహించి పాటుపడుచుండురు. కాని యందెక్కుడువిద్య పట్టణవాసులకే లభ్యము. పట్టణాల్లోనివారు ఏ కొందఱో వ్యయప్రదానములకొచ్చి విద్యనుగడించువారు. కాని యందఱును మసాధ్యముగ నట్టి విజ్ఞానము లభియించుట కష్టము. బీడలలో తమకు లభియించినవిద్యతో పాటుకూటికై కడగండ్ల బడవలసియున్నదేగాని తా ముద్దించిన యల్పధనములకు పాత్రములకొని పారమార్థికబుధిని వహింప తరముకాదు. విచారించిన నిట్టియిట్లుండు లోకము లుండును. కాని

ధనికులగువారు బీడలయెడ కనికరముచూపి దేశక్షేమమునకును భాషాభివృద్ధికిని అవసరములైన పుస్తకభాండాగారములను స్థాపింపవలెను. పుస్తకభాండాగారములు సయితము పట్టణము లందెల్లడలను నల్లకొనియున్నవి. కాని యీవిషయమున పల్లెటూళ్లు చాల వెనుకబడియున్నవి. ఉత్తరజిల్లాలయందలి పల్లెటూళ్లు ఇట్టినుస్థితినుండి తప్పించికొని తమ పుస్తకభాండాగారపూరితములగు జేసికొనుచున్నవి. మాకుడు, ఆకిల్లాల లోని ప్రజల విద్యాభిమానము. ఈవిషయమున జిల్లాలోని గ్రామములు చాల వెనుకబడ్డవని చెప్పబడు చింతిల్లుచున్నాను. ధనవంతు లెంతవఱు స్వార్థపరతను బీడలో ఆంతవలకు పల్లెటూరులు స్వాభ్యుపదేశాలవని మనవిచేయుచున్నాను. ఇక మన పుస్తకభాండాగారములూర్పి కొంత మనవి చేయుచున్నాను. ఈభాండాగార మిప్పటికి దాదాపు పదిసంవత్సరములకు పని చేయుచున్నదనుమాటయే కాని యిందు కార్యనిర్వాహకసభ్యులే మి, పోషకులైన, శ్రీయుతులు, ముచ్చేలి రామయ్యసెట్టి, రంగనాయకులుసెట్టిగార్లమీ దీనియెడ తమక్రేగంటిచూపులైన ప్రసరింపజేసియుండలేనని చెప్పవలసివచ్చిందలకు నన్ను క్షమింపవలయును. నే నీయూరబోర్డు పాఠశాలలో నుపాధ్యాయుడుగనున్న కాలమున శ్రీ శ్రీ ముచ్చేలి బాలకృష్ణయ్యసెట్టిగారి జ్ఞాపకార్థము యీగ్రామములోని విద్యాభిమానలైన కొందఱి ప్రేరణమున నీభాండాగారము స్థాపింపబడినది. అట్టి వ్యవస్థాపకులలో నే నొక్కరుడనగుటచే నంతవరకు నీవిషయమును పరిసించుచున్నాను. మఱియు నాకియ్యది జన్మగ్రామి. విద్యాధనమును గడించినగ్రామము. జన్మగ్రామము నుద్ధరించు ప్రయత్నములకు బోడ్డుడుల నావిధియొచ్చును. ఈవిషయమే నన్నీ కార్యమునకు బుకొల్పి మీయెదుట నాయభిమతముల నుద్గడించు భాగ్యమును గల్గించినది. మనభాండాగారమున కొకకారణమున దుర్లభతొలగి మంచిదే ప్రాప్తించినదని నమ్ముచున్నాను. ఎట్లనగా, బ్రిటిష్ శాస్త్రీగారు దీనికధిపతి పకంకణము గట్టుకొనిరి. వారికొక్కర్యమునకు బూని యిప్పటికొక్కవత్సర మైనది. కాని యీసంవత్సరమునకు లోతుగనే చాల ప్రశంసార్హము నేననోసగ్గరిని మనవిచేయుటకు సంతసింపుచున్నాను. వీరికవత్సరకాలమునకే గూడు నాల్గువందల గ్రంథములను సమకూర్చిరి. భాండాగారనియమముల రచించి యచ్చొత్తించి యొసరిగిరి. మఱియు భాషాభివృద్ధికై ప్రతి యమావాస్యయందును సభ్యులు భాండాగారనియమమున జేరి, భాషావిషయములను, నుపన్యాస మూలముననో, గ్రంథపఠన రూపముననో, జనపవలసిన కట్టుదిట్టములను గల్పించిరి. కార్యములు నిరంతరాయములుగ జరుగుటకై సభ్యులనడవడి ధర్మపథమునుండి తొలగకుండుటకై కార్యనిర్వాహకసభ్యులను ప్రతి యేట గ్రామము లెన్నుకొనునియమమును స్థాపించిరి. మఱియు వారు చెన్నపురిలోనున్న జన్మగ్రామమున నెవమున మన కపారముగ సాయమును జేయుచున్నారు. ఈభాండాగారము సభివృద్ధికి గాని తేర నెన్నెన్నియో ప్రయత్నములను పల్పుచున్న శ్రీ శాస్త్రీగారికృషిని మనము ప్రశంసింపక తీరదు. వారికొక కార్యమునకు బూనిరే, మనమందఱ మేలయని యీ గ్రామములోనిధనికు లారవండరాదు. ధనవంతులే దీనికి ముఖ్యులని యింతముందు మనవిచేయుంటిని. కావున నిట్టితరణమును వృధానీసికొనక యీగ్రామములోని ధనికులును, విద్యాభిమానులును దీక్షనుబూని, మాతృభాషాసేవను కొనసాగింపవలయును. మఱియు భాండాగారకార్యస్థానము ప్రస్తుతము స్వాతంత్ర్యయులేని యొకమంటపమున నున్నది. ఇందులకై ప్రత్యేక నిలయ నిర్మాణమునకై శాస్త్రీగారి ఒక నూతనోద్దేశమును జాపిరి. ధర్మానోపాయముల నుద్గడించిరి. కాని వారేమి చేయుదురు? కాని యీవిషయము విద్యాభిమానులయందును, ధనవంతులయందును, కార్యనిర్వాహకసభ్యులయందును నాధారపడియున్నది. తమవ్యక్తికి మూలకారణం బగు నీదివ్యముణిని భద్రముచేసికొనుటకై యీగ్రామవాసులందఱు ప్రయత్నించుట తమవిధి యని యెఱుంగుదురుగాక, యని హెచ్చరించుచున్నాను. ప్రస్తుతపు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు భాండాగారకార్యములపట్ల నెక్కుడుమక్కువ జూపి చక్కనిభాషాసేవను జేయుచున్నారని వినుటకొంతయు సంతసింపుచున్నాను. సర్వేశ్వరుడు మీకెల్లరు దీర్ఘాయుకై శ్రవ్యయశేంబుల సమకూర్చుగాక! యని కవిగారు తమ యుపన్యాసమునుండి విరమించిరి. తర్వాత కార్యవర్గిగారు శ్రీయుత రంగనాయకులుసెట్టిగారుపన్యాసకుల సభివృద్ధిని తమకృతజ్ఞతావందనములను సమర్పించిరి. కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

(నం.) ము, రంగనాయకులుసెట్టి, 10-11-27. కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 నం|| నవంబరునెల 21 తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి	స 42 కలవి రు	15 0 0 15 8 0
నెల్లూరివి	డిబ్బో	16 4 0 16 8 0
ధిల్లి	డిబ్బో	16 8 0 17 0 0
రాసులు	ర. 16 1/2 బస్తా 1-కి	11 8 0 12 0 0
సువ్వులు		20 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 20 1/2		16 0 0 17 0 0
సెనగలు	డిబ్బో	18 12 0 14 4 0
సెనలు	డిబ్బో	16 0 0 17 8 0
మినుములు	డిబ్బో	17 0 0 19 0 0
ఉలలు	ర 195	15 0 0 15 8 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి		155 0 0 160 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0 24 0 0
కొండాపురం నేరుసెనపప్పు బా 1-కి		50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము		48 0 0 46 0 0
నేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి ర 115 మి.కొ నూనె		112 0 0
ఆముదము బా 1-కి		101 0 0 108 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి		74 0 0 75 0 0
మారపసుపు		44 0 0 48 0 0
మిరపకాయపప్పు (మి.కొ) బా 1-కి		105 0 0 120 0 0
దరియాలు	ర 140 మొదలు 147 వరకు	
గుంటూరుపాయపప్పు సీసకొని ముఱుగు 1-కి రు		40,48
కాళహస్తీపాయపప్పు		50,55
బెల్లము బా 1-కి		28 0 0 57 0 0
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-కి		28 14 0 29 0 0
చింతపండు బా 1-కి		21 0 0 49 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి		29 8 0 80 0 0
చదరం		24 0 0 86 0 0
రవుండు		24 0 0 81 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యీ		రు 7 10 0
నెం 6 ,, కట్టారి		4 14 0
నెం 24 ,, లాకి		6 2 0
నెం 60 ,, కారంబెన్ని		10 6 0
నెం 20 1/2 కాపురడి		7 2 0
నెం 20 1/2 రెట్టెస్త్రీలు		7 6 0
40 జమ్మగు, 10 పా		10 2 0
నెం 44 సాండా		5 2 0
నెం 4 బెన్నిమసీదు		4 0 0

7. దూది

బోండాబెట్టు బారవ 1-కి		రు 890 0 0
-----------------------	--	------------

8. లోహములు

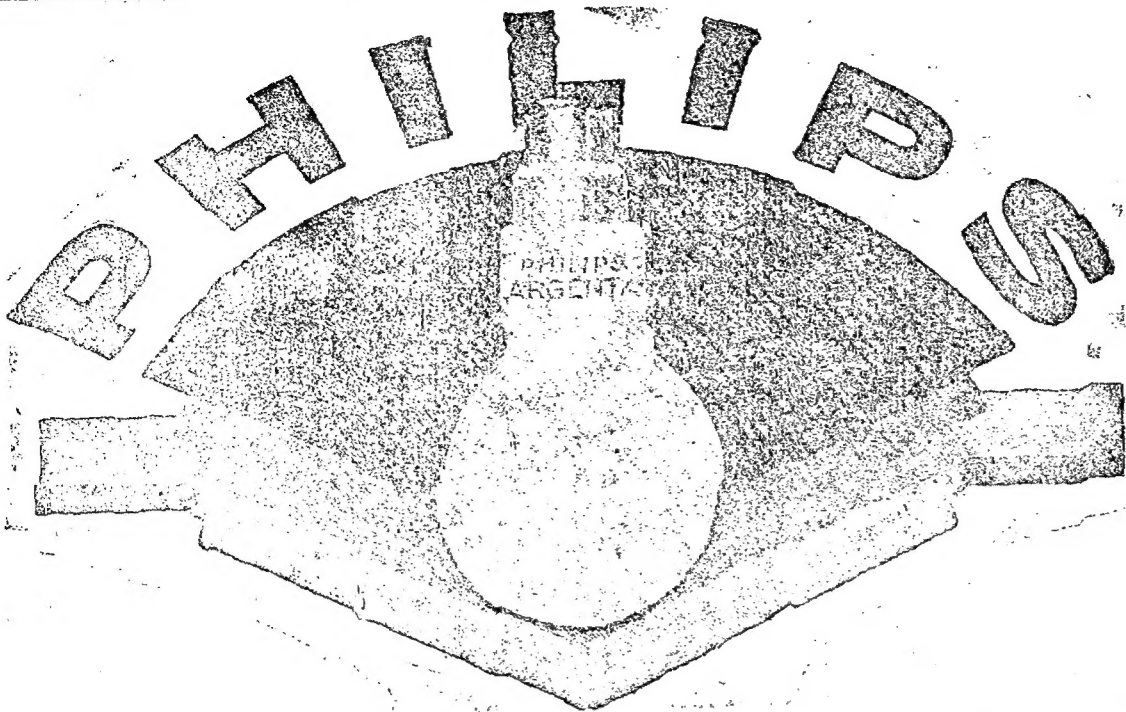
వెండి 100 తులం 1-కి		రు 61 8 0 రు 61 12 0
బంగారు తులము 1-కి		21 0 0 21 2 0
సవరము 1-కి		13 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి		230 0 0 235 0 0
రాగి బా 1-కి		252 0 0 254 0 0

రంగులు

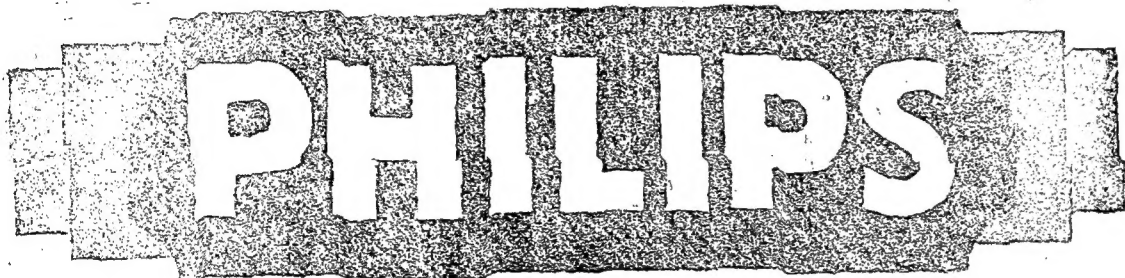
అతి మేలు సిద్దిబురలాండు అతి మేలు సింహం 20 తులము పీపా 1-కి రు 62 0 0

,, నీలిరవ 1-కి		1 14 0
,, 14 రవంబు		1 18 6
,, 28 రవంబు		1 12 9
,, 56 రవంబు		1 12 9
,, 1 అండగు		1 12 6

దేర్పలు పాపూ పాపూ తెల్ల లంగా (బ్రిక్లెడ్డు) 1-కి		8 0
కాంగో 8 డి		1 0 6
సదరు 4 డి		1 2 0

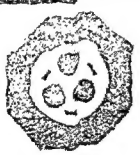

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడును
అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక ప్రతీతి ఇండియాకు గల సోల్ ఏజంట్లవద్ద దొరకును 357
THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,
Managing Agents:—BEST & Co. Ltd., 1st Line Beach, MADRAS.

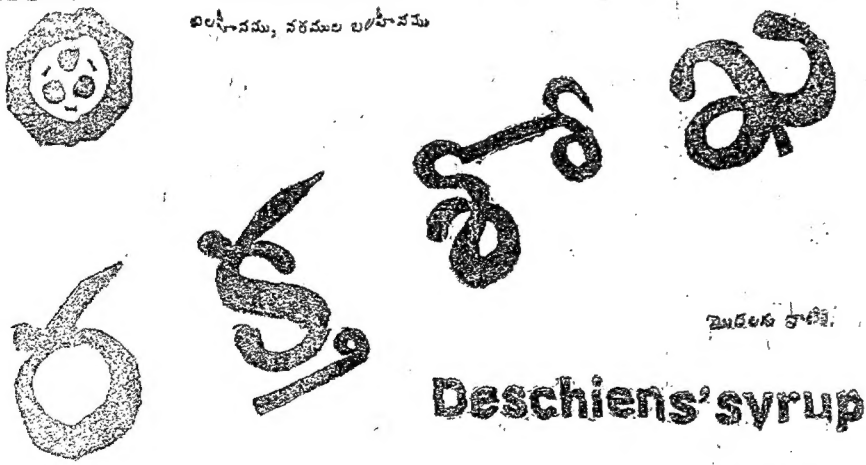

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకములకు 25000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైడు వెల రూ. 3-4-0 లు.
భాగ్యవదీపిక ఇందు సమస్తశబ్దములు కుడచేసి భాగ్యములుచేయు యీ నాని ఆయుర్వైదికధానములగులవు
రూ. 1-3 రు 500 కన్ను కుగల భాగ్యము కూడ గలవు. క్యాలికోరైడు వెల రూ. 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

బిల్వనము, వరముల లలితము

Deschiens' syrup

ఇది, ఆరోగ్యమును బలము, నియంత్రణను, 50,000 ప్రద్యుబివృద్ధిని కలుపును. డెస్చియన్, పారిస్
ఇది ముద్దగలది, గొప్పదనము, ఎక్కడను చికిత్స
To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

పోగొట్టుకొనిన శక్తి

ఈ శక్తిని గొట్టుకొనిన పిమ్మ
నుగరించి ప్రత్యేకముగా డిస్కా-
క్రీటికే జవాబు లిచ్చుటకు కష్ట
సాధ్యముని తోచుచున్నది. జర్మనీ
నీనుండి క్రొత్తవస్తువు మద్రాసు
నకు నవంబరు 25 వ తేదీకి వచ్చు
నని తెలచుచున్నాము. ఈ త్రేత
మొలు రూపముగా నుంచబడును.

Dr. Strandgard's Secretary,
7, GRANT ROAD, BANGALORE.

కామమృతము

కామామృతము 1676

ఈయోషధము రాత్రిపూట డిక్క-మాత్ర పుచ్చు
కొనిన ఎంత విస్మయమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసా-
ఖ్యము నీయగలదు, రీ దినములలో మూత్రములో గలపిగాని,
మందునెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్కమును దృఢ
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసములు, నరములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే వైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన
విక్లిలిక క్రిమతులు కాగలరు. మియు త్రేతములు గ్రహస్య
ముగా భృశము చేసుబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత
మొలుగాగలవు. 20 మాత్రలసీసా రూ. 2-0-0 అడ్రసు:-
అమృతాశ్రమము నెం. 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

పూర్ణ చంద్రోదయం 3357

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిత్రి సంజీవి,
శేషము, క్షయ, పొండు, కుక్కనష్టము, పురాణజ్వరము.
దిక్కాక్ష, నిప్పుకువ మొదలగువాటిని హరించి బలమును పీర్చి,
వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు జీవధరత్వము, కులం 1.
రూ. 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రూ. 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ
మ క ర ధ్వ జ 6

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్టము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలి-
గించును కుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రూ. 1-0-0.
వి. పి. ఏ. అందుకో జీవమృత్యుదననాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా

సరస్వతీపవరత్తైసె, రాజమండ్రి

తెలుగు-సాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-గ్రంథములు !! మొదలగునవి ముద్రించబడును.

తెలుగు హాజరులు కలగ
కలగ
కలగ
గ్రంథములలోని కుసయుక్తము లగుబామ్మలు అనగా ఎక్ గోవిందపనులు చక్కగా రాయారు చేయబడును
క. నీ. ను. బి. కు. లు
కుభలేఖలు
అఫ్ బోనుబాతులు
సుబ్రహ్మణ్య శేషయ్య
చక్క-గా
ముద్రించబడును